

Bundel – Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 20 maart 2025

Agenda bijlagen

- 1 Agenda AB OZHZ 20 maart 2025 vs01
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 28 november 2024 vs02 def
- 3a Belegnotitie treasurystatuut
- 3b Treasurystatuut 2025 OZHZ
- 4a Belegnotitie nota overhead
- 4b Nota overhead Omgevingsdienst Zuid
- 5a Belegnotitie samenwerking ODZH
- 5b Daadkracht x5 – Samenwerkingsstrategie OD's Zuid Holland
- 5c Samenwerkingsprogramma 2025 OD's Zuid Holland
- 5d 20250123 verslag BO bestuurders en directeuren OD's
- 5e Bestuurlijke begeleidingsgroep v.03
- 5f Powerpoint innovatieprogramma 23-01-2025
- 6a Belegnotitie vervolg missie visie en strategie
- 6b Bestuursnotitie missie visie en strategie vs04 voor DB eindconcept 070125
- 7a Belegnotitie Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2024
- 7b Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak
- 8a Belegnotitie Jaarverslag Generiek Toezicht 2024
- 8b Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht
- 9 20250124 Verslag CE bestuurlijke bijeenkomst
- 11 Jaarverslag Strafrechtelijke handhaving 2024

**Algemeen bestuur
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid**

AGENDA VERGADERING d.d. 20 maart 2025

9.30 tot 11.00 uur

(Dordrecht, Stadskantoor, vergaderkamer 1)

	ONDERWERP	BIJLAGEN
1.	Opening en mededelingen	
2.	Notulen van de vergadering van 28 november 2024 - Vaststellen van de notulen van 28 november 2024	- Concept-notulen van de vergadering van 28 november 2024
EIGENAAR		
3.	Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid - Vaststellen van het gewijzigde Treasurystatuut	- Belegnotitie - Treasurystatuut
4.	Nota Overhead - Vaststellen van de Nota Overhead	- Belegnotitie - Nota Overhead
5.	Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland Kennisnemen van: - Het visie- & strategiedocument ('Daadkracht x 5'), zoals vastgesteld door het DB op 6 maart 2025 - Het Samenwerkingsprogramma 2025 en overige stukken	- Belegnotitie - Visie- en strategiedocument - Samenwerkingsprogramma ODZH - Verslag bestuurlijk overleg 23 januari 2025 - Presentatie d.d. 23 januari 2025 Samenwerking ODZH - Presentatie d.d. 23 januari 2025 Innovatie
6.	Missie, visie en strategie OZHZ - Bespreken welke verdere aandachtspunten het AB kan meegeven aan het DB over de conceptteksten van de geactualiseerde missie, visie en strategie van OZHZ	- Belegnotitie, met bijlage - Bestuursnotitie
OPDRACHTGEVER		
7.	Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak - Vaststellen van het Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak	- Belegnotitie - Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak
8.	Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht - Vaststellen van het Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht	- Belegnotitie - Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht
9.	Circulaire economie - In de bestuurlijke bijeenkomst van 24 januari 2025 is verzocht om in elke AB-vergadering een update te geven over circulaire economie.	- Mondeling - Ter informatie bijgevoegd: verslag van de bijeenkomst van 24 januari 2025

	ONDERWERP	BIJLAGEN
	- Het moment kan tevens worden benut voor de ondertekening van de intentieverklaring Regionale Krachtenbundeling CE door de heer De Boer van Gorinchem.	
OVERIG		
10.	Omvorming juridische structuur OmgevingsdienstNL - Mondelinge toelichting op de stand van zaken	
11.	Stukken ter informatie: - Jaarverslag 2024 strafrechtelijke handhaving	- Jaarverslag 2024 strafrechtelijke handhaving
12.	Rondvraag en sluiting	

Conceptnotulen

Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

van 28 november 2024

Aanwezig:

Stolk (PZH, voorzitter), Mw. De Jonge (Dordrecht), De Gier (Alblasserdam), De Boer (Gorinchem), mw. Van Leeuwen (PZH), Bijderwieden (Sliedrecht), Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), Kosten (Papendrecht), Lafleur (H-I-Ambacht), Mw. Van Dongen (Zwijndrecht), Van der Wulp (Hoeksche Waard) en Visser (OZHZ, secretaris).

Afwezig:

Lock (Molenlanden), Merx (Dordrecht).

Verder aanwezig:

Van den Berg (controller) en Numan (directiesecretaris).

	ONDERWERP	BESLUIT
1.	<p>Opening en mededelingen</p> <p><u>Reactie van BZK d.d. 31 oktober 2024 op onze begroting 2025</u></p> <p>Constatering van BZK is dat de begroting in evenwicht is en dat het eigen vermogen in de periode 2025 tot 2028 positief blijft. De begroting 2025 behoeft daarom geen nadere analyse. Voor 2025 kan worden volstaan met de repressieve toezichtvorm.</p> <p>BZK meldt verder dat in de begroting gesignaleerd wordt dat er onzekerheden spelen en er ook ontwikkelingen gaande zijn die mogelijk een financiële impact kunnen hebben. Mochten dergelijke ontwikkelingen leiden tot een materiële wijziging van de begroting, dan verzoekt BZK daarover tijdig te worden geïnformeerd. Dat kan eventueel leiden tot een aangepast toezichtoordeel.</p> <p><u>Uitwerking missie, visie en strategie van OZHZ</u></p> <p>Het DB heeft ingestemd met het voorstel van de directie om in januari 2025 een extra bijeenkomst te beleggen om door te praten over de missie, visie en strategie van OZHZ. Een en ander volgt uit het gesprek met de externe visitatiecommissie eind 2023 waarin is gesproken over de breedte van de dienst. Wat betekent dat voor het profiel van de dienst? Op later moment komt het ook in het AB.</p> <p><u>Bewapening groene boa's</u></p> <p>Justis heeft negatief beslist op het verzoek om een derde groene boa te voorzien van een vuurwapen. Zij geven aan dat eerdere toekenning voor twee boa's bij nader inzien onjuist was. OZHZ kan nog in beroep en gaat dat ook doen. Er zijn voldoende argumenten voor. Het is niet verstandig te wachten op concrete incidenten, dat willen we voor zijn. Andere diensten hebben deze bevoegdheid wel gekregen. Vraag is wat het betekent als het oordeel negatief blijft. We hebben te maken met de verantwoordelijkheid van het DB als werkgever en die van PZH als opdrachtgever. Het kan</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>ertoe leiden dat OZHZ bepaalde taken niet meer kan uitvoeren.</p> <p><u>Bestuurlijke bijeenkomst circulaire economie</u></p> <p>Op 24 januari 2025 organiseert OZHZ een themabijeenkomst over dit onderwerp. Bestuurders zijn er al voor uitgenodigd. Vraag is onder andere welke rol OZHZ kan spelen in de samenwerking om de gestelde doelen te realiseren.</p>	
2.	<p>Notulen van de vergadering van 11 juli 2024</p> <p>Concept-notulen van de vergadering van 11 juli 2024</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over de notulen.</p> <p>Naar aanleiding van de notulen wijst mevrouw <u>De Jonge</u> op de opmerking van de auditcommissie inzake het zicht op het verloop van de budgetten van de deelnemers. Afgesproken wordt deze voortaan standaard in de BURAPs op te nemen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Notulen van de vergadering van 11 juli 2024 conform vastgesteld. 2. Besloten het verloop van de budgetten van de deelnemers standaard op te nemen in de bestuursrapportages.
E I G E N A A R		
3.	<p>BURAP II van 2024 en derde begrotingswijziging 2024</p> <p>Belegnotitie</p> <p>BURAP II 2024</p> <p>Bestuursnotitie inzake de derde begrotingswijziging 2024</p> <p>De heer <u>Visser</u> is blij met het positieve resultaat. Echter door ICT-verstoringen heeft OZHZ minder productieve uren kunnen maken. Ongeveer eur. 2,5 ton kan niet worden gedeclareerd. OZHZ bespreekt dit met SGD. Daarnaast zijn er minder (offerte) verzoeken binnengekomen dan verwacht.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> geeft complimenten voor de aanpak van het ziekteverzuim. Het zit onder de norm van 5%.</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de auditcommissie positief adviseert over de BURAP II.</p> <p>Mevrouw <u>De Jonge</u> vraagt aandacht voor de kosten van de Omgevingswet. Spreker vraagt om inzicht waar de stijging van de kosten vandaan komt. Verwachting was dat het de eerste twee jaar meer geld zou kosten, en gemeenten worden daarvoor gecompenseerd. Het lijkt er nu op dat OZHZ de volledige compensatie opmaakt, terwijl er ook binnen de gemeente extra kosten worden gemaakt Graag meer inzicht om de kosten binnen de perken te houden omdat het later ook op de budgetten gaat drukken.</p> <p>De heer <u>De Boer</u> komt terug op wat bij de notulen is opgemerkt. De vraag ging volgens spreker niet alleen over de uitputting van budgetten, maar ook over de financiële opgaven van de gemeenten. Vraag aan de gemeentesecretarissen was wat de gemeenten van OZHZ verwachten, in omvang en afname van taken.</p>	<p>Conform voorstel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisgenomen van de BURAP II 2024. 2. De derde wijziging van de begroting 2024 vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>De heer <u>Lafleur</u> wijst op de eur. 450k hogere P-lasten. Vraag is of dat consequenties heeft voor de bestuursopdracht 2026?</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat de hogere kosten voor de Omgevingswet zich landelijk voordoen. Elke gemeente en omgevingsdienst heeft ermee te maken. De analyse vindt afgestemd plaats. Voor wat betreft verwachtingen naar de toekomst spelen twee lijnen, namelijk (1) het opdoen van eigen kennis en kennis bij bedrijfsleven en (2) nieuwe administratieve verplichtingen vanwege Omgevingswet, als gevolg waarvan meer aanvragen mogelijk of nodig zijn dan voorheen. We bezien nu het lean en mean maken van administratieve processen. De landelijke inventarisatie van omgevingsdiensten loopt, maar ook intern brengen we het in beeld. Het is nu nog te vroeg om met uitkomsten te komen, omdat de Omgevingswet te nieuw is. Er zijn bijvoorbeeld nog niet genoeg vergunningaanvragen binnengekomen. Hoe dan ook moet het snel in beeld worden gebracht.</p> <p>Inzake de ombuigingen licht spreker toe dat ook in beeld moet zijn wat de situatie is als een gemeente besluit taken terug te nemen. Is OZHZ dan nog robuust genoeg om die taken voor een andere gemeente uit te voeren? Gisteren was overleg met SGD waar eenzelfde soort discussie speelt. Wat betekent het als je bepaalde dienstverlening niet meer afneemt. Oproep aan de gemeenten is dus om in beeld te brengen hoe zij omgaan met de eigen bezuinigingsopgave. Met de gemeentesecretaris van Dordrecht, als coördinerend secretaris, is afgesproken dat hierover verder wordt doorgesproken.</p> <p>Inzake de genoemde eur. 450K is het zo dat, als OZHZ meer eigen mensen kan aannemen, de inhuurkosten omlaag gaan.</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> vraagt of we een en ander ook meenemen bij de visieontwikkeling. De breedte van het takenpakket, het regionaal uitvoeren van taken, enzovoort. Welke taken kan OZHZ in de toekomst uitvoeren en wat betekent het voor het huidige takenpakket? De heer <u>Visser</u> licht toe dat deze aspecten inderdaad ook bij de visieontwikkeling spelen.</p>	
4.	<p>Ombuigingen 2026</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Bestuursnotitie</p> <p>Brief van de wethouders financiën van de Drechtstedengemeenten</p> <p>Reactie van het DB op de ingekomen brief van de wethouders financiën</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> licht toe dat de auditcommissie van mening is dat het nadeel van 7,5% bij de contractverlenging met SGD in de jaarrekening moet worden meegenomen als risico.</p> <p>De heer <u>Kosten</u> is akkoord met het voorstel. Het uitwerken van een businesscase is prima, maar wel met beoordeling achteraf.</p>	<p>Conform voorstel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ingestemd met de uitwerking van de bestuursopdracht inzake de ombuigingsmogelijkheden inzake: <ol style="list-style-type: none"> a) Externe budgetten. b) Efficiëntie in processen. Randvoorwaarde is positieve besluitvorming inzake uitwerking van het terugdringen van de rapportagelast (beslispunt 4). c) Inhoudelijke keuzes van de deelnemers.

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>De heer <u>De Gier</u> wil graag op de hoogte worden gehouden van de 1% besparing die we nog zoeken. Spreker wil graag zien hoe het verloopt</p> <p>Mevrouw <u>Van Leeuwen</u> roept op om wel de kwaliteit van de dienstverlening op orde te houden. Verder is spreker akkoord met de voorstellen. Graag tijdig signaleren als er problemen dreigen te ontstaan.</p> <p>De heer <u>Lafleur</u> heeft waardering voor het initiatief en het betrekken van de wethouders financiën. Dat helpt in het proces.</p> <p>Mevrouw <u>De Jonge</u> geeft complimenten voor het traject. Het is tijdig gestart en gemeenten zijn goed aangehaakt. We zijn er echter nog niet. De 5% nog niet gehaald. Dordrecht houdt rekening met minimaal 5%. We moeten dus blijven kijken naar verdere mogelijkheden. Bij een andere omgevingsdienst wordt genoemd dat 6% haalbaar is. Spreker ontvangt graag goede informatie over de voortgang en ziet uit naar regelmatige gesprekken. Dordrecht is een grote afnemer en zal ook kritisch kijken naar wat wordt afgenomen. Oproep naar de andere AB-leden is om de bereidheid te agenderen over regionale uitvoering van taken bij OZHZ. We moeten kijken of we daar wat kunnen vinden. Spreker zou dat zeer op prijs stellen. De <u>Voorzitter</u> is het ermee eens dat we ook moeten kijken naar de andere omgevingsdiensten.</p> <p>De heer <u>Visser</u> dankt voor de gegeven complimenten. De oproep om te blijven kijken naar verdere besparingen wordt gedeeld. Wat er nu ligt moet haalbaar zijn, maar uitdagingen blijven, zoals werving en het terugbrengen van de inhuur, en ook het boeien en binden van personeel. OZHZ blijft voortdurend zoeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. Trajecten zijn in gang gezet, de resultaten worden later zichtbaar zoals bij het lean en maken van processen. Het terugbrengen van de rapportagelast is ook opgenomen als optie, maar ambtelijk is het een uitdaging om tot goede afspraken te komen. Derhalve de oproep om binnen de eigen organisatie hiervoor aandacht te vragen. Vraag is ook wat de gemeente nu echt doet met de cijfers, bijvoorbeeld in het kader van doorbelasting van kosten. In dat geval kunnen we nadere afspraken maken. Ambitie blijft 5% besparing, maar soms wil een gemeente verder gaan. OZHZ gaat derhalve uit van 5% collectief en daarnaast blijven we kijken wat aanvullend per gemeente kan, bijvoorbeeld door aanpassing van het eigen beleid van de gemeente. Of door regionale taakuitvoering wat leidt tot besparing, betere kwaliteit, geborgde continuïteit en meer robuustheid. De oproep op de kwaliteit op orde te houden wordt gedeeld in het AB, en we moeten ook blijven voldoen aan de robuustheidseisen.</p> <p>Tot slot wordt gewezen op de brief van de wethouders financiën in de Drechtsteden en de reactie daarop door het DB.</p>	<p>d) Regionale taakuitvoering. Randvoorwaarde is een besluit van de individuele gemeenten inzake overheveling van taken.</p> <p>2. OZHZ de opdracht gegeven om in de reguliere verantwoordingsrapportages te rapporteren over de voortgang van de ombuigingsmaatregelen.</p> <p>3. OZHZ de opdracht gegeven de voorstellen nader uit te werken. De financiële vertaling krijgt gestalte in de respectievelijke begrotingsrichtlijnen.</p> <p>4. Ten aanzien van 1b. OZHZ de opdracht gegeven om in 2025 een nader voorstel te ontwikkelen inzake terugdringen van de rapportagelast.</p>

	ONDERWERP	BESLUIT
<p>5.</p>	<p>Richtlijnen begroting 2026</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Bestuursnotitie inzake de richtlijnen begroting 2026</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat de uitkomsten inzake de ombuigingen al zijn meegenomen in het voorstel. Een en ander is echter soms ook afhankelijk van externe factoren zoals ontwikkelingen rondom de cao.</p> <p>Inzake de e-noses kan worden gemeld dat de berichten over het ten laste brengen van het rijk positief zijn. Er moet nog wel een kleine slag om de arm worden gehouden. Mogelijk financiert het Rijk de e-noses al in 2025 deels of geheel. Dus al eerder dan in de voorliggende stukken is gemeld. De eur. 80k besparing is collectief. Per gemeente is het bedrag dus aanzienlijk minder.</p> <p>De heer <u>Nederveen</u> vindt het goed dat Circulaire Economie staat genoemd. Kennisoverdracht naar ondernemers is belangrijk, daarna kun je stappen zetten. De <u>Voorzitter</u> is het hiermee eens. Het is hard nodig. Spreker is blij met de bijeenkomst van OZHZ in januari 2025 en de verbinding met de portefeuillehouders economie van de gemeenten.</p> <p>De heer <u>De Boer</u> benoemt dat de opbouw van het weerstandsvermogen versneld wordt door de extra taken vanuit Hardinxveld-Giessendam. Voor wat betreft de samenwerking met SGD voelt spreker enig ongemak omdat zijn gemeente er wat verder vanaf staat, en er dus geen invloed op heeft. Er is wel een fors risico van 7,5% en dat kan leiden tot het niet kunnen niet aanvullen van het weerstandsvermogen. Spreker zoekt dus naar minimalisatie van het risico en roept de gemeenten die er wel over gaan op daar ook alert op te zijn.</p> <p>De heer <u>Visser</u> herkent de zorgen van heer De Boer. Gisteravond is gesproken met de directie van SGD en met de gemeentesecretarissen over het proces dat we met elkaar ingaan. De lijn van 'zakelijk partnerschap' geeft wederzijds verplichtingen, maar OZHZ wil wel inzicht hebben in de kosten van SGD. Er zijn afspraken gemaakt over het uitvoeren van een benchmark. Het gras is overigens niet altijd groener bij de burens. In juni 2025 hebben we in het DB het gesprek over de bedrijfsvoeringstaken van OZHZ, waarbij de opties zijn om taken meer of minder bij SGD onder te brengen of anders te organiseren: zelf doen, inkopen op de markt en samenwerking met andere omgevingsdiensten. We kijken nu wat mogelijk is met de andere omgevingsdiensten. Er lopen al trajecten inzake de VIC en de CISO / informatiebeveiliging. Doelen zijn om de kwaliteit te verbeteren, risico's te verminderen en waar mogelijk kosten te besparen.</p>	<p>Conform voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastgesteld de Begrotingsrichtlijnen 2026. - Inzake de indexering als volgt besloten: <ul style="list-style-type: none"> o Het uurtarief 2026 te indexeren met 3,04%. Daarnaast een besparing door te voeren van 2,7%. Per saldo bedraagt de tariefontwikkeling daarmee 0,34%. o Het uurtarief 2026 komt daarmee uit op € 112,83. o De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en inwonerbijdrage 2026 te indexeren met 0,34%. o De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage én tarieven 2026 te indexeren met 0,34%. o Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is. - Besloten de collectieve bijdrage voor de asbestdaken (€ 75.000 vanaf 2025) te beëindigen en de collectieve bijdrage voor de ontwikkelaanpak te verminderen met € 100.000 vanaf 2026. Het besluit over de beëindiging van de bijdrage aan E-noses (€ 80.000 vanaf 2026) wordt in de loop van 2025 aan het AB voorgelegd. - Besloten de besparingen in 2025 ten gevolge van de regionale taakuitvoering bouwtaken gemeente Hardinxveld-Giessendam (0,3%) en externe budgetten (0,3%) in te zetten om het weerstandsvermogen versneld op te bouwen. In totaal gaat het om een bedrag van € 190.000.
<p>6.</p>	<p>Protocol accountantscontrole boekjaar 2024</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Protocol accountantscontrole 2024</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over de stukken.</p>	<p>Conform voorstel het protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2024 vastgesteld.</p>

	ONDERWERP	BESLUIT
7.	<p>Herziening Financiële verordening en Controleverordening OZHZ</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Herziene financiële en controleverordening</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over de stukken.</p>	Conform voorstel de herziene Financiële en controleverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid vastgesteld.
OPDRACHTGEVER		
8.	<p>Ontwikkelaanpak 2022 – 2025, jaarschijf 2025</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Jaarplannen 2025 Ontwikkelaanpak</p> <p>De <u>Voorzitter</u> licht toe dat 2025 de laatste jaarschijf is van de Ontwikkelaanpak. Er wordt ook een evaluatie uitgevoerd.</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat de Ontwikkelaanpak het mogelijk maakt om nieuwe initiatieven op te pakken, in samenwerking met de deelnemers. De uitvoering helpt bij het realiseren van de eigen beleidsdoelstellingen van de deelnemers. Op later moment vindt de afstemming plaats om de gerealiseerde producten op te nemen als onderdeel van de reguliere werkzaamheden. Deels zijn projecten uit de Ontwikkelaanpak ook te zien als onderdeel van de Innovatieagenda die samen met de andere omgevingsdiensten wordt opgesteld. Over de uitvoering daarvan worden dan nog nadere afspraken gemaakt zodat niet elke dienst dat voor zich hoeft te doen.</p> <p>Spreker wijst er voorts op dat de werkwijze van de wachtdienst wordt aangepast. Er is bekeken of dat efficiënter en effectiever kan. Bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van data. Voortaan zal niet meer op elke klacht worden afgegaan maar op bepaalde locaties preventief worden gemeten. Het betekent iets voor het serviceniveau van onze wachtdienst, en ook inwoners gaan het dus merken. Communicatie is daarom belangrijk. Overigens is het serviceniveau van onze wachtdienst nu erg hoog in vergelijking met andere omgevingsdiensten.</p>	Conform voorstel de jaarplannen 2025 van de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 vastgesteld.
9.	<p>Jaarprogramma Toezicht Midden 2025</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Jaarprogramma Toezicht Midden 2025</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over het jaarprogramma.</p>	Conform voorstel het Jaarprogramma Toezicht Midden 2025 vastgesteld.
OVERIG / TER INFORMATIE		
10.	<p>Versterking van het VTH-stelsel</p> <p><u>Kennismemen van de brief van lenW van 20 september 2024 inzake de beoordeling van het plan van aanpak over de robuustheid en van het gesprek van 23 oktober 2024 met de DG van lenW</u></p> <p>Brief van lenW van 20 september 2024, met bijlage</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het IBP VTH inmiddels is afgerond. Over de toetsing aan de robuustheidseisen is een gesprek geweest met IenW. Men heeft er vertrouwen in dat OZHZ per 1 april 2026 robuust is. Vanuit de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten is meegegeven dat de discussie over robuustheid niet mag verworden tot een afvinklijstje. De achterliggende gedachte is dat de omgevingsdienst moet kunnen doen waarvoor hij is opgericht. Blijf dus vooral het inhoudelijke gesprek met elkaar voeren. Er is veel verschil te zien in Nederland. IenW erkent dat, maar blijft ook scherp sturen op criteria. Plan is om de criteria op te nemen in een AMvB.</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat nog niet werd voldaan aan de eisen voor het minimale opleidingsbudget van 3%. Dat is echter hoger dan de cao, en vraag kan ook zijn welke kosten je daar onderbrengt. Bijvoorbeeld de kosten van het intern opleiden en begeleiden van mensen. Spreker is benieuwd hoe het ministerie zijn stelselverantwoordelijkheid gaat oppakken en wat daaronder dan wordt verstaan. De <u>Voorzitter</u> meldt dat daarover ook is gesproken met nieuwe staatssecretaris.</p> <p>Mevrouw <u>Van Dongen</u> vindt het belangrijk dat, indien er bij de AMvB extra eisen of taken worden neergelegd, er ook budget komt. Dan kan in 2025 langs de lijn van de Ontwikkelaanpak worden bekeken wat nodig is om robuust te zijn en te blijven. Spreker heeft waardering hoe jonge mensen worden uitgedaagd om bij omgevingsdiensten te gaan werken. De <u>Voorzitter</u> vindt dat deze opmerking past bij zijn opmerking over het 'afvinklijstje'. Het gesprek daarachter over het werken aan een veilige omgeving en dat we daarvoor toegerust moeten zijn met goed personeel is des te belangrijker.</p> <p><u>Kennismemen van de stand van de samenwerking van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten</u></p> <p>Mevrouw <u>De Jonge</u> licht toe dat de 5 directeuren in september jl. een samenwerkingsvisie en -strategie hebben opgeleverd. Er is de afgelopen tijd hard aan gewerkt. Het is niet eenvoudig om taken te verdelen over de 5 diensten of deze samen uit te voeren. Daar hoort ook een cultuurtraject bij. De directeuren nemen de bestuurders daarin mee. Zij hebben feedback meegegeven om concreter te worden over vraagstuk van nabijheid en toegankelijkheid. Bestuurders willen geen centraal kantoor in Den Haag, maar vraag is hoe je dan de samenwerking kan organiseren. Het hoeft niet altijd fysiek nabij te zijn, maar als je iemand belt moet die wel begrijpen waarover het gaat. Dit gaat dus niet per se over samenvoeging van diensten, maar dit sluiten we ook niet uit. Oproep was om dat mee te nemen in de visie en strategie. Het moet de legitimiteit van de omgevingsdiensten benadrukken of uitleggen. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat wordt begonnen met praktische thema's zoals gezamenlijke werving van personeel en ook bijvoorbeeld technologie rondom het gebruik van drones. Zodra het gaat leiden tot beleidsmatige keuzes komt het terug in het bestuur.</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat de 5 directeuren op 27 november jl. weer bijeen zijn geweest. Er wordt gewerkt langs drie lijnen: 1) samenwerking bij de VTHA-taken waarbij minder sterke punten in beeld worden gebracht. Onderwerpen zijn dan voor korte termijn bijvoorbeeld de aanpak van indirecte lozingen vanwege de Kaderrichtlijn Water. 2) de lijn van bedrijfsvoering met samenwerking op onder andere de onderwerpen VIC en CISO. En tot slot 3) het innovatiespoor, met de vraag hoe we elkaar daarin kunnen versterken. Uitdaging bij de verdere uitwerking is om helder te krijgen wat de samenwerking betekent voor de nabijheid van de eigen dienst en zijn positie in de regio. Het moet met zo min mogelijk bureaucratie worden georganiseerd en uitgevoerd. Half januari 2025 volgen concrete voorstellen in de bestuurlijke begeleidingscommissie. Daarna gaat het ook naar het DB en AB.</p> <p><u>Ontwikkelingen in de structuur OmgevingsdienstNL</u></p> <p>De <u>Voorzitter</u> licht toe dat het goed is om op nationaal niveau samen te werken. ODNL is een goed vehikel daarvoor, met als voorbeeld de ODNL Academie voor de opleidingen. ODNL is nu een vereniging van directeuren, als persoon. Het is niet verstandig die vorm te continueren. Er gaat veel publiek geld in om dus ook de democratische legitimatie is belangrijk. Er is daarom een juridische verkenning uitgevoerd. Er wordt nu vooral gekeken naar omvorming naar een vereniging van omgevingsdiensten. Met waarborging voor de bestuurlijke verantwoording. Op 10 januari 2025 is hierover een bestuurlijk gesprek tussen ODNL, IPO en VNG. De bestuurlijke betrokkenheid bij dit traject moet sterker dan tot nu toe. We moeten bezien hoe we gemeentelijk en provinciaal de bestuurlijke lijnen kunnen versterken. Het onderwerp komt een volgende keer terug in het AB met een notitie over de richting en te maken keuzes. Een en ander wordt ook in het bestuur van IPO en VNG geagendeerd.</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> vraagt of het ministerie van IenW straks ook is aangesloten. Het is dus goed om erover bij te praten. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat de omgevingsdiensten van de deelnemers zijn, en straks dus ook ODNL. Dus niet van het ministerie. Het is echter wel de tendens vanuit IenW om vaker met ODNL te praten, als ware het een koepel naast VNG en IPO. Dat is niet de bedoeling. Bestuurlijke keuzes horen op de juiste tafel en dat zijn primair IPO en VNG.</p>	
11.	<p>Planning bestuurs- en ambtelijke vergaderingen 2025</p> <p>Notitie</p> <p>Hierover zijn geen opmerkingen.</p>	
12.	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>Niets meer aan de orde zijnde sluit de <u>Voorzitter</u> de vergadering.</p>	

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025

Onderwerp:

Herziening Treasurystatuut OZHZ

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het herziene treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Toelichting:

Het huidige treasurystatuut OZHZ dateert van 24 november 2016. Omdat in 2024 de Financiële en Controleverordening Omgevingsdienst ZHZ is vastgesteld en hierin onderlinge verwijzingen zijn naar het treasurystatuut was het logisch om ook dit document te herzien.

Ten opzichte van het huidige statuut zijn de belangrijkste wijzigingen als volgt:

- Functionarissen zijn aangepast (bijvoorbeeld treasurer is gewoon de controller);
- Rubriceringen en toewijzing van hoofdstukken zijn gewijzigd;
- Het overzicht in artikel 17 is aangepast aan de realiteit. Er stonden zaken in waarvan geacht werd om deze uit te voeren maar in de praktijk zijn die niet van toepassing (bijv. opstellen liquiditeitenplanning en rentevisie).

Het DB stelt u voor het herziene treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2025 conform voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding en Auditcommissie:

Adviesgroep Eigenaren (AGE)

De stukken zijn op 20 februari besproken in de AGE. OZHZ lichtte toe dat met name de verwijzingen naar de geactualiseerde financiële verordening zijn geactualiseerd. Het gaat dus niet om echt inhoudelijke aanpassingen. Een aantal zaken die bij nader inzien overbodig bleken in het statuut zijn eruit gehaald. Het statuut is opgesteld naar voorbeeld van een andere omgevingsdienst die zijn statuut net had geactualiseerd.

De AGE wees erop dat er geen limieten zijn opgenomen voor het aantrekken van leningen. OZHZ lichtte toe dat dit ook in het oude (huidige) statuut niet was (is) opgenomen. Er is bij OZHZ ook geen sprake van leningen. Er hoeft dan ook geen limiet in te staan.

Op aangeven van PZH lichtte OZHZ toe dat dit soort documenten in het kader van de samenwerking ODZH in de toekomst naar verwachting meer in afstemming zal worden vastgesteld.

Auditcommissie

De stukken zijn op 19 februari 2025 toegelicht in de auditcommissie.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Het treasurystatuut wordt ter vaststelling geagendeerd in het AB van 20 maart 2025.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Treasurystatuut OZHZ 2025

Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2025

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;

Gelet op:

- Artikel 216 van de Provinciewet.
- Artikel 9 van de Financiële en Controleverordening Omgevingsdienst ZHZ.
- De Wet Financiering decentrale overheden.

BESLUIT

het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2025 vast te stellen.

1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepaling

1. In dit statuut wordt verstaan onder:
 - a) algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst.
 - b) controller: de controller van de Omgevingsdienst.
 - c) kassier: de financiële administratie van de Omgevingsdienst die de kassiersfunctie uitvoert.
 - d) interne controle functionaris: de persoon die belast is met de controle op de naleving van de administratieve organisatie en interne controle.
 - e) dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
 - f) directeur: de directeur van de Omgevingsdienst, bedoeld in artikel 23 van de regeling.
 - g) financiële onderneming: een kredietinstelling, een beleggingsinstelling, een effecteninstelling, een verzekering of een pensioenfonds.
 - h) Omgevingsdienst: de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, zoals ingesteld bij de regeling.
 - i) regeling: de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.
 - j) voorzitter: de voorzitter van de Omgevingsdienst als bedoeld in artikel 15 van de regeling.
2. In dit statuut en bij de toepassing ervan wordt verstaan onder:
 - a) *Financiering*: Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar.
 - b) *Geldstromenbeheer*: Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
 - c) *Intern liquiditeitsrisico*: De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.
 - d) *Kasgeldlimiet*: Een bedrag op basis van de Wet Fido ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de Omgevingsdienst bij aanvang van het jaar dat de Omgevingsdienst rood mag staan c.q. vreemd vermogen mag aantrekken.
 - e) *Kredietrisico*: De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.
 - f) *Liquiditeitenbeheer*: Het aantrekken van benodigde en het uitzetten van overtollige liquide middelen voor een periode tot één jaar.
 - g) *Liquiditeitenplanning*: Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld per tijdseenheid.

- h) *Liquiditeitsrisico*: Het risico dat de Omgevingsdienst over onvoldoende liquide middelen beschikt om de lopende betalingen te verrichten.
- i) *Onderhandse geldlening*: Lening waarbij de voorwaarden van de lening in onderling overleg met de geldgevende partij kan worden vastgesteld.
- j) *Rating*: De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuld papier.
- k) *Relatiebeheer*: Het onderhouden van relaties met financiële ondernemingen.
- l) *Renterisico*: Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de Omgevingsdienst door rentewijzigingen.
- m) *Renterisiconorm*: Een bij de aanvang van het jaar op basis van de Wet Fido gefixeerd percentage van het begrotingstotaal van het openbare lichaam.
- n) *Rentetypische looptijd*: Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
- o) *Rentevisie*: Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
- p) *Ruddo*: De ministeriële Regelingen uitzettingen en derivaten decentrale overheden.
- q) *Saldobeheer*: Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
- r) *Schatkistbankier en de centrale overheden* : Provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiervoor heeft iedere decentrale overheid een rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden.
- s) *Treasuryfunctie*: Alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De treasuryfunctie bestaat uit drie deelfuncties:

- Risicobeheer: het beschermen tegen de financiële risico's (renterisico, koersrisico, intern liquiditeitsrisico en kredietrisico).
 - Financiering: het verzekeren van toegang tot de financiële markten (relatiebeheer) en het aantrekken (financiering) van benodigde en het uitzetten (beleggen) van overtollige financiële middelen.
 - Liquiditeiten- en werkkapitaalbeheer: het optimaliseren van de financiële logistiek.
- t) *Uitzetting*: Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen.
 - u) *Valutarisico*: Het risico dat een verlies ontstaat vanwege een verandering in andere valuta.
 - v) *Wet Fido*: Wet Financiering decentrale overheden.

Artikel 2. Doelstellingen van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie van de Omgevingsdienst dient tot:

- a) het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- b) het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
- c) het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- d) het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

- e) het waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury duidelijk worden geregeld.

2. RISICOBEEHER

Artikel 3. Uitgangspunten Risicobeheer

1. Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
2. Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet Fido en de Ruddo in acht genomen.
3. Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooiën, met het oogpunt om geld te verdienen.
4. Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:
 - a) De Omgevingsdienst mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur.
 - b) Het gebruik van derivaten is toegestaan conform de Wet Fido, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's. Alvorens een derivatentransactie wordt afgesloten wint de Omgevingsdienst het advies in van een externe onafhankelijke adviseur.

Artikel 4. Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet Fido.
2. De renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet Fido.
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
4. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.
5. Binnen de kaders gesteld onder het derde en vierde lid streeft de Omgevingsdienst naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Artikel 5. Kredietrisicobeheer

Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Artikel 6. Intern Liquiditeitsbeheer

De Omgevingsdienst beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning, die periodiek wordt bijgesteld en synchroon loopt met de begroting en jaarstukken.

Artikel 7. Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden door de Omgevingsdienst uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (Euro).

3. FINANCIERING VAN DE OMGEVINGSDIENST

Artikel 8. Financiering

Bij het aantrekken van financieringen gelden de volgende uitgangspunten:

- a) Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- b) Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.
- c) Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn: onderhandse leningen en vaste geldleningen.
- d) De Omgevingsdienst vraagt offertes op bij minimaal drie partijen voordat een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes worden door de Omgevingsdienst schriftelijk vastgelegd.

Artikel 9. Uitzetting

1. Uitzettingen van tijdelijke overtollige financiële middelen uit hoofde van treasury vinden in het kader van het Geïntegreerd middelenbeheer (GMB) uitsluitend plaats bij het Agentschap van de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën.
2. De Omgevingsdienst hanteert bij zijn tijdelijke uitzettingen uit hoofde van treasury de instrumenten die het Ministerie van Financiën aanbiedt. Deze instrumenten zijn: het aanhouden van middelen in de rekening-courant en het aanhouden van middelen in deposito's.
3. Uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie.
4. Uitgezonderd van de verplichting om in 's Rijksschatkist te worden aangehouden, zijn middelen voor zover deze, gerekend over een kwartaal gemiddeld het drempelbedrag, bedoeld in het vijfde lid, niet te boven gaan.
5. Het drempelbedrag, genoemd in het vierde lid, wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. De wijze van berekening is vastgelegd in de Wet Fido en de Ministeriele regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Artikel 10. Relatiebeheer

Relatiebeheer omvat het onderhouden van relaties met banken, Rijk, provincies en gemeenten die financiële diensten leveren. De treasury van de Omgevingsdienst beoogt het realiseren van gunstige of tenminste marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hierbij wordt in acht genomen dat:

- a) Bankrelaties wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal dienen te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Wet Fido en de Rudo.
- b) Financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen en verzekeraars) onder Nederlands of anderszins EU-toezicht dienen te vallen, zoals De Nederlandse Bank en de verzekeringskamer.
- c) Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

4. KASBEHEER

Artikel 11. Geldstromenbeheer

1. Om de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Hierbij wordt er op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
2. Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken wordt het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd binnen één bank.
3. Om de hoeveelheid contant geld tot een minimum te beperken maakt de Omgevingsdienst gebruik van een creditcard.

Artikel 12. Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

- a) Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat dan kan de Omgevingsdienst kortlopende financieringen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.
- b) De toegestane korte termijn financieringsinstrumenten zijn callgeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening-courant.
- c) Bij minimaal drie partijen worden offertes opgevraagd. Gunning vindt plaats op basis van het voordeligste effectieve rentepercentage, de hoogste rating of een combinatie van beiden.

5. ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE

Artikel 13. Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In het kader van treasury gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasury activiteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd.
2. De administratieve organisatie en interne controle waarborgen dat:
 - a) de uitvoering van de treasuryfunctie conform de gestelde regels plaatsvindt.
 - b) de uitvoering rechtmatig en doelmatig is.
 - c) de treasury activiteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd.
 - d) de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn.
 - e) een transactie onmiddellijk wordt geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten en wordt gecontroleerd door de functionaris die belast is met de registratie.
3. Bij de uit te voeren treasury activiteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a) iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd.
 - b) de uitvoering en de controle geschieden door afzonderlijke functionarissen.
 - c) de uitvoering en de registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
4. De controller houdt te allen tijde alle relevante stukken ter beschikking ter verantwoording van zijn/haar werkzaamheden. Deze functionaris documenteert en archiveert alle offertes en de keuzen en overwegingen die tot besluiten in het kader van treasury hebben geleid.

Artikel 14. Verantwoordelijkheden

De (functie)verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasury functie van de Omgevingsdienst zijn als volgt:

Algemeen bestuur

- Het vaststellen van treasury doelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten in het treasurystatuut.
- Het vaststellen van de treasuryparagraaf.
- Het houden van toezicht op het treasurybeleid en de uitvoering van dat beleid, en
- Het evalueren en als gevolg daarvan bijstellen, indien nodig van het treasurybeleid.

Dagelijks bestuur

- Het (doen) uitvoeren van het treasurybeleid zoals vastgesteld in het treasurystatuut en het afleggen van verantwoording via de treasuryparagraaf.
- Het beheren van de administratieve organisatie van de Omgevingsdienst.

Directeur

- Het fiatteren van voorstellen van de controller in het kader van treasury.
- Het rapporteren aan dagelijks bestuur over de uitvoering van het treasurybeheer.
- Het controleren en goedkeuren van de liquiditeitsprognose.
- Het zorgdragen voor de administratieve organisatie en interne controle.
- Het aanstellen van medewerker(s) belast met de treasuryfunctie.

Controller

- Het ontwikkelen van het treasurybeleid en het doen van beleidsvoorstellen in het kader van de treasury.
- Het aangaan van leningen en uitzetten van middelen conform het treasurystatuut en de treasuryparagraaf. evenals de schriftelijke vastlegging van de aan de beslissing ten grondslag liggende informatie. De door de controller voorgestelde beslissing kan alleen na fiattering/ondertekening door de directeur worden uitgevoerd.
- Het uitvoeren van de overige activiteiten met betrekking tot de treasuryfunctie zoals:
 - o schriftelijk vastleggen van de treasurytransacties.
 - o liquiditeitsprognose en rentevisie.
 - o treasuryparagraaf (in begroting en jaarstukken).
 - o relatiebeheer.

Kassier

- Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen.
- Het afhandelen van alle vormen van het betalingsverkeer.
- Het beheren van de debiteuren en crediteuren.
- Het controleren van de bevestiging van derden, met de informatie van de controller.

Interne controlefunctionaris

- Het controleren van de naleving van het treasurystatuut.

Artikel 15. Bevoegdheden

De bevoegdheden met betrekking tot treasuryactiviteiten en de daarbij benodigde fiattering zijn als volgt:

- Risicobeheersing : aangaan rente-instrumenten: directeur.

- Risicobeheersing : langdurig uitzetten van gelden: directeur.
- Geldstromen : betalingen op aangewezen rekeningen: directeur.
- Geldstromen : openen van bankrekeningen: directeur.
- Geldstromen : transacties in de geldmarkt (tot 1 jaar): directeur.
- Geldstromen: transacties in de kapitaalmarkt (langer dan 1 jaar): directeur.
- Opvragen informatie : opvragen van financiële en overige informatie ten aanzien van controle op en het maken van analyses van de uitoefening van de treasuryfunctie: controller.

Artikel 16. Hardheidsclausule

In gevallen waarin dit statuut niet voorziet beslist het dagelijks bestuur.

Artikel 17. Informatievoorziening

In onderstaande tabel is uiteengezet welke informatie tenminste moet worden verstrekt:

Informatie	Frequentie	Bron	Informatie verstrekkers	Informatie ontvangers
Liquiditeitenplanning	Indien van toepassing	Financiële administratie, verplichtingenadministratie, meerjaren investeringsplan	Verantwoordelijke functionaris	Controller
Rentevisie	Indien van toepassing	Bankrelaties en overige marktbronnen	Verantwoordelijke functionaris	Dagelijks bestuur
Analyse leningen en beleggingsportefeuille	Jaarlijks	Bankrelaties	Verantwoordelijke functionaris	Dagelijks bestuur
Opstellen van de treasuryparagraaf voor de begroting	Jaarlijks		Verantwoordelijke functionaris	Algemeen bestuur
Evaluatie onderdelen treasuryparagraaf via bestuursrapportage	Bij de bestuursrapportages		Verantwoordelijke functionaris	Algemeen bestuur
Informatie aan derden (toezichthouder en CBS) zoals genoemd in artikel 8 van de Wet financiering decentrale overheden	Kwartaal		Verantwoordelijke functionaris	Derden

6. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 18. Inwerkingtreding

1. Het treasurystatuut van 24 november 2016 (Bgr-2016-564) wordt ingetrokken met ingang van de inwerkingtreding van dit besluit.
2. Dit besluit wordt bekendgemaakt in het publicatieblad van de gemeenschappelijke regeling en treedt in werking op de dag volgend op de dag van bekendmaking, met terugwerking naar 1 januari 2025.
3. Dit besluit wordt aangehaald als: Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2025.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 20 maart 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025

Onderwerp:

Nota overhead

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van de nota overhead

Toelichting:

In deze korte nota wordt de kaderstelling voor de bepaling van de overhead vastgelegd. Het doel van deze nota is heldere kaders te scheppen voor de bepaling van overhead zodat deze met ingang van begrotings-/boekjaar 2026 opgenomen kan worden in jaarrekening en begroting. Het gaat om het formuleren van beleid en de vastlegging van uniforme regels voor overhead. Daarbij hebben wij ons te houden aan hogere wet- en regelgeving, zoals de Provinciewet, Wet Gemeenschappelijke Regeling, het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de nieuwe notitie Overhead 2023 van de commissie BBV.

Het DB stelt u voor de nota overhead conform voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding en Auditcommissie:

Adviesgroep Eigenaren (AGE)

De stukken zijn op 20 februari besproken in de AGE.

PZH wees op de mogelijkheid om dit soort documenten meer in afstemming met de andere ODZH op te stellen. Gevraagd werd of daar nog ruimte voor is. OZHZ lichtte toe dat de nota input geeft voor de ontwerpbegroting 2026. Het is daarom niet mogelijk de vaststelling verder uit te stellen, gelet ook op wat de accountant daarover heeft opgemerkt. OZHZ heeft goed gekeken naar voorbeelden bij andere organisaties. Er is echter veel verschil te zien. Het is dus niet zo dat het binnen enkele weken een eensluidend verhaal zou kunnen zijn van de ODZH samen. OZHZ verwacht wel dat dit soort documenten in de toekomst meer in afstemming met de andere ODZH gaat worden opgesteld.

Auditcommissie

De stukken zijn op 19 februari 2025 toegelicht in de auditcommissie.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

De nota overhead wordt ter vaststelling geagendeerd in het AB van 20 maart 2025.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Nota overhead

Nota overhead Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

1. Inleiding

De Notitie overhead 2023 van de commissie BBV is een actualisatie van de Notitie overhead uit 2016 en gaat in op de inhoud en reikwijdte van het begrip 'overhead' zoals voorgeschreven in artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording ('BBV'). Daarnaast wordt in deze notitie duiding gegeven aan de onderwerpen die in directe relatie met de overhead staan. De geactualiseerde notitie van de commissie BBV geeft een overzicht van de regelgeving inzake de overhead en geeft op een aantal punten een nadere toelichting. De geactualiseerde notitie is, voor gemeenten en provincies, van toepassing vanaf de begroting 2025. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat zij vanaf begroting 2026 uit moeten gaan van het gestelde in de notitie van de commissie BBV.

De Nota overhead Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2025 is een vertaling van de notitie Overhead van de Commissie BBV, en geeft weer hoe de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) omgaat met de overhead. In deze nota komt eerst de definitie aan de orde. Daarna worden de uitgangspunten geschetst en vervolgens wordt toegelicht hoe uitwerking van overhead geschiedt.

Het voornemen is om de Nota overhead Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid na vaststelling periodiek te herzien en eventueel op termijn te integreren in de Financiële en Controleverordering. Dit is in overeenstemming met de aanbevelingen van de commissie BBV.

2. Definitie van overhead

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt nader gedefinieerd als: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

3. Uitgangspunten toerekening overhead

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toerekening van overhead:

- Het takenpakket van een functie is de basis om het onderscheid te bepalen tussen toerekening aan het primaire proces of overhead.
- De toerekening van overhead is niet verplicht en vindt niet plaats.

4. Uitwerking overhead

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid moet informatie aan het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) verstrekken over kwartaal- en jaarrealisaties. Deze aanlevering gebeurt middels een IV3 aangifte waarin diverse taakvelden het uitgangspunt vormen. Primair vormt het IV3 voorschrift taakveld 0.4 (overhead) de basis voor de uitwerking van de overhead.

De overhead kan schematisch als volgt worden uitgewerkt:

1. Loonlasten van functies in het PIOFACH (personeel, informatisering en automatisering, organisatie, financiën, archivering (documentaire informatievoorziening), communicatie en huisvesting) domein.

Organisatie-eenheid	Functie	overhead	geen-overhead	argumentatie
Directieteam	Adjunct-directeur	100%		
Directieteam	Directeur	100%		
Management	Unitmanagers	100%		
Bedrijfsondersteuning	Financieel medewerker	100%		
Bedrijfsondersteuning	Financieel adviseur	100%		
Bedrijfsondersteuning	Facilitair ondersteuner	100%		
Bedrijfsondersteuning	Adviseur	100%		
Bedrijfsondersteuning	Interne dienstverlener	100%		
Bedrijfsondersteuning	Service medewerker informatiemanagement	100%		
Bedrijfsondersteuning	Medewerker facilitaire dienstverlening	100%		
Bedrijfsondersteuning	Medewerker receptie	100%		
Bedrijfsondersteuning	Officemedewerker A	100%		
Bedrijfsondersteuning	Officemedewerker B	100%		
Bedrijfsondersteuning	Officemedewerker C		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Strategie en Bedrijfsvoering	Directiesecretaris	100%		
Strategie en Bedrijfsvoering	Personeelsadviseur	100%		
Strategie en Bedrijfsvoering	Communicatieadviseur	50%	50%	deels toegewezen aan primaire proces
Strategie en Bedrijfsvoering	Strategische adviseur 5 FTE		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Strategie en Bedrijfsvoering	Strategische adviseur 1 FTE	100%		
Strategie en Bedrijfsvoering	Adviseur	100%		
Control	Controller	100%		
Control	Strategische adviseur	100%		
Data en ICT	Product Owner Data en ICT	100%		
Data en ICT	Data Manager	100%		
Data en ICT	ICT Architect/Service manager	100%		
Data en ICT	Product Owner Operations	100%		
Data en ICT	Business Analyst sr	50%	50%	deels toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Medewerker Functioneel Beheer		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Senior Medewerker Functioneel Beheer		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Data Analyst/BI		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Data Analyst/BI sr		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Data Steward sr		100%	volledig toegewezen aan primaire proces
Data en ICT	Data Steward		100%	volledig toegewezen aan primaire proces

Ondersteunende functies leveren geen rechtstreekse bijdrage aan producten die OZHZ levert aan zijn deelnemers. In onderstaand overzicht is van de ondersteunende organisatie-eenheden die de PIOFACH-taken uitvoeren per functie genoemd of dit overhead betreft of dat er om bepaalde redenen voor een andere verdeling is gekozen (zie ook artikel 3.2.1 in de eerder genoemde Notitie Overhead).

2. ICT lasten van de PIOFACH systemen.
3. Huisvestingslasten.
4. Uitbestedingslasten PIOFACH taken.
5. Voor de kapitaallasten van investeringen geldt dat jaarlijks bij de meerjarenbegroting wordt beoordeeld in hoeverre, en voor welk deel de kapitaallasten tot de overhead behoren.

5. Procedures

Het overzicht in de vorige paragraaf betreft de stand van zaken per 1 januari 2025. De directeur heeft mandaat om het overzicht aan te passen aan de op enig moment geldende feitelijke situatie. In de tussentijdse rapportages als bedoeld in artikel 5 van de Financiële en controleverordening wordt daarvan verslag gedaan. De Nota Overhead wordt elke vier jaar geactualiseerd (of eventueel eerder als daar aanleiding toe bestaat) en ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025

Onderwerp:

Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van:

1. Het visie- & strategiedocument ('Daadkracht x 5'), zoals vastgesteld door het DB op 6 maart 2025.
2. Het Samenwerkingsprogramma 2025 en overige bijgevoegde stukken.

Toelichting:

Achtergrond en aanleiding: bestuurlijke vervolgoedracht

De dagelijks besturen van de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving versterken. De aanleiding was onder anderen zorgen over de krapte op de arbeidsmarkt, schaarse expertise voor specialistische taken en het verminderen van de kwetsbaarheid van kleine taken per dienst. Daarom is er in 2021 een onderzoek uitgevoerd door Twynstra en Gudde en aan de hand van de aanbevelingen in dat rapport een bestuurlijke opdracht gegeven aan de 5 directeuren van de Zuid-Hollandse diensten om verdergaande samenwerking door te ontwikkelen.

Na de bestuurlijke opdracht tot 'doorontwikkeling' uit november 2021 en de daaruit volgende positieve resultaten, gaf de bestuurlijke begeleidingscommissie in maart 2024 een vervolgoedracht aan de 5 directeuren. Samengevat luidde deze:

- Ontwikkel een robuuste samenwerkingsstrategie, met concrete projecten en trajecten.
- Borg hierbij voortdurende aandacht voor deze gezamenlijke projecten en taken.
- Identificeer taken en specialismen die zich lenen om gezamenlijk op te pakken. Neem hierin ook de maatschappelijke transitieopgaven en niet-primaire taken mee.

Gevolgd proces

Hierop hebben de directeuren de volgende acties in gang gezet:

- Aanstelling projectleider samenwerking, ter ondersteuning van de directeuren, die ook fungeert als secretaris van het directeurenoverleg en eindredacteur van op te leveren documenten (april).
- Een gespreksronde langs de leden van de bestuurlijke begeleidingscommissie (mei/juni).
- Organisatie OD-brede bijeenkomst (met managers en adviseurs) gericht op verkenning en verdieping samenwerking (10 juni).
- Opdracht aan strategisch adviseurs en hoofden bedrijfsvoering tot opstelling van een visie- & strategiedocument (juni).
- Opstelling en bespreking visie- & strategiedocument met bestuurlijke begeleidingscommissie (19 september 2024) en verwerking commentaar.
- Organisatie OD-brede bijeenkomst (met managers en adviseurs) gericht op selectie en prioritering onderwerpen voor samenwerking (VTHA en bedrijfsvoering), mede aan de

hand van een SWOT per thema per dienst samenwerking (21 oktober 2024).

- Opstelling samenwerkings- of uitvoeringsprogramma 2025, door afdelingshoofden VTH, Advies en Bedrijfsvoering, bespreking conceptversie met directeuren (december-januari 2025).
- Bespreking aangepaste Visie en samenwerkingsprogramma 2025 met de bestuurlijke begeleidingsgroep.

Visie- en strategiedocument ('Daadkracht x 5')

Dit document bevat de visie van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten op hun onderlinge samenwerking: context, doel, voorwaarden, vorm en organisatie van de samenwerking. In de visie wordt de gezamenlijke ambitie van de Zuid-Hollandse diensten als volgt verwoord:

“Over vijf jaar werken de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten structureel samen. Ze functioneren als het ware als één dienst voor Zuid-Holland, maar met behoud van de eigen identiteit, cultuur en structuur, inclusief de bestuurlijke aanhaking. We werken structureel samen op prioritaire thema's, met duidelijk vastgelegde afspraken en een gezamenlijke focus op kwaliteit en innovatie.”

De sterke ambitie tot vergaande samenwerking spreekt hieruit, maar ook de wens om regionaal benaderbaar te blijven voor de eigen deelnemers.

Het DB stelde dit document vast op 6 maart 2025.

Samenwerkingsprogramma 2025

Het voorliggende Samenwerkingsprogramma bevat 11 projecten waarmee de omgevingsdiensten in het jaar 2025 gericht vorm willen geven aan de samenwerking; het is de vertaling van de visie & strategie naar concrete projecten. In het visiedocument is aangegeven dat we kiezen voor een pragmatische benadering vanuit de inhoud: we werken samen op onderwerpen als we verwachten dat samenwerking echt meerwaarde biedt en leidt tot verbetering van de uitvoering. Bij de selectie van onderwerpen is daarom zowel rekening gehouden met de wensen van de bestuurlijke begeleidingscommissie als het inzicht van afdelingshoofden en teamleiders, gebaseerd op hun ervaring in de uitvoeringspraktijk.

De invloed van het middenmanagement (afdelingshoofden / unitmanagers) bij de verdere uitwerking van het samenwerkingsprogramma 2025 heeft een mooie, concrete vertaalslag naar gezamenlijke projecten opgeleverd voor 2025 met een evenwichtig over de thema's verdeeld programma waarbij met de doorgroei in 2026 al rekening is gehouden. Vooral de twee projecten 'Ambitieniveaus branches toezicht' en 'Schaarse kennis en expertise' zijn bedoeld om de basis te leggen voor verdere uitbouw in de jaren erna. De managers gaan hier het komend jaar echt verkennen en bepalen waar en in welke mate samenwerking zinvol is en verschil kan maken, waarbij uitdrukkelijk ook voor verdergaande, minder vrijblijvende vormen van samenwerking wordt gekozen. Ook is er al een 'wachtlijst' is met projecten voor de periode na 2026.

Oordeel bestuurlijke begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie is positief over beide documenten en is daarom tijdens het overleg met de directeuren op 23 januari jl. akkoord gegaan met het voorleggen van de Visie 'Daadkracht x 5' ter vaststelling aan de dagelijkse besturen van de 5 Zuid-Hollandse diensten als leidraad voor de voortdurende programmatische samenwerking.

Vervolg

De hoofdlijnen van de projectplannen ter uitwerking van de onderwerpen in het samenwerkingsprogramma 2025 worden eind Q1 (eind maart/begin april) ter informatie neergelegd bij de bestuurlijke begeleidingscommissie, incl. onderbouwing van kosten. Mocht

er sprake zijn van extra kosten voor de uitvoering van de projecten waarvoor aanvullend budget nodig is, zal er een bestuurlijk overleg met de begeleidingscommissie worden ingelast.

In het samenwerkingsprogramma worden twee logische data voor het aanhaken van de bestuurlijke begeleidingsgroep voorgesteld. September/oktober: voortgangsoverleg met tussentijdse evaluatie en doorkijk naar 2026; in januari 2026 weer een bestuurlijk overleg voor bespreking van de programmering voor 2026. De eigen directeur blijft het aanspreekpunt voor de eigen deelnemers als er vragen zijn over de lopende samenwerkingsprojecten.

Voor de provincie is een coördinerende rol opgenomen; ook in de ambtelijke ondersteuning. De provincie heeft aangegeven deze rol graag verder uit te voeren en te zullen onderzoeken of en hoe op ambtelijk niveau de aansluiting van gemeentelijke deelnemers van de vijf diensten bij de samenwerking vergroot kan worden.

Ambtelijke voorbereiding:

De stukken zijn besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 20 februari 2025. PZH verwees in dit kader naar de mogelijkheden om nog meer samen op te trekken met de andere ODZH bij het opstellen van documenten. Zie hierover met name de belegnotities bij de agendapunten 3 en 4 van deze vergadering.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Zie boven onder het kopje 'Vervolg'.

Verdere procedure:

Nvt.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Visie- en strategiedocument
- Samenwerkingsprogramma ODZH
- Verslag bestuurlijk overleg 23 januari 2025
- Presentatie d.d. 23 januari 2025 Samenwerking ODZH
- Presentatie d.d. 23 januari 2025 Innovatie

DAADKRACHT x 5

DUURZAAM SAMENWERKEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE LEEFOMGEVING

SAMENWERKINGSSTRATEGIE VAN DE ZUID-HOLLANDSE OMGEVINGSDIENSTEN

29 januari 2025

Management samenvatting

Aanleiding

De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken al jarenlang samen op diverse inhoudelijke en organisatorische thema's. Nieuwe maatschappelijke uitdagingen, zoals de energietransitie, circulaire economie en digitalisering, maken een intensievere en structurele samenwerking noodzakelijk. De dagelijkse besturen hebben daarom een opdracht gegeven voor een robuuste samenwerkingsstrategie, gericht op het verhogen van de kwaliteit van de uitvoering en het inspelen op actuele opgaven.

Daarnaast vraagt het Rijk om verbeterplannen, zodat alle omgevingsdiensten in 2026 voldoen aan de eisen van robuustheid, kwaliteit en innovatie. Dit visie- en strategiedocument is het uitgangspunt voor verdere intensivering van de samenwerking en dient als basis voor een jaarlijks samenwerkings- of uitvoeringsprogramma en een aparte innovatieagenda. De innovatieagenda wordt te zijner tijd geïncorporeerd in het samenwerkingsprogramma.

Visie op samenwerking

De samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten is erop gericht de kwaliteit van de uitvoering van onze VTHA-taken te vergroten (vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering), en zo bij te dragen aan behoud en verbetering van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland.

Door samen te werken werken we aan:

- Kwaliteitsverbetering: betere taakuitvoering, innovatie en kennisdeling.
- Robuustheid: versterking van weerbaarheid en flexibiliteit bij piekbelasting en nieuwe taken.
- Efficiëntie: schaalvoordelen, kosteneffectiviteit en specialisatie.
- Uniformiteit: een gelijk speelveld voor bedrijven in de provincie.

Het uitgangspunt is: 'samenwerking, tenzij...'. We laten ons daarbij leiden door vier kernwaarden: professioneel, verbindend, transparant, vanuit vertrouwen.

De samenwerking wordt vormgegeven als een leer- en ontwikkelproces, waarbij de nadruk ligt op structurele verbeteringen, kennisdeling en het optimaal benutten van de sterke punten van de verschillende diensten.

Stip op de horizon

Over vijf jaar werken de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten structureel samen. Ze functioneren als het ware als één dienst voor Zuid-Holland, maar met behoud van de eigen identiteit, cultuur en structuur, inclusief de bestuurlijke aanhaking. We werken structureel samen op prioritaire thema's, met duidelijk vastgelegde afspraken en een gezamenlijke focus op kwaliteit en innovatie.

Focus en prioriteiten

De diensten kiezen voor een pragmatische benadering vanuit de inhoud: we werken samen op onderwerpen als we verwachten dat samenwerking echt meerwaarde biedt en leidt tot verbetering van de uitvoering. De samenwerking richt zich op:

- inhoudelijke thema's, waarbij het kan gaan om transities (bijv. energie), gebiedsoverstijgende milieu-onderwerpen (bijv. ZZS) of specialistische kennis (bijv. glastuinbouw);
- bedrijfsvoering: onderwerpen zoals informatieverwerking en -beveiliging, arbeidsmarktbenadering en inkoop.

In een jaarlijks samenwerkingsprogramma leggen de diensten vast op welke concrete onderwerpen de samenwerking wordt gericht.

Samenwerkingsmodaliteiten

Samenwerking kan in meer en minder vergaande vormen plaatsvinden:

- Kennisuitwisseling: uitwisseling van kennis en inzicht tussen de diensten.
- Inhuur van capaciteit (kennis en kunde) tussen omgevingsdiensten.
- Pooling van capaciteit (een 'pool' onder coördinatie van één van de diensten).
- Overdracht van taakuitvoering: taakuitvoering door een collega-dienst.

Overdracht van een gehele taak aan een collega-dienst, inclusief mandaat en eindverantwoordelijkheid sluiten we uit; de eigen dienst blijft eindverantwoordelijk en aanspreekbaar. In het samenwerkingsprogramma wordt per onderwerp en project bepaald in welke modaliteit wordt samengewerkt. We kiezen bewust ook voor de verdergaande vormen.

Randvoorwaarden en governance

Een goede samenwerking vraagt om duidelijke afspraken en structuren:

- Transparantie en professionele aansturing: heldere afspraken over verantwoordelijkheden, aanspreekpunten, projectmatig werken en besluitvorming.
- Evaluatie en flexibiliteit: samenwerking wordt regelmatig geëvalueerd en aangepast op basis van ervaringen en veranderende omstandigheden.
- Governance: een bestuurlijke begeleidingscommissie zorgt voor sturing en draagvlak, en is klankbord voor de directeuren.

De provincie Zuid-Holland speelt een faciliterende rol, met coördinatie en ondersteuning op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

Realisatie

Realisatie van de samenwerkingsstrategie gebeurt door volgende acties:

1. Opstellen van een jaarlijks samenwerkings- of uitvoeringsprogramma.
2. Investeren in leer- en ontwikkelproces: stimuleren van cultuurverandering, kennisdeling en vertrouwen.
3. Toepassen en oefenen met diverse samenwerkingsmodaliteiten: ervaringen met kennisuitwisseling, inhuur, pooling en overdracht taakuitvoering uitbreiden.
4. Opstellen van een innovatieagenda met focus op technologie en kennisontwikkeling.
5. Jaarlijkse rapportage en evaluatie van voortgang en resultaten.

De bestuurlijke begeleidingscommissie bespreekt dit document en legt het ter vaststelling voor aan de dagelijkse besturen van de omgevingsdiensten.

Inhoud

Management samenvatting	2
1. Aanleiding en bestuurlijke opdracht 2024.....	5
2. Visie op samenwerking	6
3. Taakgebieden voor verdere samenwerking	11
3.1 (Beleids)inhoudelijke thema's.....	11
3.2 Bedrijfsvoering.....	12
4. Samenwerkingsmodaliteiten: vorm geven aan de samenwerking.....	14
5. Samenwerking als ontwikkel- en leerproces	16
6. Management en aansturing van de samenwerking	17
7. Bestuurlijke begeleidingscommissie.....	18
8. Bijlagen	19
Bijlage 1: Overzicht samenwerkingsthema's fase 1	19
Bijlage 2: Stappenplan	20
Bijlage 3: Samenwerking als ontwikkel- en leerproces.....	23
Bijlage 4: Nota Governance Samenwerking Zuid-Hollandse Diensten.....	26

Status van dit document en leeswijzer

In dit document formuleren de omgevingsdiensten hun visie en strategie voor de samenwerking. Het visie- en strategiedocument wordt geconcretiseerd in een uitvoeringsprogramma met projecten, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Voor de samenwerking op het gebied van innovatie wordt een separate innovatieagenda opgesteld, die overigens op termijn wordt geïncorporeerd in het jaarlijkse samenwerkingsprogramma.

Leeswijzer: we starten in paragraaf 2 met onze visie op de onderlinge samenwerking: doel, overwegingen en randvoorwaarden, mede in het licht van de bestuurlijke constellatie waarbinnen de omgevingsdiensten opereren. Daarna benoemen we de onderwerpen waarop wij de komende periode willen samenwerken (par. 3). Die betreffen zowel het primaire proces (inhoud, VTHA) als de bedrijfsvoering. De vorm waarin samenwerking gestalte krijgt luistert nauw; daarover gaat paragraaf 4. We organiseren samenwerking bewust als een leer- en ontwikkeltraject (par. 5). Paragraaf 6 gaat in op management en aansturing van de samenwerking, paragraaf 7 op de rol van de bestuurlijke begeleidingscommissie.

1. Aanleiding en bestuurlijke opdracht 2024

Aanleiding

De dagelijkse besturen en het management van de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies verder versterken, vooral met het oog op enkele grote (maatschappelijke) opgaven zoals de energietransitie en de ontwikkeling naar een circulaire economie.

De diensten werken al sinds jaar en dag samen. Een inventarisatie in 2021 resulteerde in een lijst van meer dan honderd onderwerpen waarop de vijf elkaar op ambtelijk niveau vinden. In datzelfde jaar heeft Twynstra Gudde in opdracht van de provincie samen met gemeenten en de diensten een provincie-brede verkenning naar de uitvoering van de VTH-taken uitgevoerd. Naar aanleiding van die verkenning en de daaruit volgende bestuurlijke opdracht, is vanaf 2022 ingezet op een intensivering van de samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten (onder de noemer 'doorontwikkeling VTH-stelsel Zuid-Holland'). Daarbij is gestart met zes thema's (zie bijlage 1). De samenwerking heeft al mooie resultaten opgeleverd.

Ook op landelijk niveau zijn er initiatieven om het VTH-stelsel te versterken, waaronder het interbestuurlijke programma VTH. In dat kader heeft het ministerie van IenW omgevingsdiensten gevraagd verbeterplannen op te stellen, zodat iedere dienst op 1 april 2026 'robuust' is. Robuustheidscriteria zijn omvang, kwaliteitscriteria, innovatie, weerstandsvermogen, opleiding en congruentie. Alle omgevingsdiensten hebben hiervoor in het voorjaar van 2024 een verbeterplan opgesteld. De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben daarin onder meer aangegeven dat zij een gezamenlijke innovatieagenda zullen opstellen.

Bestuurlijke opdracht

Tegen deze achtergrond heeft de bestuurlijke begeleidingscommissie van het 'doorontwikkeltraject' in Zuid-Holland in maart 2024 een nieuwe opdracht aan de omgevingsdiensten gegeven. Deze luidt:

- Ontwikkel een robuuste samenwerkingsstrategie, met concrete projecten en trajecten. Borg hierbij voortdurende aandacht voor deze gezamenlijke projecten en taken.
- Identificeer taken en specialismen die zich lenen om gezamenlijk op te pakken. Neem hierin ook de maatschappelijke transitieopgaven en niet-primaire taken mee.

2. Visie op samenwerking

Eén provincie, vijftig gemeenten

De omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken voor de provincie en voor vijftig gemeenten aan het verbeteren van de leefomgeving. Gemeenten en provincie zijn bestuurlijk verantwoordelijk, terwijl omgevingsdiensten uitvoering geven aan de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) voor de milieuaspecten van de Omgevingswet.

Naast het basistakenpakket kennen omgevingsdiensten vaak aanvullende werkzaamheden, zoals de plustaken op milieugebied, advisering over ruimtelijke plannen, duurzaamheid en bouw- en woningtoezicht. De 'couleur locale' van iedere regio wordt in het gesprek tussen gemeenten, provincie en omgevingsdienst vormgegeven. Nabijheid - elkaar kennen, weten te vinden en kunnen aanspreken - is daarom een belangrijk uitgangspunt.

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de omgevingsdiensten. Die verschillen betreffen het geografische werkgebied, het aantal deelnemers (eigenaren/opdrachtgevers), het takenpakket, de mandatering, de historie en wordingsgeschiedenis, de economische of bedrijvenstructuur in de regio, het daarmee samenhangende risicoprofiel, de personele omvang, aanwezige expertises, budget en inrichting van de organisatie. Bijgevolg kennen de omgevingsdiensten hun eigen sterke en minder sterke kanten.

De uitdaging voor de samenwerking is om die verschillen als kans te zien en te benutten, en wel zó dat het geheel meer is dan de som der delen. Dat gebeurt ook. Al meer dan tien jaar bestaat er een overlegstructuur tussen de diensten op directeuren- en midden-managementniveau, met daaronder thematische kennisnetwerken. Voor reguliere taken en op inhoud weten medewerkers elkaar goed te vinden.

Versterking van de samenwerking: overwegingen

We bouwen voort op de al bestaande samenwerking. We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een robuuste uitvoering van de brede milieutaken, inclusief advies. Toch zijn er juist nu redenen om de samenwerking verder te versterken, onder meer omdat:

- nieuwe maatschappelijke opgaven en transities, zoals de circulaire economie, digitalisering en de energietransitie, veel vragen van omgevingsdiensten; ze raken onze taken, vragen nieuwe expertise die we efficiënter samen kunnen ontwikkelen;
- claims op de fysieke (leefomgevings-) ruimte alleen maar toe nemen;
- de arbeidsmarkt steeds krappere wordt, deskundig personeel wordt schaars;
- de snelle technologische ontwikkeling ook kansen biedt om onze primaire en secundaire taken beter uit te voeren.

Samenwerking kan de effectiviteit en de efficiency van de taakuitvoering door de omgevingsdiensten verhogen, maar is geen doel op zich. De samenwerking moet ook legitiem zijn, dat wil zeggen: de eigenaren en opdrachtgevers van de omgevingsdiensten (provincie en gemeenten) moeten de samenwerking ook dragen (accepteren en steunen). Het is bovendien belangrijk het maatschappelijk belang en de specifieke verantwoordelijkheden van de omgevingsdiensten steeds goed voor ogen te houden. De inhoud staat voorop. Wij formuleren het doel van de samenwerking daarom als volgt:

Doel van de samenwerking

De samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten is erop gericht om de kwaliteit van de taakuitvoering te vergroten, en zo (nog sterker) bij te dragen aan behoud en verbetering van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland, tegen zo gering mogelijke kosten.

Onze missie is om bij te dragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Dat doen we door uitvoering van onze VTH- en adviestaken (VTHA). De samenwerking is erop gericht, de kwaliteit van die uitvoering te vergroten: effectiever (robuuster, innovatiever, flexibeler) en waar mogelijk efficiënter. Door de samenwerking geven we invulling aan de eisen en verwachtingen die het Rijk, maar ook onze deelnemers, stellen aan onze professionaliteit. Wij gaan uit van de bestaande omgevingsdiensten en kiezen voor een pragmatische benadering vanuit de inhoud: we werken samen op onderwerpen als we verwachten dat samenwerking echt meerwaarde biedt en leidt tot verbetering van de uitvoering.

Perspectief

Waar staan we over vijf jaar? Over vijf jaar weten we hoe we goed en effectief kunnen samenwerken. We werken dan structureel samen rond een aantal inhoudelijke én bedrijfsvoering onderwerpen. Dat doen we op verschillende manieren, zowel 'vanuit' als 'boven' de structuur van de eigen omgevingsdienst. We functioneren als het ware als één dienst voor Zuid-Holland, maar met behoud van de eigen identiteit, cultuur en structuur, inclusief de bestuurlijke aanhaking. Het uitgangspunt is: 'samenwerking, tenzij...'

Effectiviteit en efficiency

Effectiviteit en efficiency zijn belangrijke, maar abstracte criteria. Meer concreet kan het gaan om de volgende potentiële voordelen:

- de samenwerking verbetert de kwaliteit van de VTHA-uitvoering bij alle diensten in Zuid-Holland (ook met het oog op landelijke ontwikkelingen zoals het IBP VTH)
- de samenwerking vergroot de weerbaarheid [cq vermindert de kwetsbaarheid] van de diensten in Zuid-Holland (vermogen om bestaande taken goed uit te voeren, pieken in het werk te kunnen opvangen, nieuwe taken aan te kunnen)
- de samenwerking zorgt voor kritische massa en specialisatie (niches) voor specifieke taken, thema's of bedrijfsvoeringsfuncties;
- de samenwerking levert schaalvoordeel op en zorgt voor een kostenefficiënte taakuitvoering;
- de samenwerking faciliteert innovatie (kennisuitwisseling, cross-overs, gezamenlijk leren, naast – ook hier – schaalvoordelen);
- de samenwerking leidt tot een 'level playing field' voor bedrijven in de hele provincie (uniforme regeltoepassing).

Deze potentiële voordelen kunnen worden vertaald naar criteria om te bepalen of we een samenwerking(sproject) aangaan. Dat doen we enerzijds voor samenwerking rond inhoudelijke thema's en taken in het primaire proces, anderzijds voor samenwerking in de bedrijfsvoering. Voor innovatie stellen we een gezamenlijke agenda op, die te zijner tijd onderdeel wordt van het samenwerkingsprogramma. De verwachting is overigens niet dat samenwerking op korte termijn bezuinigingen oplevert; we zetten in eerste instantie vooral in op een kwaliteitsslag.

Legitimiteit: nabijheid, transparantie en eenvoud

Het is cruciaal dat eigenaren en opdrachtgevers van de omgevingsdiensten de samenwerking ook dragen en steunen. Nabijheid en transparantie zijn daarom randvoorwaardelijk. De nabijheid van de omgevingsdienst tot het bevoegde gezag voor wie ze taken uitvoert, is een belangrijk en door veel bestuurders gewaardeerd kenmerk van het VTH-stelsel (wat de onafhankelijkheid van oordeelsvorming door de omgevingsdienst uiteraard onverlet laat; gezonde bestuurlijke distantie). Meer dan om fysieke of geografische nabijheid gaat het om toegankelijkheid, bereikbaarheid en aanspreekbaarheid van de omgevingsdienst. Ook moet de samenwerkingsvorm administratief eenvoudig en inzichtelijk zijn. Bestuurders (van gemeenten en provincie) moeten weten welke taak en expertise waar is belegd en wie ze kunnen aanspreken. Zij moeten erop kunnen rekenen zij voldoende zeggenschap houden om zeker te zijn van het gewenste resultaat. Omgekeerd geldt dat de directeur van een omgevingsdienst zijn of haar verantwoordelijkheid en gezag in de eigen regio blijvend moet kunnen waarmaken. Samenwerking vraagt daarom om duidelijke afspraken.

Bij dit alles is een goed evenwicht tussen onafhankelijkheid en bestuurlijke verantwoordelijkheid uiteraard belangrijk. Dit maakt de taakuitvoering, juist in de toekomst, blijvend maatschappelijk relevant. Een transparante rolinvulling van de (samenwerkende) omgevingsdiensten en de daarop volgende besluitvorming door de bestuurders is daarom een voorwaarde.

Organisatorische randvoorwaarden voor samenwerking

Samenwerking is gemakkelijk gezegd, maar gaat niet vanzelf. Samenwerking vraagt om staat een goede bestuurlijke en organisatorische vormgeving en een professionele aansturing. Daarom besteden we er in dit visiedocument uitdrukkelijk aandacht aan:

- Samenwerking tussen de omgevingsdiensten kan op diverse manieren vorm krijgen (inhuur, poolen, overdracht van taakuitvoering, etc). Deze verschillende 'modaliteiten' hebben serieuze bestuurlijke en organisatorische consequenties, stellen dus hoge eisen aan de vormgeving en vragen om nadere doordinking (zie par. 4 hierna).
- Effectieve samenwerking vraagt ook om strakke aansturing, een duidelijke overleg- en besluitvormingsstructuur, met heldere spelregels (zie par. 6 hierna).

Maar belangrijker nog: samenwerking is een intentie en attitude - dat doe je gewoon. Samenwerking moet iets vanzelfsprekends zijn, verankerd in de cultuur van onze diensten, waarbij enkele basisafspraken volstaan. Dat is op dit moment nog niet het geval, al weten we elkaar steeds beter te vinden.

We willen vier kernwaarden leiden laten zijn in de samenwerking (zie kader).

Samenwerking als leerproces: focus

We kiezen er daarom voor, de samenwerking te organiseren als een leer- en ontwikkelproces. Het verkennen en daadwerkelijk uitproberen van diverse vormen van samenwerking kost tijd, vereist focus en aandacht. Om die reden richten we de samenwerking op een beperkt aantal onderwerpen en werken we per onderwerp projectmatig. Dat biedt ook flexibiliteit: als zich gaandeweg nieuwe onderwerpen of vragen van deelnemers aandienen, moet er ruimte zijn om samenwerking hierop te onderzoeken. We bouwen evaluatiemomenten in en zullen de bestuurders daarbij betrekken (zie par. 5).

Focus betekent ook dat we sommige zaken niet doen:

- In principe geen veranderingen in wettelijke basistaken / geen 'overdracht' van taken naar een andere dienst. Iedere omgevingsdienst moet in beginsel voldoende robuust en in staat zijn om de 'basistaken' zelfstandig te kunnen uitoefenen. Wel kunnen er onderdelen zijn die zo sporadisch voorkomen, dat samenwerking in dat geval ook een optie moet zijn (zie ook par. 3).
- Geen 'duizend bloemen laten bloeien'. De samenwerking moet meerwaarde hebben voor alle Zuid-Hollandse diensten en in staat zijn om alle deelnemers te bedienen. Zo houden we focus in onze samenwerking. Dit sluit overigens samenwerkingen tussen twee, drie of vier omgevingsdiensten niet uit; de diensten zullen elkaar daarover ook goed informeren.
- Geen dingen dubbel doen. Als een onderwerp al op landelijk niveau wordt opgepakt, sluiten we dáár bij aan. We onderzoeken dan of één van de omgevingsdiensten betrokken kan zijn namens de andere en hoe de samenwerking in Zuid-Holland vervolgens meerwaarde kan bieden (bv voortrekkersrol/innovatie van landelijk belang; concretisering van een landelijk geïnitieerd onderwerp naar de Zuid-Hollandse situatie, zoals de KennisInfraStructuur (KIS)).

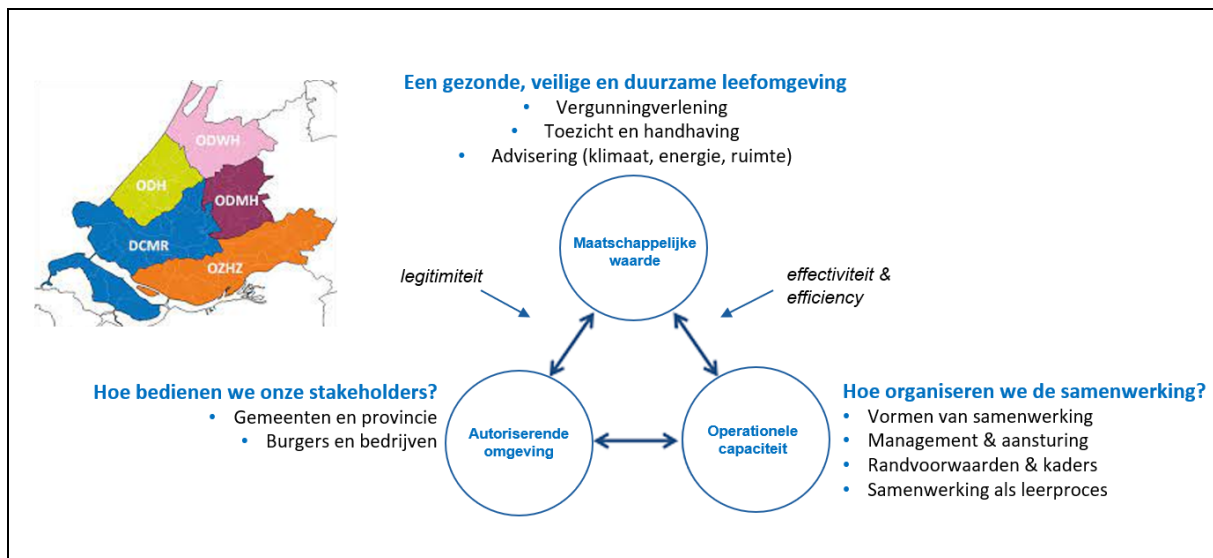
Samenwerking: juist nu

In toenemende mate wordt van omgevingsdiensten een actieve bijdrage verwacht aan de oplossing van maatschappelijke, sociale en ruimtelijke vraagstukken, zoals de energietransitie en de ontwikkeling naar een circulaire economie. We kunnen daarbij niet volstaan met de traditionele VTH-taken, er wordt een stevig beroep gedaan op onze kennis en advies. Vraagstukken beperken zich niet tot afgebakende beleidsdomeinen (geluid, geur, bodem, etc.) en enkelvoudige doelen. Ze worden complexer, en dat geldt ook voor het krachtenveld waarin we opereren. Samenwerking is daarom geboden. Juist voor deze nieuwe situaties is denken in termen van maatschappelijke waarde en opgabegericht werken zinvol. Dat betekent dat de omgevingsdiensten voortdurend en tegelijkertijd moeten werken aan drie zaken:

- de maatschappelijke opgave(n);
- het goed bedienen van onze stakeholders (provincies en gemeenten voorop); en
- de praktische, effectieve organisatie van ons werk.

Het gaat om willen, mogen en kunnen. Dat geldt ook voor onze samenwerking. Figuur 1 vat de elementen van de visie samen aan de hand van deze maatschappelijke waarde-driehoek.

Figuur 1: Samenvatting doel en aanpak samenwerking OD's ZH a.h.v. maatschappelijke-waarde-driehoek

3. Taakgebieden voor verdere samenwerking

Het is belangrijk tot een beredeneerde keuze en prioritering te komen van onderwerpen waarop samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland zinvol is. Dat geldt zowel voor (beleids)inhoudelijke onderwerpen die het primaire proces betreffen, als voor bedrijfsvoeringsaspecten in het secundaire proces.

De thema's die in 2022 in de eerdere fase van samenwerking zijn vastgesteld, gaan op in de nieuwe onderwerpen van de samenwerkings- of uitvoeringsagenda, worden 'going concern' en/of komen terug in de op te stellen gezamenlijke innovatie-agenda.

3.1 (Beleids)inhoudelijke thema's

De omgevingsdiensten hebben in de voorbije jaren de samenwerking gezocht op de inhoud. Eerste ervaringen met Digi-V zijn opgedaan en ontwikkelen we door. Kennis rond circulaire economie en energie is en wordt verder ontwikkeld. Succesvolle duurzaamheidsdagen zijn georganiseerd en opleidingen zijn ontwikkeld, waarbij we oog hebben voor wat door de ODNL-Academy wordt aangeboden. Mede dankzij 'De Betere Wereldbaan' slagen de diensten erin om medewerkers te werven die uitvoering geven aan de energiebesparingsplicht. Er is een BOA-pool en de BOA's mogen actief zijn door heel Zuid-Holland omdat er een convenant is getekend. Ook is een stuur-en weegsystematiek vastgesteld.

Nadere criteria voor samenwerking

Op grond van gesprekken met bestuurders, interne discussie en ervaringen elders formuleren we vijf criteria om te bepalen of samenwerking in de rede ligt. De belangrijkste afweging blijft daarbij uiteraard steeds of de samenwerking bijdraagt aan het geformuleerde doel: een betere kwaliteit van de taakuitvoering ten behoeve van de leefomgeving.

Inhoudelijke samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland kan plaatsvinden als:

- a. het transitithema's betreft
- b. milieu-onderwerpen gebiedsoverstijgend zijn (voorbeeld: ketenaanpak, ondermijning, ZZS/PFAS, lucht)
- c. branchespecifieke kennis prevaleert boven nabijheid (voorbeeld: glastuinbouw)
- d. de samenwerking een dienst robuust maakt (voorbeeld: kwaliteitscriteria, innovatieagenda)
- e. uit te voeren activiteiten niet fysiek gebonden zijn (voorbeeld: administratief toezicht, drones).

Als we deze criteria toepassen op onze inhoudelijke aandachtsvelden en rekening houden met de relevante verschillen tussen de omgevingsdiensten en hun werkgebied (o.a. bedrijfsstructuur, aanwezige kennis en kunde bij elk van de omgevingsdiensten), komen we tot een selectie en een prioritering van thema's voor de komende jaren. Dit wordt uitgewerkt in het jaarlijkse samenwerkingsprogramma, met daarin een uitwerking van de onderwerpen waarop de diensten in het eerstkomende jaar met focus en aandacht gaan samenwerken.

Drie lijnen voor samenwerking op inhoud (VTHA)

In het najaar van 2024 hebben de afdelingshoofden VTHA hierover uitvoerig van gedachten gewisseld. Zij hebben dat gedaan aan de hand van een eerste selectie van onderwerpen uit gesprekken met bestuurders, directeuren en ervaringen elders, ingedeeld volgens de criteria zoals hierboven genoemd. Daarbij is ook uitdrukkelijk gekeken naar de aanwezige kennis en kunde bij elk van de omgevingsdiensten (SWOT) (zie bijlage 2). Op basis van hun kennis van de uitvoeringspraktijk komen de afdelingshoofden VTHA tot drie lijnen waarlangs de samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland de komende jaren het best gestructureerd kan worden:

1. Uitvoering VTHA-taken
2. Instrumenteninzet en -ontwikkeling
3. Opbouw expertise

Langs deze samenwerkingslijnen zullen we jaarlijks projectmatig onderwerpen oppakken.

3.2 Bedrijfsvoering

In de afgelopen periode hebben de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten ook samengewerkt rond een aantal bedrijfsvoeringsthema's. Een mooi voorbeeld hiervan is De Betere Wereldbaan, waarin de diensten al enkele jaren samenwerken op het gebied van arbeidsmarkt(benadering). Ook zijn we gestart met de pilot Zuid-Hollands Datalab dat bijdraagt aan informatie-uitwisseling en waarmee we investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.

De meerwaarde van de samenwerking op het terrein van bedrijfsvoering wordt ingegeven door een aantal ontwikkelingen die de omgevingsdiensten raken:

- Bezuinigingen, incidenteel geld, weinig vet op de botten;
- Vergrijzing, moeite bij het verkrijgen van personeel en verlies van kennis;
- Kwetsbaarheid op ondersteunende (niche) functies.

Dit vraagt om een verdere versterking van de samenwerking op het terrein van bedrijfsvoering. De diensten willen deze handschoen oppakken en hebben de onderlinge samenwerking/ afstemming sinds het begin van 2024 geïntensiveerd.

Nadere criteria voor samenwerking

We werken samen op onderwerpen/ projecten die bijdragen aan het verminderen van de kwetsbaarheid (o.a. niche functies) en die helpen aan het versterken van de bedrijfsvoering en hiermee voordelen opleveren voor alle vijf de omgevingsdiensten.

Los hiervan kunnen er ook onderwerpen/ projecten zijn die bilateraal tussen twee of meer omgevingsdiensten worden opgepakt. Zo werken ODWH en ODMH samen op het terrein van inkoop. Ook zijn er tal van voorbeelden waarbij best practices onderling worden gedeeld om elkaar verder te helpen waar nodig; deze vorm van ad hoc samenwerking is echter geen onderdeel van de geformuleerde bestuursopdracht.

Samenwerking rond bedrijfsvoering als vierde lijn

De toekomstige samenwerking (stip op horizon) op het gebied van bedrijfsvoering wordt gericht op de shared service-gedachte. In deze gedachtelijn zullen we de al gestarte samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt, informatievoorziening en informatiebeveiliging verder uitbouwen en nieuwe mogelijkheden van samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van inkoop, gaan verkennen. De onderwerpen worden nader uitgewerkt in het jaarlijkse samenwerkingsprogramma. Bedrijfsvoering is daarin een vierde lijn naast de drie eerder genoemde inhoudelijke lijnen voor samenwerking. We bouwen flexibiliteit in om in te spelen op de actualiteit. Onderwerpen die zich voordoen en voldoen aan de eerder genoemde criteria, zullen we dan in gezamenlijkheid oppakken.

Verder vervolg

Ervaringen met het vormgeven van de governance / samenwerkingsafspraken rondom de bovengenoemde drie samenwerkingsprojecten kunnen een blauwdruk vormen voor toekomstige samenwerkingsprojecten. Dat kunnen projecten zijn op gebied van effectiviteit, efficiency, robuustheid, specialisatie, nieuwe ontwikkelingen / innovatie op het terrein van bedrijfsvoering.

4. Samenwerkingsmodaliteiten: vorm geven aan de samenwerking

Samenwerkingsmodaliteiten

Als de omgevingsdiensten door samenwerking de verschillen in kennis en expertise van de diensten, schaalvoordelen en taakspecialisatie willen benutten, kan dat op verschillende manieren vorm krijgen. Voor zowel VTH- en adviestaken als bedrijfsvoeringsonderwerpen zien wij in elk geval de volgende modaliteiten (niet uitputtend):

- *Kennisuitwisseling*: de samenwerking bestaat erin dat de omgevingsdiensten kennis en ervaring uitwisselen over thema's, branches, inzet instrumenten etc. Het is het meest basale niveau van samenwerking.
- *Inhuur van capaciteit* (kennis en kunde): een omgevingsdienst huurt als ware capaciteit in bij een collega-dienst (first supplier-afspraken).
- *Pooling van capaciteit*: de omgevingsdiensten werken met een 'pool' (samengesteld uit medewerkers van de verschillende diensten), onder coördinatie van één van de diensten (b.v. in de vorm van een 'shared service').
- *Overdracht van taakuitvoering*: een omgevingsdienst laat een taak of activiteit uitvoeren door een collega-dienst, maar blijft zelf verantwoordelijk (geen overdracht mandaat/ondertekening), inclusief opslag van gegevens in het eigen systeem.

Er is één vorm die we uitdrukkelijk uitsluiten: de overdracht van een gehele taak aan een collega-dienst, inclusief mandaat en eindverantwoordelijkheid. Bij 'taak' doelen we hier op wettelijke taken die een omgevingsdienst in opdracht van een gemeente uitvoert. Het uitgangspunt is dat de directeur van een omgevingsdienst altijd verantwoordelijk is en blijft voor de taken die de dienst in opdracht van gemeenten in het eigen gebied uitvoert, en het mandaat behoudt. De eigen omgevingsdienst ondertekent de beschikkingen.

Voor de goede orde: de verschillende 'modaliteiten' zijn voor de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten niet nieuw; we hebben er al ervaring mee (denk aan de BOA-pool waarin alle vijf de diensten participeren, of OZHZ die BWT-taken uitvoert voor DCMR). Wel vinden we het belangrijk om er de komende jaren méér, en ook meer bewust, ervaring mee op te doen. Dat doen we, bij de inhoudelijke en bedrijfsvoeringsonderwerpen die als prioritair worden aangewezen. Vervolgens kunnen lessen worden getrokken, met een vertaling naar condities waaronder deze samenwerkingsvormen optimaal kunnen worden ingezet.

Eisen en randvoorwaarden

Deze verschillende samenwerkingsmodaliteiten stellen hoge eisen, ook bestuurlijk:

- Bestuurders - in hun rol van opdrachtgever en bevoegd gezag (mandaatgever) - moeten erop kunnen vertrouwen dat de taak inhoudelijk goed wordt uitgevoerd (effectief, met kennis en kunde), maar ook dat dat tijdig gebeurt (binnen wettelijke termijnen), dat er (dus) voldoende capaciteit beschikbaar is (ook in geval van een incident of crisis), dat bestuurders goed worden geïnformeerd (situatie, uitgevoerde acties, effect) en dat het volstrekt duidelijk is wie (welke OD-directeur) er aanspreekbaar is.
- Een directeur van de omgevingsdienst moet zijn of haar verantwoordelijkheid kunnen waarmaken (positie omgevingsdienst in de regio).

Er zijn dus afspraken nodig over capaciteit, kwaliteit, communicatie en informatievoorziening (feed forward en feedback), aanspreekbaarheid en escalatie. Deze afspraken worden hier niet in algemene zin geformuleerd, maar zullen per concreet samenwerkingsonderwerp en -project worden gemaakt, toegespitst op de specifieke situatie. Dat geldt ook voor de financiën (onder-linge verrekening), waarbij het zaak is de samenwerking administratief eenvoudig te houden.

Eigen omgevingsdienst blijft aanspreekpunt, ook bij samenwerking

Er is één algemene regel die hier al wèl wordt geformuleerd: voor alle vormen of modaliteiten van onze samenwerking geldt dat de eigen omgevingsdienst het aanspreekpunt blijft voor de gemeenten in zijn of haar gebied waar het de gemeentelijke taken betreft. Of een dienst nu expertise inhuurt bij een collega-dienst, deelneemt aan een capaciteitspool of taken en werkzaamheden laat uitvoeren door een andere dienst: bestuurders kloppen aan bij het management van hun eigen omgevingsdienst.

Voor provinciale taken die geconcentreerd zijn bij één van de omgevingsdiensten ligt dat in zoverre anders, dat de bevoegdheid (het mandaat) en de verantwoordelijkheid liggen bij de dienst die door de provincie als uitvoerende dienst is aangewezen. Maar ook voor deze provinciale taken geldt dat de eigen omgevingsdienst voor een gemeente het primaire aanspreekpunt is: de gemeente kan altijd een beroep doen op de directeur of het verantwoordelijke afdelingshoofd van de eigen dienst, die vervolgens contact opneemt met de collega van de uitvoerende dienst. Het antwoord kan, in het geval van provinciale taken, wel van de uitvoerende dienst komen.

Tabel 1: Voor gemeenten is de eigen omgevingsdienst altijd het aanspreekpunt

Bevoegd gezag	Uitvoering taak	Aanspreekpunt voor gemeente	Voorbeeld
Gemeente	In principe door eigen dienst, maar kan ook door - of met hulp van - een of meer van de andere diensten in ZH, op basis van samenwerkings-afspraken). Eigen dienst blijft eindverantwoordelijk en ondertekent beschikkingen.	Eigen omgevingsdienst	Toezicht op naleving milieuregels in glastuinbouw (eigen dienst behoudt mandaat, maar andere dienst, bv ODH, voert uit)
Provincie	Door provincie aangewezen omgevingsdienst. Deze dienst is eindverantwoordelijk en ondertekent beschikkingen.	Eigen omgevingsdienst	Toezicht kwaliteit zwemwater (ODMH voert uit en is bevoegd)

5. Samenwerking als ontwikkel- en leerproces

Samenwerking gaat niet vanzelf en gaat ook niet vanzelf goed. Daarom willen we de versterking van onze onderlinge samenwerking de komende jaren heel bewust organiseren als een ontwikkel- en leerproces. In de afgelopen tien jaar hebben we al veel ervaring met samenwerking opgedaan en ook resultaten geboekt. Maar we zien ook dat het soms anders loopt, vooral bij meer strategische en toekomstgerichte onderwerpen; daar willen we van leren.

Bij de selectie van concrete onderwerpen of projecten voor de samenwerking kijken we naar het leerpotentieel. Bewust willen we ervaring opdoen met verdergaande, minder vrijblijvende vormen van samenwerking.

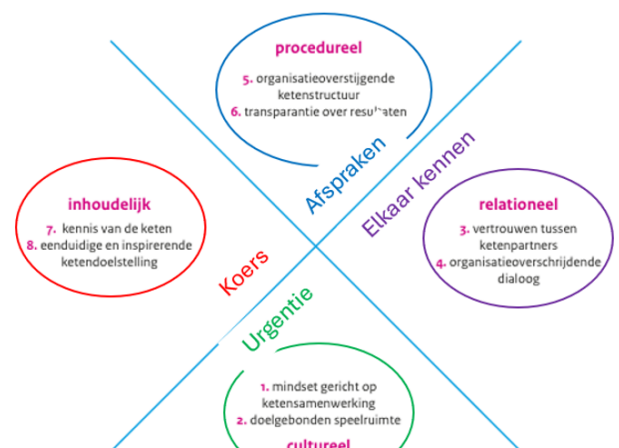
Zeker in situaties waarin organisaties zijn ingebed in netwerken van intensieve relaties rond ingewikkelde vraagstukken, vraagt samenwerking actie op verschillende fronten of dimensies. Dat geldt nog meer als de samenwerking een structureel karakter moet krijgen; en dat is onze ambitie ('borging van voortdurende aandacht voor de samenwerking'). In het ontwikkelproces besteden we daarom gericht aandacht aan deze vier aspecten. We investeren in:

1. een *cultuur* van samenwerken (samenwerking moet vanzelfsprekend worden; dat vraagt een andere mindset);
2. *relaties* (de diensten moeten elkaar nog beter leren kennen en vertrouwen, op alle niveaus);
3. *procedures* (structuur van overleg, aansturing en besluitvorming); en
4. *inhoud* (kennis van zaken, eenduidige en inspirerende doelstelling).

We bouwen duidelijke momenten van reflectie en evaluatie in, zowel in concrete projecten als voor de samenwerking als geheel. We zijn daarbij selectief en zullen prioriteren, om aandacht en schaarse tijd te focussen. Zie ook bijlage 3.

Faciliterende rol provincie

Op dit moment vervult de provincie een faciliterende, coördinerende rol om op bestuurlijk en ambtelijk niveau zorg te dragen voor een gedeelde ambitie voor dit traject van doorontwikkeling en samenwerking. Deze rol wil de provincie de komende jaren continueren, en zo gezamenlijk met de omgevingsdiensten en gemeentelijke partners blijven optrekken.

Figuur 2: Dimensies van samenwerking (ICTU, 2018, Ketens de baas; bew. OD's ZH)

6. Management en aansturing van de samenwerking

De ervaringen van de afgelopen jaren tien jaar (die van de laatste twee jaar in het bijzonder) en de nieuwe ambitie voor de nabije toekomst maken duidelijk: we zijn toe aan een verdere professionalisering van de aansturing en het management van onze samenwerking. We betrekken daarbij ook de verbeterpunten uit de eerdere samenwerkingsprojecten.

Uitgangspunten

1. De samenwerking is van ons allemaal, we betrekken de hele organisatie: directeuren, managers en medewerkers; lijn en staf. En extern ook deelnemers/besturen. De directeuren van de diensten vormen samen de 'directie van de samenwerking'.
2. We prioriteren in het jaarlijkse samenwerkingsprogramma enkele inhoudelijke en bedrijfsvoeringsonderwerpen waarop de samenwerking zich in dat jaar concentreert. (Overigens wachten we niet tot alle prioriteiten zijn benoemd; zodra een onderwerp is aangewezen als prioritair, starten we de samenwerking.)
3. Er is een duidelijke en voor ieder bekende overleg- en besluitvormingsstructuur met professionele ondersteuning en verslaglegging.
4. Samenwerking rond prioritaire onderwerpen gebeurt altijd projectmatig, met duidelijke opdrachtbeschrijving en beschrijving van resultaten en randvoorwaarden (SMART). Ieder samenwerkingsproject wordt vanuit één omgevingsdienst getrokken, krijgt een projectleider en kent een heldere rolverdeling.
5. We zorgen voor goede communicatie, informatie en rapportage ten behoeve van voortgangsbewaking, verantwoording en evaluatie.
6. Borging impact: we beoordelen uitdrukkelijk of de projectmatige samenwerking kan worden omgezet in een structurele samenwerking resp. hoe de producten blijvend worden benut.
7. De prioritaire projecten, verantwoordelijke dienst/directeur, doelen, te bereiken resultaten en budget worden vastgelegd in het jaarlijkse samenwerkings- of uitvoeringsprogramma.

Deze uitgangspunten worden nader uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma en (vooral) in een kaderdocument voor de samenwerking (Nota Governance, zie bijlage 4).

In dit samenwerkingskader kunnen ook afspraken gemaakt worden over bijvoorbeeld risico-beheersing, financiering van de projecten en inzet, (ambtelijke) ondersteuning en algemene coördinatie van de samenwerking.

7. Bestuurlijke begeleidingscommissie

Voor de doorontwikkeling van het VTHA-stelsel in Zuid-Holland en de samenwerking tussen de omgevingsdiensten is in 2021 een bestuurlijk begeleidingscommissie ingesteld. Daarin hebben vertegenwoordigers van de dagelijks besturen van de vijf diensten zitting.

Deze begeleidingscommissie fungeert als een voorportaal voor besluitvorming door de dagelijks besturen (DB's) van de vijf omgevingsdiensten. Die voorportaalfunctie vertaalt zich in regelmatig overleg met de directeurs van de omgevingsdiensten over opdracht en doel, visie en strategie, de jaarlijkse uitvoeringsagenda, voortgang en verantwoording.

Het visie- en strategiedocument wordt met de begeleidingscommissie besproken en daarna ter vaststelling voorgelegd aan de DB's.

Het samenwerkingsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd. Tweemaal per jaar rapporteren de omgevingsdiensten aan de bestuurlijke begeleidingscommissie over de voortgang, waarna de rapportages en het nieuwe samenwerkingsprogramma ter informatie kunnen worden doorgeleid naar de DB's.

Naast 'voorportaal' voor besluitvorming vervult de begeleidingscommissie ook de functie van klankbordgroep, die reflecteert op de inhoud, bestuurlijke en soms ook praktische randvoorwaarden en opgedane ervaringen met de samenwerking tussen de diensten.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht samenwerkingsthema's fase 1

Aanleiding

De dagelijks besturen van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving versterken. In november 2021 hebben zij de directeurs van de omgevingsdiensten de opdracht gegeven om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor twee hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving; en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De directeurs hebben de bestuurlijke opdracht in overleg met de bestuurlijke klankbordgroep vertaald naar concrete plannen van aanpak voor zes onderwerpen (die in juli 2022 met de bestuurlijke begeleidingsgroep zijn besproken). Daarbij is ook rekening gehouden met de thema's en acties van het IBP op landelijk niveau.

Thema's

De zes thema's van samenwerking en daarbij horende activiteiten en producten:

1. Arbeidsmarktpositie
Het traject 'De Betere Wereldbaan' en traineeship
2. Informatievoorziening en digitalisering
Samenwerking onderzoeken op bedrijfsvoeringsonderwerpen, ontwikkeling van een datalab om inzicht te geven in (milieu)vraagstukken en te werken aan voorspellende analyses en monitoring, inrichten Inspectieview milieu voor de afvalbranche
3. Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)
Implementatie van een Altijd Actuele Digitale Vergunningen systeem
4. Kennis en kennisinfra circulair en energie
Efficiënt gebruik en ontwikkeling van kennis op circulair en energie. SPUK energiebesparing, opleiding
5. Kennis en kennisinfra milieucriminaliteit
Versterkte samenwerking in de strafrechtelijke handhaving, opzetten BOA-pool en afwegingskader bestuurs- en strafrechtelijke interventies
6. Toekomstverkenning VTH (overige kansrijke onderwerpen)
Duurzaamheidsetalage

Bijlage 2: Stappenplan

Het is belangrijk tot een beredeneerde keuze te komen van onderwerpen waarop samenwerking tussen de OD's in ZH zinvol is. Gestart is met het benoemen van criteria en overwegingen.

Stap 1. Criteria/overwegingen voor onderwerpen zijn:

Inhoudelijke samenwerking wordt onderzocht in het geval dat:	Samenwerking op bedrijfsvoering wordt onderzocht voor situaties zoals:
<ul style="list-style-type: none"> a. het transitiethema's betreft; b. milieu-onderwerpen gebiedsoverstijgend zijn; c. branchespecifieke kennis prevaleert boven nabijheid ; d. de samenwerking een dienst robuust maakt; e. uit te voeren activiteiten niet fysiek gebonden zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> a. een (tijdelijke) personeelsbehoefte bij 1 of meer diensten, met uitgangspunt dat de Zuid-Hollandse OD's elkaars preferred supplier zijn; b. generieke PIOFA-functies waar gedeelde functies mogelijk zijn of de taak gebiedsonafhankelijk is; c. in-company voor 5: capaciteit bundelen voor vorming en scholing; behalen kennisniveau/opleiding binnen eigen diensten regelen: d. 1 voor 5 staf-overhead uitzoekwerk (nieuwe regelgeving, GS-plannen, etc.).

Stap 2. Eerste inventarisatie onderwerpen

Op basis van de bestuurlijke opdracht, gesprekken met bestuurders en ervaringen eerder en elders is a.h.v. de criteria een eerste selectie van onderwerpen gemaakt (juni 2024).

Stap 3. Toetsing onderwerpen op basis van SWOT en samenwerkingspotentieel

De eerste selectie van onderwerpen is voorgelegd aan de MT's van de afzonderlijke diensten met het verzoek voor ieder onderwerp aan te geven in welke mate de dienst ervoor is toegerust, hoe de dienst aankijkt tegen samenwerking rond het onderwerpen en zo ja, waarop de samenwerking zich zou moten richten en welke rol de dienst daarbij voor zichzelf ziet weggelegd. De oogst van de ontvangen reacties zijn samengevat in een indicatieve overzichtsmatrix. Deze matrix (zie hierna) is gepresenteerd tijdens een brede bijeenkomst met de gezamenlijke MT's (oktober 2024).

De afdelingshoofden bedrijfsvoering waren al eerder tot een selectie van drie onderwerpen gekomen: Datalab, informatiebeveiliging en 'De betere Wereldbaan'. Naar aanleiding van de vragenlijst zijn daar nog twee onderwerpen aan toegevoegd: inkoop en 'verbijzonderde interne controle'. Voor al deze onderwerpen biedt samenwerking voordelen.

Samenvatting o.b.v. ingevulde formulieren door OD's (groen: voldoende, geel: beperking voor uitvoering taak, rood: taak is lastig om zelf uit te voeren).

21-10-2024		Transitie		Gebiedsoverstijgend		Branche-specifiek	Robuust/kwaliteitscr	Niet fysiek gebonden		
		Circulaire economie	Energietransitie	Ketenaanpak/ ondermijning	Lucht ZZS en PFAS	Glastuinbouw	Externe veiligheid	Administratief toezicht	Regionale beleidscyclus/ risicoanalyse	Drones
ODMH	Basishouding (toegerust / wens / ambitie)	ambitie	ambitie	ondermijning positief ketenaanpak:	Lucht en ZZS: te diffuus blok	voldoen aan adequaat niveau	door gebiedskenmerken	voldoen aan adequaat niveau	onduidelijk als onderdeel van de	ambitie
	Samenwerken?	ja, trekken	ja, trekken	positief op ketenaanpak. ? bij ondermijning. Daarom geel	geen uitspraak vanwege te diffuus blok	bijvoorbeeld ook indirecte oplossingen?	ja, meedoen	ja, samenwerking doorzetten		ja, trekken.
ODH	Basishouding (toegerust / wens / ambitie)	matig toegerust	niet	redelijk	gering	ruim voldoende	matig	steunt huidige samenwerking	goed	niet
	Samenwerken?	ja, kennisuitwisseling	ja, kennisuitwisseling	ja, vooral landelijk kennisdelen	ja	ja, kennisdelen	hangt er vanaf	AT-pool voortzetten	ja, landelijk	ja, landelijk
ODWH	Basishouding (toegerust / wens / ambitie)	positief, redelijk wat ervaring	positief, redelijke wat ervaring	ketenaanpak / AT- pool: positief ondermijning:	matig ivm personeel en	positief, goed toegerust BIBOB:	onvoldoende capaciteit,	positief	redelijk	positief
	Samenwerken?	ja, brengen en halen	ja, brengen en halen	ja, AT-pool doorzetten	ja, graag	ja, halen en brengen	ja graag, halen	ja	ja	ja
DCMR	Basishouding (toegerust / wens / ambitie)	ja, ambitie. programma loopt in	ja, ambitie. programma loopt in	ja, goed toegerust voor beiden	programma wordt opgestart	breder "landbouw". Net	ja		Big8 positief risico-analyse: nog niet in	inhuur
	Samenwerken?	ja, trekken	ja, trekken	ja trekker voor ketenaanpak en ondermijning	ja, trekken	ja, graag	ja			?
OZHZ	Basishouding (toegerust / wens / ambitie)	positief, ambities	positief	ondermijning positief ketenaanpak:	lucht: twijfel	onderscheid tussen branche en	positief met beperkingen	positief	positief	ambitie, nu (gedeeltelijk) inhuur
	Samenwerken?	ja, trekken	ja, halen en brengen	ja	ja		ja, gedeelde kartrekker	ja, samenwerking doorzetten	capaciteit brengen, kennis halen, niet trekken	ja, meedoen

Stap 4. Nadere selectie van samenwerkingsonderwerpen

Tijdens de bijeenkomst in oktober 2024 zijn de onderwerpen intensief besproken. De gesprekken in kleine groepen en vervolgens plenair leidden tot enkele aanvullende thema's (integratie milieu in omgevingsplannen, Kaderrichtlijn Water, ecologie). Daarnaast ontstond het inzicht dat wat betreft de inhoudelijke of VTHA-taken een andere clustering van onderwerpen dan gepresenteerd in de matrix de voorkeur verdient. De afdelingshoofden VTHA hebben dit vervolgens nader uitgewerkt, met als resultaat een viertal langjarige lijnen voor de (inhoudelijke) samenwerking. Die drie lijnen dienen als kapstok waaraan de samenwerking op inhoudelijke onderwerpen (die de VTHA-taken betreffen) kan worden opgehangen.

1. **Bedrijfsvoering:** We werken samen op onderwerpen die bijdragen aan het verminderen van de kwetsbaarheden in onze bedrijfsvoering. Denk hierbij aan het samen uitvoeren van inkooptaken, waarop capaciteit schaars is.
2. **Uitvoering VTHA-taken:** We streven naar een eenduidige uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies om een hoger kwaliteitsniveau in Zuid-Holland te bereiken.
3. **Instrumentinzet en ontwikkeling:** We willen gezamenlijk nieuwe instrumenten ontwikkelen en inzetten, zoals drones en data-analyse, om maatschappelijke opgaven effectief aan te pakken.
4. **Opbouw expertise:** Door samen te werken aan kennisopbouw en implementatievoorstellen voor nieuwe thema's en wetgeving, kunnen we deze opgaven overzichtelijker maken en robuuste diensten waarborgen.

Stap 5. Uitwerking samenwerkingsonderwerpen in jaarlijks samenwerkingsprogramma

Inhoudelijke en bedrijfsvoeringsonderwerpen waarop wordt samengewerkt worden geconcretiseerd in het jaarlijkse samenwerkingsprogramma. Onderwerpen worden projectmatig opgepakt en na verloop van tijd structureel in onze organisaties geïntegreerd, met verschillende niveaus van samenwerking.

Bijlage 3: Samenwerking als ontwikkel- en leerproces

De omgevingsdiensten in Zuid-Holland willen de versterking van hun onderlinge samenwerking de komende jaren bewust organiseren als een ontwikkel- en leerproces. In de afgelopen tien jaar hebben we al veel ervaring met samenwerking opgedaan en ook resultaten geboekt; daarvan hebben we geleerd. We gaan dat heel gericht doen.

Ontwikkelen op vier fronten

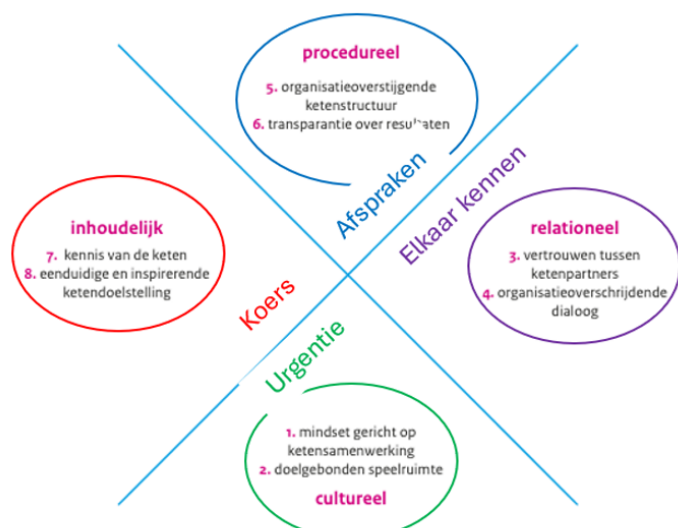
Er is een enorme literatuur over samenwerking tussen organisaties, ook in het publieke domein, en over de voorwaarden voor succes. Zeker in situaties waarin organisaties zijn ingebed in netwerken van intensieve (afhankelijkheids)relaties rond ingewikkelde vraagstukken, vraagt samenwerking aandacht en actie op verschillende fronten of dimensies (zie figuur 2). Dat geldt nog meer als de samenwerking een structureel karakter moet krijgen; en dat is zowel onze eigen ambitie als de wens van onze bestuurders ('borging van voortdurende aandacht voor de samenwerking').

In het ontwikkel- en leerproces zullen we gericht aan deze dimensies werken:

1. *Cultuur*: samenwerking moet vanzelfsprekend worden, dat vraagt een andere mindset, die niet van de ene op andere dag is gerealiseerd; eventuele weerstand moeten serieus worden genomen en worden begrepen, maar wel worden doorbroken; ondanks soms grote verschillen zijn diensten gelijkwaardig
2. *Relaties*: het is belangrijk dat de omgevingsdiensten elkaar beter kennen en elkaar leren vertrouwen, op alle niveaus; dat moet worden georganiseerd en kost tijd
3. *Procedures*: samenwerking vraagt een goede structuur van overleg, aansturing en besluitvorming en duidelijke afspraken over opdrachten en resultaten
4. *Inhoud*: samenwerking vereist kennis van zaken en een eenduidige, inspirerende doelstelling (voor het geheel én op projectniveau; koers).

Samenwerking vraagt inzet van alle betrokkenen: management en medewerkers, maar ook van bestuurders (AB en DB). De trekkracht vanuit de eigen organisatie, met haar eigen deelnemers, bedrijven, vraagstukken, gemaakte afspraken en loyaliteiten, vormt vaak de grootste hobbel voor effectieve samenwerking.

Uit de ervaringen met recente samenwerkingsprojecten van de omgevingsdiensten blijkt vooral het belang van de relationele en procedureel-organisatorische dimensie (zie kader op blz. 25).

Figuur 2: Dimensies van samenwerking (ICTU, 2018, Ketens de baas; bew. OD's ZH)

Aanpak

De komende jaren zijn we ons bewust van deze dimensies. Directeuren en afdelingshoofden sturen erop. We zullen duidelijke momenten van reflectie en evaluatie voor inbouwen. We zijn selectief en zullen prioriteren om aandacht en schaarse tijd te focussen.

- **Cultuur:** we geloven in de werking van goed voorbeeldgedrag en duidelijke communicatie over de samenwerking en wat daarin wordt bereikt. Bij nieuwe onderwerpen stellen we altijd eerst de vraag of samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdienst in de rede ligt, met overigens ruimte voor samenwerking in kleiner verband. We spreken managers en medewerkers aan op samenwerking. We waken over een respectvolle omgang en de gelijkwaardigheid tussen de diensten. En we organiseren twee maal per jaar een brede bijeenkomst van een dagdeel waarin we reflecteren op de samenwerking (resultaten, do's and don'ts).
- **Relaties:** we investeren in onze bekendheid met elkaar, zowel op persoonlijk als op organisatieniveau. Dat gebeurt nu al, maar we zullen dat verder faciliteren en stimuleren. Reguliere en projectoverleggen helpen daarbij, maar ook de al genoemde reflectiebijeenkomsten.
- **Procedures:** over aansturing en management van de samenwerking gaat de volgende paragraaf. We gaan werken met verschillende samenwerkingsmodaliteiten (zie vorige paragraaf), willen daarvan al doende leren.
- **Inhoud:** het formuleren van duidelijke/eenduidige doelstellingen die inspireren en verleiden tot actieve samenwerking is een kunst. Het is aan het management om dat op projectniveau te doen. Voor de samenwerking in brede zin ligt hier ook een verantwoordelijkheid voor onze gezamenlijke bestuurders. Wij verwachten van hen een duidelijke en inspirerende visie op wat wij als omgevingsdiensten juist in onze gezamenlijkheid kunnen en moeten bereiken.

Als we als Zuid-Hollandse omgevingsdiensten samenwerken, dan:

- doen we dat op basis van vertrouwen
- doen we het ook echt samen
- spreken we elkaar aan op wat goed en fout gaat
- voelen ons niet te goed of te min
- zijn we bereid om in het belang van het maatschappelijk belang en onze bedrijfsvoering compromissen te sluiten
- zijn we bereid om 'te brengen, ook als er weinig te halen' is
- hebben we spelregels waar alle diensten zich aan houden.

Instrumenten voor leren en reflectie

Projectopdrachten en -plannen bevatten expliciete leervragen over samenwerking

- In voortgangs- en eindrapportages over projecten vragen we expliciet aandacht voor deze leervragen
- Minimaal tweemaal per jaar organiseren we een reflectiebijeenkomst (dagdeel) over de samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland, met directeuren, managers, adviseurs; evt onder begeleiding; goed voorbereid, met inbreng door afdelingshoofden en adviseurs
- We stellen tweemaal per jaar een voortgangs/evaluatierapportage over alle lopende samenwerkingsprojecten, met aandacht voor de vier dimensies, resultaten en inzichten, die we delen en bespreken met bestuurders
- Systematiek van visie/strategiedocument en jaarlijkse uitvoeringsagenda: we benutten opgedane inzichten benutten voor de uitvoeringsagenda in jaar X+1
- Instelling van een klankbordgroep, al dan niet uit eigen gelederen (of een mix van in- en extern, zoals een vertegenwoordiger van gemeente, provincie, deskundige)
- Visitatie op de samenwerking, of in toekomstige visitaties aandacht vragen voor de samenwerking

Kader: Lessen uit eerdere samenwerking tussen de omgevingsdiensten

Lessen uit eerdere samenwerking tussen de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

In de eerste fase van de 'doorontwikkeling' is ervaring opgedaan met samenwerking op de thema's arbeidsmarkt, informatievoorziening & digitalisering, Altijd Actuele Digitale Vergunning, kennis- en kennisinfra Circulair & energie en Milieucriminaliteit, de duurzaamheidsetalage; en daarnaast met samenwerking rond administratief toezicht, ZZS, netwerk nieuwe energie en de programmatische aanpak circulaire economie. De trekkersrol en betrokkenheid verschilde per dienst. Op basis van interviews met collega's op uitvoerende niveau zijn succesfactoren en verbeterpunten geïdentificeerd.

Succesfactoren

1. Sterke onderlinge relaties: een goed onderling netwerk en bekendheid tussen collega's bevorderen effectieve samenwerking.
2. Concrete en praktische samenwerkingsactiviteiten: waardering voor specifieke evenementen, workshops en casusgerichte bijeenkomsten die tastbare resultaten opleveren.
3. Erkenning van wederzijdse meerwaarde: het inzien van het nut van samenwerking, erkenning van elkaars rollen, en betrokkenheid van leidinggevenden bij het vormgeven van de samenwerking.

Verbeterpunten

1. Verbetering van structuur en leiderschap:
 - Verduidelijking van overlegstructuren en rollen
 - Versterking van de trekkersrol met duidelijke verantwoordelijkheden
 - Invoering van een mechanisme voor verantwoording en voortgangsbewaking
2. Versterking van doelgerichtheid en resultaatgerichtheid:
 - Opstellen van duidelijke, meetbare doelstellingen voor projecten
 - Focussen op concrete resultaten naast kennisdeling en samenwerking
 - Waarborgen dat eindproducten daadwerkelijk worden gebruikt en impact hebben
3. Bevordering van commitment en vertrouwen:
 - Verbeteren van onderling vertrouwen tussen diensten
 - Stimuleren van bereidheid tot delen van werkwijzen en informatie
 - Verhogen van commitment aan samenwerking bij alle betrokken diensten

Bijlage 4: Nota Governance Samenwerking Zuid-Hollandse Diensten

Het betreft hier de interne sturing van het programma en niet de bestuurlijke governance.

**Nota Governance
Samenwerking
Zuid-Hollandse
Diensten**

Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder!

Opgesteld door afdelingshoofd bedrijfsvoering
d.d. 29 oktober 2024

DCMR milieudienst Rijnmond omgevingsdienst HAAGLANDEN ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland Omgevingsdienst West-Holland Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Doel van de samenwerking

Doel van de samenwerking

De hoofden bedrijfsvoering hebben het doel zoals geformuleerd in de samenwerkingsstrategie (Samenwerkingsstrategie van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten "Daadkracht x 5") op de volgende manier vertaald:

"Samenwerken is gericht op verhoging van de kwaliteit en de robuustheid van de werkzaamheden"

Wat is een nota?

De nota beschrijft

- Governance
- Overlegstructuur
- Opstellen samenwerkingsprogramma
- Financiering

DCMR milieudienst
Rijnmond

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

ODMH
Omgevingsdienst
Midden-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Governance

DCMR milieudienst
Rijnmond

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

ODMH
Omgevingsdienst
Midden-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

DCMR milieudienst
Rijnmond

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

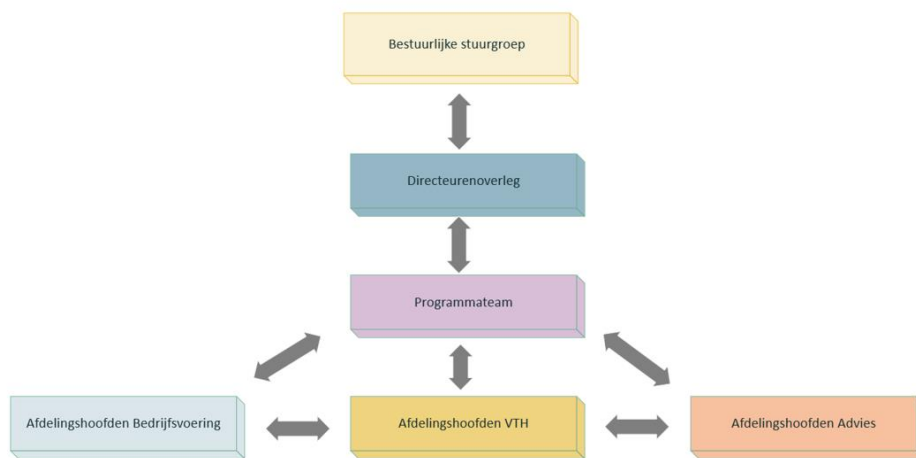
ODMH
Omgevingsdienst
Midden-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Besturingsmodel samenwerking Zuid-Holland

Verantwoordelijkheden Directie van de Samenwerking

DIRECTEUREN ZIJN SAMEN OPDRACHTNEMER VAN DE BESTUURLIJKE OPDRACHT EN WIJZEN HET PROGRAMMATEAM ALS GEDELEGEERD OPDRACHTNEMER AAN

GEVEN RICHTING DOOR MIDDEL VAN UITGANGSPUNTEN EN KADERS.

HAKKEN KNOPEN DOOR BIJ VERSCHILLENDE INZICHTEN

ZORGEN VOOR BESTUURLIJKE STEUN VOOR DE SAMENWERKING

ZORGEN VOOR VEILIGE EN PRETTIGE WERKOMGEVING VOOR DE SAMENWERKING.

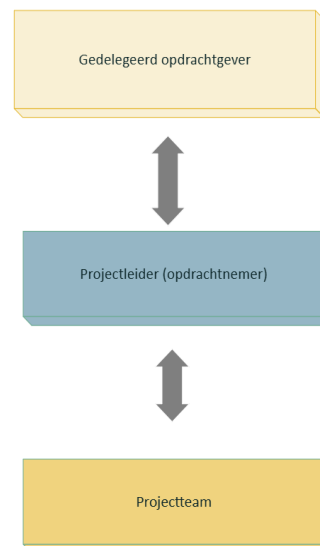
STELLEN JAARLIJKS HET SAMENWERKINGSPROGRAMMA VAST

Verantwoordelijkheden Programmteam

Het programmteam bestaat uit de voorzitters van de overleggen VTH, A en Bedrijfsvoering, afgevaardigden van de strategen en innovatie.

Project-organisatie

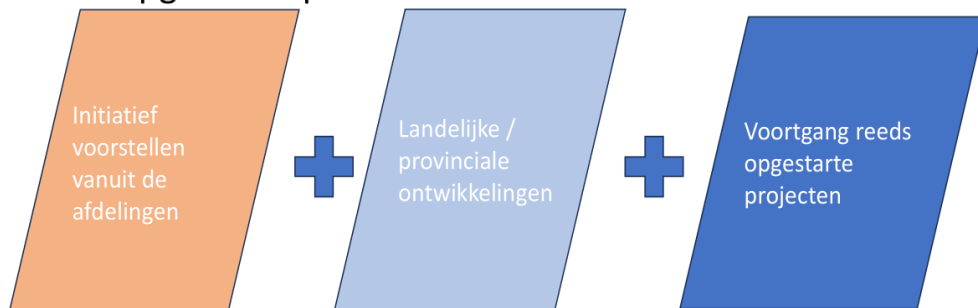

Opstellen Samenwerkingsprogramma

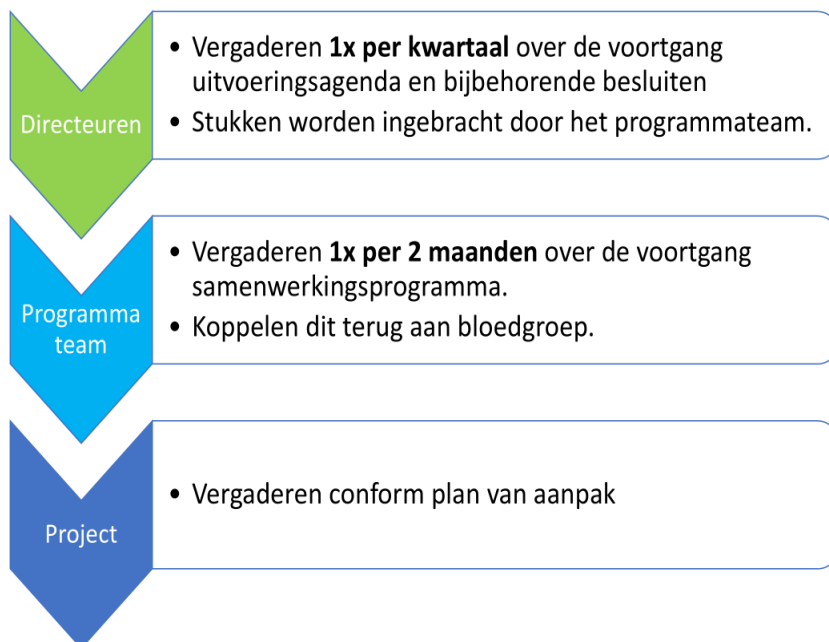

Uitvoeringsprogramma

Om te kunnen komen tot een programma zal er jaarlijks (in december van het jaar T-1) een samenwerkingsprogramma dienen te worden opgesteld en vastgesteld door de directie van de samenwerking. Deze zal worden opgesteld op basis van:

Overleg structuur

Overlegstructuur

Financiering

DCMR milieudienst
Rijnmond

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Uitgangspunten financieringsystematiek (1)

Samenwerken

Uitgangspunt van de samenwerking is dat iedereen zijn evenredige deel in brengt.

Geen onderlinge verrekeningen

Onevenredig

Indien er door 1 van de samenwerkingspartner onevenredig werk wordt geleverd zal deze gecompenseerd worden door de overige partners

Verrekening conform kostprijs (niet commerciële tarief)

Materieel Budget

Kosten niet zijnde inzet en tijd zullen in evenredigheid worden betaald

Op basis van verhouding begroting T-1

DCMR milieudienst
Rijnmond

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland

Omgevingsdienst
West-Holland

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Uitgangspunten Verrekensystematiek (2)

Voorgesteld wordt om een aantal eenvoudige werkafspraken te maken indien er sprake is van uitvoering werkzaamheden t.b.v. een collega OD:

- Indien er sprake is van een (volledige) detachering van een medewerker van de enen naar de andere OD, dan worden de salariskosten inclusief werkgeverlasten doorbelast/ gefactureerd, al dan niet met een opslag voor overhead.
- Indien er werkzaamheden worden uitgevoerd voor een collega OD en hiervoor kosten in rekening worden gebracht dan wordt er afgerekend op basis van gemaakte uren tegen het uurtarief van de OD die de werkzaamheden heeft verricht.
- Ook dient er gekeken te worden naar mogelijkheden van externe financiering

SAMENWERKINGS- PROGRAMMA ZUID-HOLLANDSE OMGEVINGSDIENSTEN

2025

29 januari 2025

Inhoud

1.	Ambitie in Zuid-Holland.....	3
2.	Langjarige lijnen uitvoeringsprogramma	3
1.	Bedrijfsvoering.....	3
2.	Uitvoering VTHA-taken.....	3
3.	Instrumentinzet en ontwikkeling.....	4
4.	Opbouw expertise.....	4
3.	Projectselectie uitvoeringsprogramma	4
4.	Uitvoeringsprogramma 2025.....	5
	Lijn 1: Bedrijfsvoering	5
	Lijn 2: Uitvoering VTHA-taken.....	6
	Lijn 3: Instrumenteninzet en ontwikkeling.....	7
5.	Vervoltraject.....	9
6.	Financiën en Governance	9

Leeswijzer

Dit programma bevat een overzicht van de projecten waarmee de omgevingsdiensten in Zuid-Holland in 2025 concreet willen bouwen aan hun verdere samenwerking. Het gaat om elf prioritaire projecten, die focus geven aan onze inzet. De opbouw van het document is als volgt: we formuleren eerst de ambitie voor de samenwerking. Daarna schetsen we de lijnen waarlangs we de samenwerking structureren en de overwegingen voor de selectie van projecten in 2025. Per project worden vervolgens aanleiding en doelstellingen beschreven. Daarna volgen een blik op het vervolg en een indicatie van de financiën. Voor de goede orde: het samenwerkingsprogramma is nog niet af. De komende tijd zal ieder project verder worden uitgewerkt in een concreet projectplan, waarin ook ureninzet en kosten worden benoemd. Deze projectplannen zullen eind Q1 gereed zijn.

1. Ambitie in Zuid-Holland

Zuid-Holland telt vijf omgevingsdiensten, die zijn gespecialiseerd in vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA)-taken op milieu-, bodem-, duurzaamheids- en natuuraspecten in de leefomgeving. Deze omgevingsdiensten hebben een belangrijke opgave; maximaal effect voor de leefomgeving realiseren in een complexe maatschappelijke en bestuurlijke context.

Gelet op deze opgave is het belangrijk de krachten tussen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland te bundelen. Niet alleen vanwege een level-playing field voor bedrijven, maar ook om de uitvoerings- en ontwikkelcapaciteit te vergroten, om de maatschappelijke opgaven, de gevolgen van veranderende wetgeving en nieuwe thema's efficiënt en daadkrachtig op te kunnen pakken.

We leggen daarom de ambitie neer om in Zuid-Holland samen te werken waar dat effectief is vanuit de gedachte van 'één virtuele omgevingsdienst'. We willen dat de vijf Zuid-Hollandse OD's handelen als ware het één dienst. Enerzijds naar buiten toe: de kwaliteit van uitoefening van de taken moet in Zuid-Holland op een gelijk niveau zijn. Anderzijds qua interne en onderlinge organisatie: we pakken onze taken in samenwerking op alsof we één dienst zijn. Uiteraard behouden de deelnemers van de verschillende omgevingsdiensten daarbij wel hun vertrouwde aanspreekpunten.

Met dit uitvoeringsprogramma voor 2025 geven de Zuid-Hollandse OD's invulling aan deze ambitie, die uitvoeriger is beschreven in het visie- en strategiedocument voor de samenwerking. Dit uitvoeringsprogramma is het resultaat van een tweetal intensieve bijeenkomsten met kennisdragers en management van de vijf omgevingsdiensten, waarbij breed werd opgehaald met welke projecten we op dit moment de grootste meerwaarde kunnen realiseren. Na deze bijeenkomsten is de opbrengst uitgewerkt in de drie vakgroepen van respectievelijk bedrijfsvoering, advies en VTH, waarna de uitwerking door een aantal trekkers is omgezet naar dit overkoepelende uitvoeringsprogramma.

Een expliciet aandachtspunt bij de uitvoering van dit programma is cultuur. We zijn gewend om als vijf diensten te opereren, waarbij we bereid zijn elkaar te helpen, maar vanuit de eigen dienst gekeken. De omslag die we nu moeten maken, is om vanuit één virtuele dienst te denken en de samenwerking net zo veel prioriteit te geven als het reguliere werk. Dit is een belangrijke randvoorwaarde om de samenwerking te borgen.

2. Langjarige lijnen uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma is opgebouwd langs de volgende vier langjarige lijnen, die als kapstok dienen om jaarlijks samenwerkingsprojecten uit te voeren. Het is de bedoeling dat deze daarna onderdeel worden van de reguliere werkwijze van de omgevingsdiensten:

1. Bedrijfsvoering

We werken samen op onderwerpen die bijdragen aan het verminderen van de kwetsbaarheden in onze bedrijfsvoering. Denk hierbij aan het samen uitvoeren van inkooptaken, waarop capaciteit schaars is.

2. Uitvoering VTHA-taken

Met projecten op deze lijn realiseren we eenduidige uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies bij de vijf omgevingsdiensten. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het op gelijke wijze planmatig uitvoeren van inspecties in een bepaalde branche, de gelijke afhandeling van voorvallen/meldingen, of de robuustheid van adviestaken.

3. Instrumentinzet en ontwikkeling

We willen gezamenlijk nieuwe instrumenten ontwikkelen en inzetten, zoals drones, gedragstoezicht, ketentoezicht en data-analyse, om maatschappelijke opgaven effectief en slim aan te kunnen pakken. Zo breiden we het totale instrumentenpalet in Zuid-Holland uit, zonder dat alle diensten dit afzonderlijk doen.

4. Opbouw expertise

Door samen te werken aan kennisopbouw en implementatievoorstellen voor nieuwe thema's en wetgeving, kunnen we de opgaven efficiënter oppakken en robuuste diensten waarborgen. De energietransitie, de Omgevingswet, circulaire economie, en de Kaderrichtlijn Water zijn voorbeelden van dit soort expertisethema's.

3. Projectselectie uitvoeringsprogramma

Binnen de bovengenoemde lijnen zijn de projecten in dit uitvoeringsprogramma gekozen volgens de criteria uit het eerder opgestelde visiedocument. De gekozen projecten zijn bovendien zodanig geselecteerd dat aan de hand van de uitvoering daarvan:

- Extra meerwaarde ontstaat door samenhang/verbinding tussen de projecten uit de verschillende lijnen:
We stellen bijvoorbeeld een plan op voor de eenduidige en gezamenlijke uitvoering van afvaltoezicht. De instrumenten die we dit jaar ontwikkelen, dronetoezicht, datalab, en administratief/ketentoezicht, zullen in dit plan een plek krijgen. Hiermee wordt de samenwerking op een specifiek onderdeel van ons werkveld extra versterkt.
- Versnelling mogelijk wordt in het vervolg van de samenwerking:
Er zijn enkele inventariserende projecten in het uitvoeringsprogramma opgenomen waarin de meerwaarde van samenwerken wordt bepaald, evenals de gewenste vorm en mate van samenwerking. Door hierover een gezamenlijk en gedragen beeld te vormen, kunnen we in volgende jaren gemakkelijker projecten selecteren.
- Ervaring wordt opgedaan met een specifieke (vergaande) samenwerkingsvorm:
Sommige projecten zijn bewust geselecteerd op de beoogde wijze van samenwerking om daarmee ervaring op te doen. We willen bijvoorbeeld uitproberen hoe het werkt als één dienst bepaalde gespecialiseerde dronevluchten voor alle andere diensten in Zuid-Holland uitvoert. Zo leren we voor toekomstige onderwerpen welke randvoorwaarden er in praktijk nodig zijn en waar we tegenaan lopen in de opzet van nieuwe samenwerkingsprojecten.
- Geen dingen dubbel gebeuren:
Op landelijk niveau lopen ook diverse initiatieven, zoals de Kennisinstructuur (KIS). Een dergelijk initiatief zullen we niet in dit samenwerkingsprogramma oppakken. Uiteraard haken wij hier wel op aan.

4. Uitvoeringsprogramma 2025

Hieronder volgt een korte beschrijving van de projecten die deel uitmaken van het uitvoeringsprogramma 2025, inclusief een afweging waarom deze juist nu opgepakt worden. Het abstractieniveau verschilt per project; dat is ook inherent aan de gekozen hoofdindeling (vier lijnen). Bij elk onderwerp staan de trekkende diensten vermeld.

Lijn 1: Bedrijfsvoering

De afdelingen bedrijfsvoering van de vijf diensten werken al langere intensief met elkaar samen. Op dit moment zijn er drie onderwerpen waar de diensten vergaand samenwerken en twee onderwerpen waar de diensten in de verkennende fase zitten van het samenwerken. Voor de drie onderwerpen waar we al verder op zijn, worden ter illustratie de resultaten tot nu toe benoemd.

1. Datalab (ODWH/DCMR)

Beschrijving: Data vormen een van onze belangrijkste assets of bronnen; verzameling, analyse en gebruik van data worden in meerdere rapporten genoemd als aandachtspunt. Via het Datalab trekken we hierin gezamenlijk op.

Doelstelling:

- Verbeteren van de datakwaliteit;
- Inrichten van een gezamenlijke (data)analyse-omgeving;
- Duurzaam organiseren van menskracht, kennis en aandacht voor de organisatie van de informatievoorziening van het VTH-stelsel.

Afweging waarom nu: Reeds gestart en plan van aanpak geaccordeerd door hoofden BV en DO.

Resultaten tot nu toe: gezamenlijk planningstool energietoezicht, LMA-dashboard, kennisoverdracht, soms bilaterale vormen van samenwerking.

2. De Betere Wereldbaan (ODH)

Beschrijving: De urgentie om personeel binnen te halen is hoog. Zonder gekwalificeerd personeel kunnen we onze primaire taken niet uitvoeren. Door gezamenlijk in te zetten op deze uitdagingen, kunnen we de naamsbekendheid van omgevingsdiensten als werkgever aanzienlijk vergroten.

Doelstelling: Versterken van onze positie op de arbeidsmarkt (als gezamenlijke omgevingsdiensten), elkaar bijstaan bij de werving van medewerkers en verankeren van onze kennis.

Afweging waarom nu: Al gestart en gesprekken gaande over een nieuw plan van aanpak 2025-2027 waarin onze ambitie tot verbreding en verdieping van de verdere samenwerking helder wordt.

Resultaten tot nu toe: Gezamenlijke merk branding, succesvol gezamenlijk traineeprogramma, gezamenlijke website, kennisoverdracht en nog veel meer.

3. Informatiebeveiliging (DCMR)

Beschrijving: De omgevingsdiensten staan op het gebied van informatiebeveiliging voor een forse opgave waarin al enige tijd moet worden voldaan aan de 'Baseline Informatiebeveiliging Overheid' (BIO) en per eind dit jaar ook aan de EU NIS2-richtlijn (Network and Information Security Directive)

die momenteel naar Nederlandse wetgeving wordt vertaald. Het is voor iedere omgevingsdienst een flinke opgave om hier volledig zelfstandig invulling aan te geven.

Doelstelling: door middel van het opzetten van een gezamenlijk team Informatiebeveiliging & Privacy (standplaats DCMR) te kunnen voldoen aan onderliggende regelgeving.

Afweging waarom nu: Al gestart en plan van aanpak geaccordeerd door hoofden BV en DO.

Resultaten tot nu toe: analyse van de stand van zaken per OD, Plan van aanpak voor het opzetten van een gezamenlijk team, formatie bepaald (al mensen aangenomen), eerste bijeenkomst van alle betrokkenen geweest, periodiek overleg CISO en Privacy Officers en samenwerking omgeving (MSTeams) opgezet. De voortgang is vertraagd door het vertrek van enkele stakeholders (projectleider/ciso en een Privacy officer). Inmiddels is er een nieuwe projectleider en zijn de vacatures uitgezet.

4. Verbijzonderde Interne Controle (OZH/DCMR)

Beschrijving: Voor organisaties is de verbijzonderde interne controle (VIC) essentieel om de integriteit van financiële rapportages en operationele processen te waarborgen. Door recente wijzigingen in regelgeving is de behoefte aan een stevige VIC functie vergroot.

Doelstelling: Borgen van de VIC functie naar aanleiding van de wijziging in de rechtmatigheidsverantwoording.

Afweging waarom nu: In het vierde kwartaal van 2024 is een eerste bijeenkomst geweest van alle betrokkenen en is afgesproken dat kennisdeling en het hebben van een netwerk waardevol is. Na de jaarafsluiting van 2024 komen ze weer bij elkaar voor de eerste inhoudelijke bespreking. Daarnaast wordt een MSTeams omgeving opgezet, waarin alle documentatie wordt gedeeld. In 2025 zal een plan van aanpak worden opgesteld waarin verkend wordt of er meer in gezamenlijkheid kan worden georganiseerd.

5. Inkoop en aanbesteding (ODWH/ODMH)

Beschrijving: De inkoop- en aanbestedingsregels van de overheid zijn ontworpen om transparantie, eerlijke concurrentie en gelijke kansen voor alle aanbieders te waarborgen. Samenwerking op het gebied van inkoop en aanbesteding kan leiden tot aanzienlijke kostenbesparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke onderhandelingskracht.

Doelstelling: Realiseren van robuuste inkoop en aanbesteding voor de vijf diensten.

Afweging waarom nu: Inkoopers zijn moeilijk te vinden, we krijgen schaalvoordeel uit gezamenlijk aanbesteden en we hebben relatief weinig volume voor ieder een eigen inkoop. Meerdere diensten zijn hier mee bezig. Het momentum om dit gezamenlijk op te pakken is dus nu. In 2025 verder onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor het gezamenlijk invullen van de inkoop en aanbestedingsfunctie door middel van het opstellen van een plan van aanpak. Ook wordt er gekeken naar het gezamenlijk inkopen van producten en diensten. Denk aan bijvoorbeeld een raamovereenkomst voor advies- en ingenieursdiensten.

Lijn 2: Uitvoering VTHA-taken

6. Ambitieniveaus branches toezicht (DCMR/OZH):

Beschrijving: De afdelingshoofden VTH maken per branche inzichtelijk welk niveau van samenwerking er op het gebied van toezicht en vergunningverlening wenselijk is. Concreet levert dit een overzicht van samenwerkingskansen in het toezicht op. Op basis van dit overzicht maakt het VTH-afdelingshoofdenoverleg keuzes in de planmatige uitvoering van het toezicht bij die branches waar samenwerkingskansen aan de orde zijn.

Ten aanzien van het samenwerken op het toezicht in de afvalbranche zijn er al diverse initiatieven geweest. Zo is er een gezamenlijk brancheplan opgesteld en zijn inspecties al eens samen uitgevoerd. In 2025 zal daarom een plan worden opgesteld om het samen uitvoeren van het afvaltoezicht per 2026 structureel vorm te geven.

Doelstelling:

- Analyseren van samenwerkingskansen in alle branches van VTH.
- Binnen de afvalbranche: planmatig vormgeven van de samenwerking, op vergaand niveau.

Afweging waarom nu: In 2025 oppakken voor gedegen samenwerking in de nabije toekomst, en basis voor diverse vervolgsamenwerkingen in 2026 en verder.

7. Schaarse kennis en expertise (DCMR/ODH)

Beschrijving: Diverse thema's in het advieswerk van de omgevingsdiensten zijn dusdanig schaars in vraag, dat het niet efficiënt en soms zelfs niet haalbaar is (gezien de geldende kwaliteitscriteria) dat iedere dienst voor zich capaciteit inregelt of ingeregeld houdt. De afdelingshoofden VTHA identificeren schaarste per specialisme en bepalen per specialisme en thema de beste samenwerkingsoplossing.

Doelstelling:

- Inventariseren van de dynamiek en de daarvoor benodigde capaciteit in de eerste, meest belangrijke en urgente thema's, zijnde OV/EV, geluid, lucht, water, ecologie advies en circulaire economie.
- Samenwerken op vergaand niveau waar effectief, met inzichtelijke samenwerkingsniveaus per specialisme in 2025.

Afweging waarom nu: In 2025 oppakken voor robuuste uitvoer van adviestaken.

Lijn 3: Instrumenteninzet en ontwikkeling

8. Inzet drones (ODMH/ODWH)

Beschrijving: In 2025 willen we drones toevoegen aan het instrumentenpalet van Zuid-Holland, met één dienst als kenniscentrum, waarbij die dienst ook gespecialiseerde vluchten voor andere omgevingsdiensten kan uitvoeren.

Doelstelling: Positioneren van een kenniscentrum en uitvoerder van specialistische drone-vluchten, met laagdrempelige uitvoer door andere diensten. Het instrument meenemen in de samenwerking op afvaltoezicht (project 6).

Afweging waarom nu: In 2025 inzetten vanwege momentum in innovatie en oefening in vergaande samenwerking.

9. Administratief toezicht/ketentoezicht (ODWH/ODH)

Beschrijving: In 2025 willen we ketentoezicht toevoegen aan het Zuid-Hollandse administratief toezicht-team. Daarbij willen we ervoor zorgen dat de samenwerking op dit gebied nog beter verloopt. De pool van specialisten werkt voor alle Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. De werkwijze hiervoor zal weer verder worden doorontwikkeld en geoptimaliseerd.

Doelstelling: Borgen van de administratief toezicht pool en uitbreiden naar ketentoezicht. Administratief toezicht als instrument meenemen in de samenwerking op afvaltoezicht (project 6). Datalab (project 1) levert daarnaast input op Administratief toezicht.

Afweging waarom nu: In 2025 oppakken vanwege lopende inzet en directe effecten op basistaken. Ook is het een onderwerp dat vanuit IBP wordt aangejaagd.

Lijn 4: Opbouw expertise

10. Milieu in RO (OZHZ/ODMH)

Beschrijving: Onder de Omgevingswet hebben we meer ruimte voor advisering in RO, met belang voor regionale regels. Het zwaartepunt voor gemeenten ligt daarbij op dit moment in het opstellen en vaststellen van milieuregels in omgevingsplannen. De inhoudelijke expertise op deze onderwerpen ligt bij de omgevingsdiensten en een regionale of provinciale aanpak draagt bij aan een level playing field voor bedrijven en inwoners. Tegelijkertijd zijn omgevingsdiensten en veel gemeenten het wiel over deze exercitie nog aan het uitvinden. Dat kan efficiënter en beter in gezamenlijkheid.

Doelstelling: Delen van kennis en ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak voor de bijdrage van omgevingsdiensten aan het opstellen van milieuregels in Zuid-Holland om de gemeenten optimaal te faciliteren.

Afweging waarom nu: De uitdaging om planregels op te stellen ligt er nu, met looptijd tot 2032, maar vanuit uitvoering urgente behoefte aan vastgestelde regels. Daarom is iedere dienst daar nu mee aan de gang. Als we de efficiëntie van een gezamenlijke oppak en een level playing field in het resultaat willen bereiken, is het momentum nu. Bij wachten ligt er al te veel diversiteit in regels en processen om nog te uniformeren.

11. Altijd Actuele Digitale Vergunning (DCMR/OZHZ)

Beschrijving: De provincie Zuid-Holland heeft met DCMR geïnvesteerd in de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Achterliggend doel is het structureel verbeteren van de vergunningverleningspraktijk in Zuid-Holland. De afgelopen twee jaar zijn stappen gezet om AADV ook bij de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland te implementeren. DCMR en OZHZ hebben de eerste vergunningen als test in DigiV verwerkt (2023), daarna zijn verdere pilots gedaan.

Doelstelling: Doorontwikkelen AADV met AI voor meldingen en vergunningen.

Afweging waarom nu: Onderzoek naar landelijke ervaringen en implementatie in Zuid-Holland.

5. Vervolgtraject

Om de samenwerking behapbaar en realistisch uitvoerbaar te houden, is de selectie voor 2025 beperkt tot bovenstaande elf projecten. Andere onderwerpen blijven in het vizier voor het geval er ruimte ontstaat, de prioritering verandert of voor de periode na 2025. Waar op deze onderwerpen al samenwerking loopt, wordt deze uiteraard niet stopgezet, maar op dit moment niet geïntensiveerd.

Bovenaan de lijst van onderwerpen voor het vervolg staat op dit moment de intensivering van de samenwerking op strafrecht, waarbij de Zuid-Hollandse BOA-pool wel doorloopt in 2025. Ook aan de Kennisinfrastructuur (KIS) vanuit ODNL nemen we deel in 2025; een verdieping van deze samenwerking op kennisopbouw binnen de provincie volgt logischerwijs in 2026. Daarnaast is het thema water opgenomen in 'Schaarse kennis en expertise', maar zal voor de Kaderrichtlijn Water een verdieping mogelijk zijn in 2026.

Dat laatste geldt overigens voor meer onderwerpen uit de 2025-projecten. Met name de projecten gericht op branches en thema's resulteren in nieuwe samenwerkingsonderwerpen of verdieping van de nu genoemde sub thema's, zoals circulaire economie. Voor Milieu in RO kan een samenwerking op softwarevlak een logisch vervolg zijn. Naast bovenstaande concrete onderwerpen van strafrecht, water en KIS, zal een (middel) langetermijnagenda zich dus gedurende het verloop van de huidige projecten vormen.

6. Financiën en Governance

Algemeen

Samenwerken en het opstarten van projecten kost geld en tijd en leidt niet meteen tot voordelen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de "Nota Governance Samenwerking Zuid-Hollandse Diensten".

Programma

In de "Nota Governance Samenwerking Zuid-Hollandse Diensten" wordt ook gesproken over de governance structuur. Een van de onderdelen is het programmateam, dat de voortgang monitort en elk kwartaal rapporteert aan de Directie van de Samenwerking (zie ook Governance). Er is wel behoefte aan een programmasecretaris. Deze zal in eerste instantie gezocht worden binnen de samenwerking, maar mocht dit niet succesvol zijn dan werven we deze extern. De geschatte kosten hiervoor worden begroot op ca. €40.000.

Projecten

Voor het slagen van de projecten is van belang dat hier capaciteit voor beschikbaar is vanuit alle diensten. Daarbij moet de samenwerking een vergelijkbare prioriteit krijgen als het reguliere werk. Waar de inzet evenredig is, doen diensten dit zonder verrekening onderling, resulterend in deels extra indirecte uren. Commitment hierop vanuit het management is essentieel voor het slagen van deze samenwerking.

De bovenstaande elf projecten zullen worden uitgewerkt in concrete projectplannen, waarin ook mogelijke consequenties zowel qua inzet als kosten specifiekere worden geïnventariseerd. Deze zullen eind Q1 gereed zijn.

Bestuurlijk overleg bestuurders – directeuren Omgevingsdiensten

Verslag

Naam overleg	Bestuurlijk overleg Bestuurders – Directeuren Omgevingsdiensten Doorontwikkeling Omgevingsdiensten Zuid-Holland
Locatie	Provinciehuis Zuid-Holland; GS-zaal
Datum	23 januari 2025
Tijdstip	Aanvang: 14.30 uur, Einde: 16.00 uur
Onderwerp	a. Visie- en strategiedocument Samenwerking Omgevingsdiensten Zuid-Holland b. Samenwerkingsprogramma 2025
Aanwezigen	Martine Huijsmans; Tanja de jonge; Wubbo Tempel; Thierry van Vugt; Ashley North; Meindert Stolk; Christiaan van der Kamp; Ronald Visser; Rosita The; Marlies Krul; André Mutter; Jan-Pieter van Schaik; Jos Koffijberg; Claar van Houtum; Myrion Kisters; Fedrick Christian; Edwin van Os

Presentatie Samenwerkingsprogramma 2025 door: Claar van Houtum (presentatie in bijlage)

Het innovatieprogramma is nog losgetrokken van het samenwerkingsprogramma omdat het een los programma is vanuit het interbestuurlijk programma (IBP), uiteindelijk komt dit bij elkaar.

Reactie van de bestuurders op het visie- en strategiedocument en het samenwerkingsprogramma:

De bestuurders geven complimenten voor het werk. Ze zijn positief over de ambitie om toe te werken naar een virtueel één dienst en de stip op de horizon. Er is brede steun voor de uitbreiding van VTH naar VTHA en het daarmee opnemen van adviestaken binnen de omgevingsdiensten.

Aandachtspunten die zijn benoemd:

- **Structuur en Samenwerking:** Voorkeur voor een shared service-model in plaats van een structuur die boven bestaande organisaties uitstijgt. Er wordt geadviseerd ook te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden tussen kleinere groepen van bijvoorbeeld 2-3 OD's. -Verbreiding naar ook advies is heel goed, maar gemeenten hebben dat nu vaak bij bureaus ondergebracht. Daar zou dan het gesprek over gevoerd moeten worden om die budgetten die nu in de markt gezet worden, weer naar OD te brengen. 1 dienst is mooi,
- **Regionale Samenhang:** Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de samenwerking (virtueel één dienst) zich verhoudt tot de lokale omgevingsdienst waar de gemeente zit en de regionale verschillen, maar de stip op de horizon om als één virtuele dienst samen te werken over 5 jaar wordt gewaardeerd. Overigens mag dat ook best eerder. Aandachtspunt is wel dat daardoor mogelijk wat maatwerk per deelnemer verloren gaat.

Bestuurlijk overleg bestuurders – directeuren Omgevingsdiensten

- **Financiële Randvoorwaarden:** De financiële aspecten en de kostenbesparende potentie van de overdracht van adviestaken naar omgevingsdiensten benoemen. Voor de financiering van het samenwerkingsprogramma is vorige keer besproken dat dit (deels) uit het 1% innovatiebudget zou moeten komen.
- **Rolverdeling:** Belang van een zuivere rolverdeling en duidelijkheid over de besluitvormingsbevoegdheden binnen deze samenwerking. Deze groep heeft niet de bevoegdheid om de stukken vast te stellen, maar fungeert al aanjager voor dit traject. Afsproken wordt om de stukken te agenderen op de DB- en AB-vergaderingen; de meeste DB-vergaderingen vinden februari plaats. Vanuit de provincie wordt een voorzet gemaakt voor een informerend memo dat voor agendering gebruikt kan worden.
- **De rol van data en drones:** De rol van data ontbreekt nog in de stukken en de vraag is gesteld of het gebruik van drones niet tot regionale verschillen in dienstverlening zorgt omdat deze niet overal gebruikt mogen worden.

Reactie Directeuren:

- Eens om de stukken ter vaststelling naar de DB's te sturen en per dienst te beoordelen of deze naar de AB's gaan.
- Het concept van 'virtueel één dienst' betekent dat bevoegdheden bij de eigen diensten blijven (mandaten gaan niet over) en dat de gemeente één ingang heeft voor alle vragen, zelfs als de taken worden uitgevoerd door een andere dienst. Afspraak is dus dat voor vragen de eigen dienst benaderd wordt, die fungeert als loket voor hun eigen deelnemers. Aan de achterkant wordt het werk dan wellicht door meerdere diensten uitgevoerd.
- Adviestaken bij OD's kunnen kostenbesparend werken.
- Erkenning van de uitdaging om regionale verschillen in te passen in de samenwerking.

Voorstel:

- Begeleidingscie kan niet vaststellen, Daarom worden beide documenten voorgelegd aan de DB's. Het jaarprogramma ter kennisname, de visie en strategie ter besluitvorming.

Planning:

- Augustus/september 2025: voortgangsbespreking
- December 2025: actieprogramma 2026
- Jaarlijkse cyclus: 2 bijeenkomsten (actieprogramma en voortgang)

IBP:

- Er zijn gesprekken gevoerd door Judith Elsinghorst (IenW) met alle diensten over het IBP. Meindert deelt de resultaten namens het project met I&W, na goedkeuring door de DB's.

3. Innovatie (in het kader van robuustheid)

Er wordt gewerkt aan een innovatieprogramma/kalender. Er is een mondelinge toelichting gegeven op de stand van zaken door Marlies Krul. Aan de hand van een format zullen onderwerpen op de innovatiekalender opgenomen worden, maar er is nog niet sprake van één kalender voor heel Zuid-Holland. Daar wordt wel naar toe gegroeid.

Bestuurlijk overleg bestuurders – directeuren Omgevingsdiensten

4. Afsluiting

Het secretariaat wordt verzocht een nieuwe datum voor het volgende overleg te plannen.

Samenwerking Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten

Alleen ga je sneller, maar
samen kom je verder!

Opgesteld het programmateam Samenwerking
d.d. 22 januari 2025

Samenwerkingsprogramma 2025

Ambitie

- Samenwerken vanuit de gedachte van virtueel één dienst.
- Gelijke (kwaliteit van) uitoefening taken naar buiten toe
- Gezamenlijk oppakken van taken intern

Proces

- Ophalen grote hoeveelheid gegevens
- Twee intensieve bijeenkomsten
- Uitwerking in vakgroepen VTH, Advies en Bedrijfsvoering

Aandacht

- Parallel aan (deels)gezamenlijk innovatieprogramma
- Dit is een cultuurverandertraject dus vraagt meer dan alleen projectuitvoer
- Om de samenwerking behapbaar en realistisch uitvoerbaar te houden, is de selectie voor 2025 beperkt tot elf projecten

Langjarige lijnen Uitvoeringsprogramma

Lijn 1
Bedrijfsvoering

Lijn 2
*Uitvoering VTHA-
taken*

Lijn 3
Instrumentinzet
en ontwikkeling

Lijn 4
Opbouw expertise

Projectselectie uitvoeringsprogramma

Extra meerwaarde

Versnelling mogelijk

Project

Ervaring wordt
opgedaan

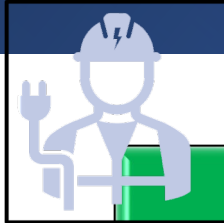
Geen dubbelingen

Lijn 1 Bedrijfsvoering (in uitvoering)

DATALAB

- Verbeteren van de datakwaliteit
- Inrichten van een gezamenlijke (data)analyse-omgeving
- Duurzaam organiseren van menskracht, kennis en aandacht

SAMENWERKING ARBEIDSMARKT

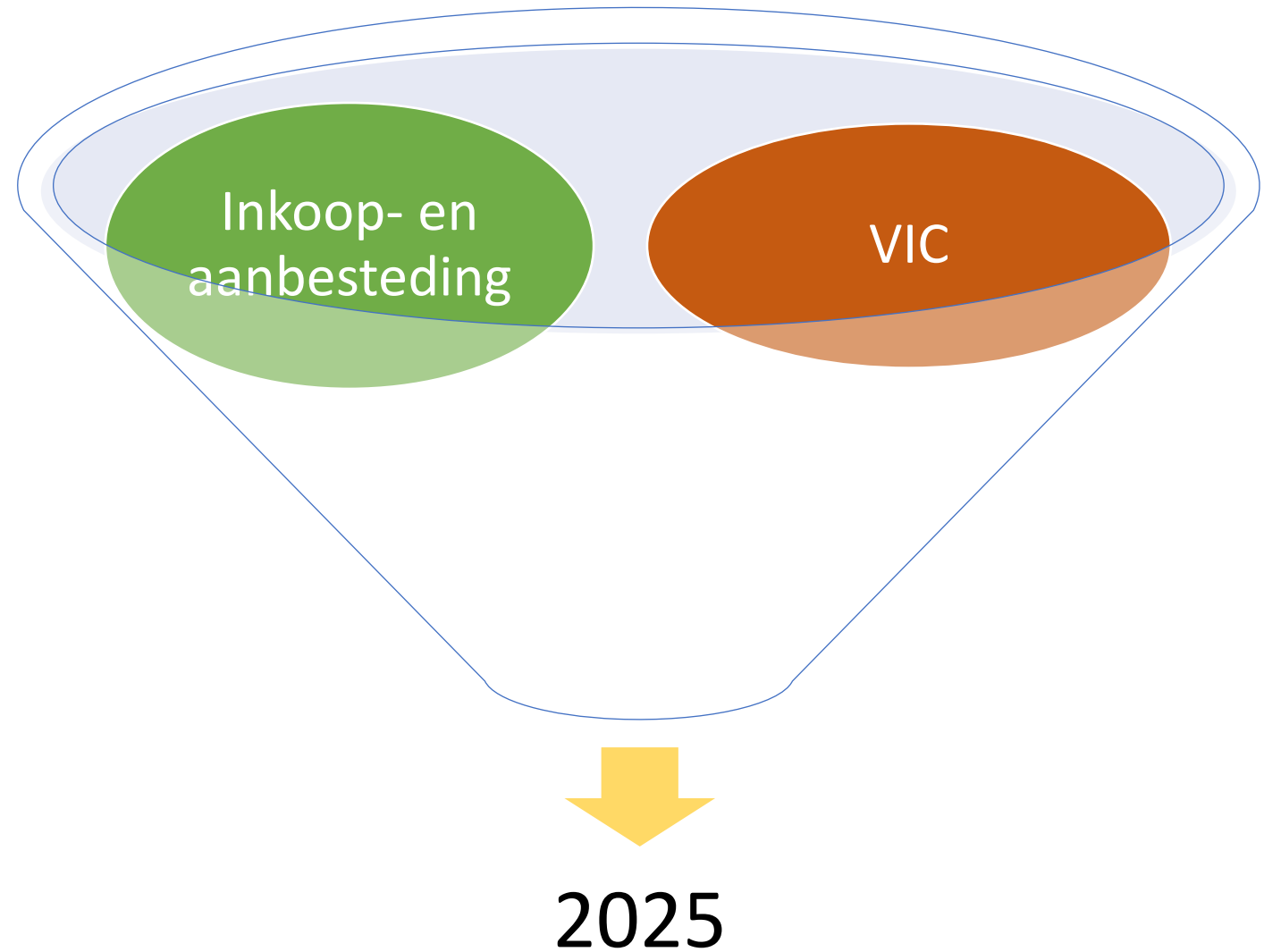
- Versterken van onze positie op de arbeidsmarkt
- Elkaar bijstaan bij werving medewerkers
- Delen van kennis

INFORMATIEBEVEILIGING

- Gezamenlijk opzetten van een team Informatiebeveiliging & privacy
- Delen van kennis
- Voldoen aan regelgeving

Lijn 1: Bedrijfsvoering (Projecten in ontwikkeling)

Lijn 2: Uitvoering VTHA-taken

Ambitieniveaus branches toezicht

- Analyseren van samenwerkingskansen in alle branches VTH
- Afvalbranche: planmatig vormgeven samenwerking op vergaand niveau

Schaarse kennis en expertise

- Inventariseren van dynamiek en benodigde capaciteit.
- Samenwerken op vergaand niveau waar effectief

Lijn 3: Instrumenteninzet en ontwikkeling

Inzet Drones

- Opzetten kenniscentrum
- Uitvoeren specialistische vluchten bij 1 dienst

Administratief toezicht

- Versterken van de administratief toezicht-pool
- Uitbreiden naar ketentoezicht

Lijn 4: Opbouw expertise

Milieu in RO

- Ontwikkelen gezamenlijke aanpak voor milieuregels in omgevingsplannen

AADV

- Implementatie van Digi-V bij alle diensten.
- Uitwisselen van leerervaringen uit de pilots

Vervolg

Enkele onderwerpen die in het vervolg een plek zullen krijgen:

Intensivering van samenwerking op strafrecht

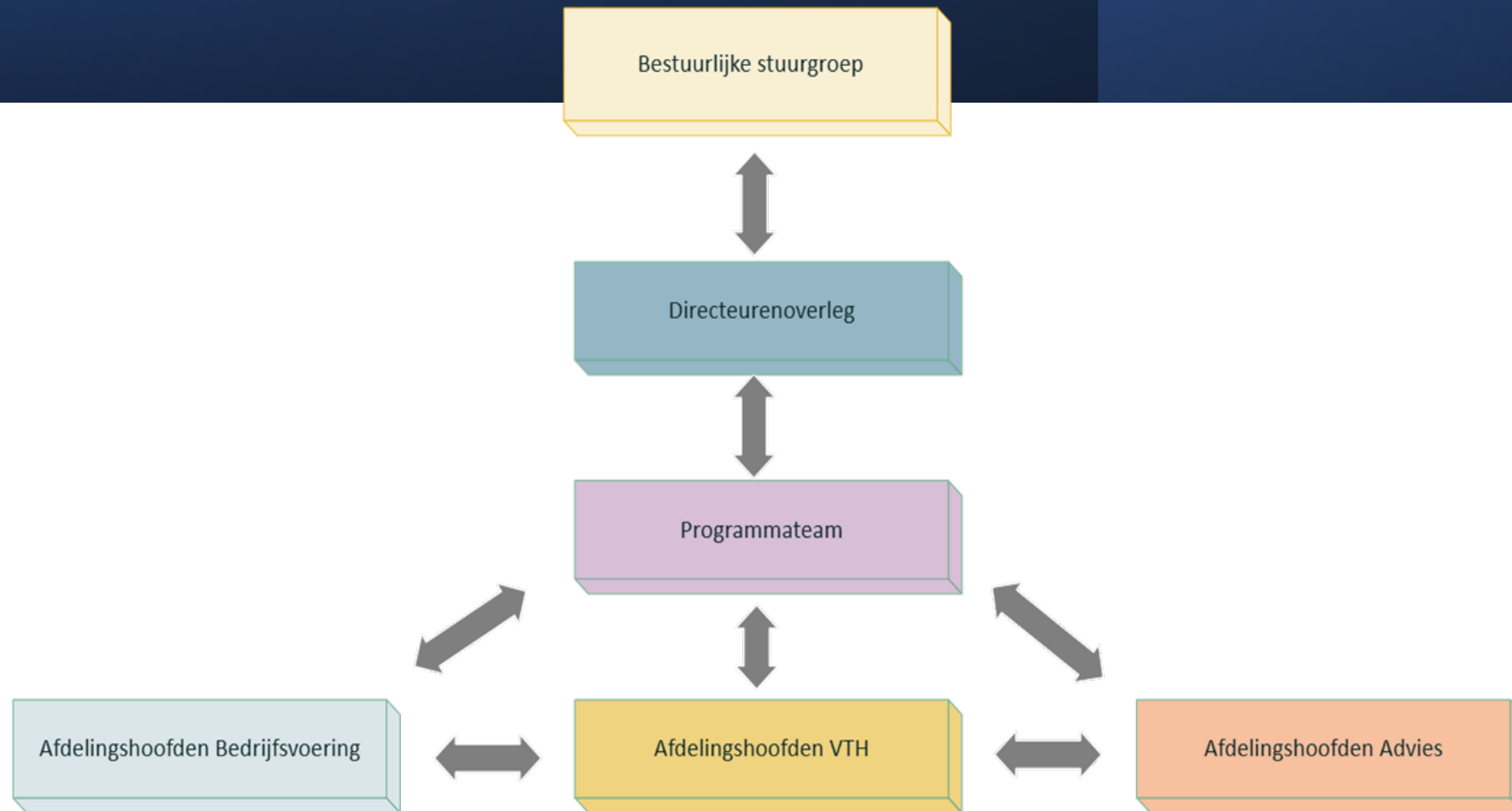
Zuid-Hollandse doorvertaling Kennisinfrastuctuur

Kaderrichtlijn Water

Circulaire economie

Samenwerking ICT

Governance

Financiën

Samenwerken

Uitgangspunt van de samenwerking is dat iedereen zijn evenredige deel in brengt.

Gezocht dient te worden naar mogelijke externe financiering

Geen onderlinge verrekeningen

Onevenredig

Indien er door 1 van de samenwerkingspartner onevenredig werk wordt geleverd zal deze gecompenseerd worden door de overige partners

Verrekening conform kostprijs (niet commerciële tarief)

Materieel Budget

Kosten niet zijnde inzet en tijd zullen in evenredigheid worden betaald

Op basis van verhouding begroting T-1

Omschrijving

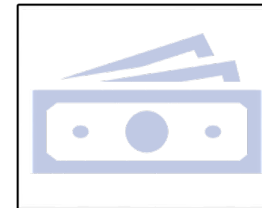
- Ondersteuning directie/programmteam
- Projecten

Benodigd budget

100.000 eur

Pm (eind Q1
Begroting)

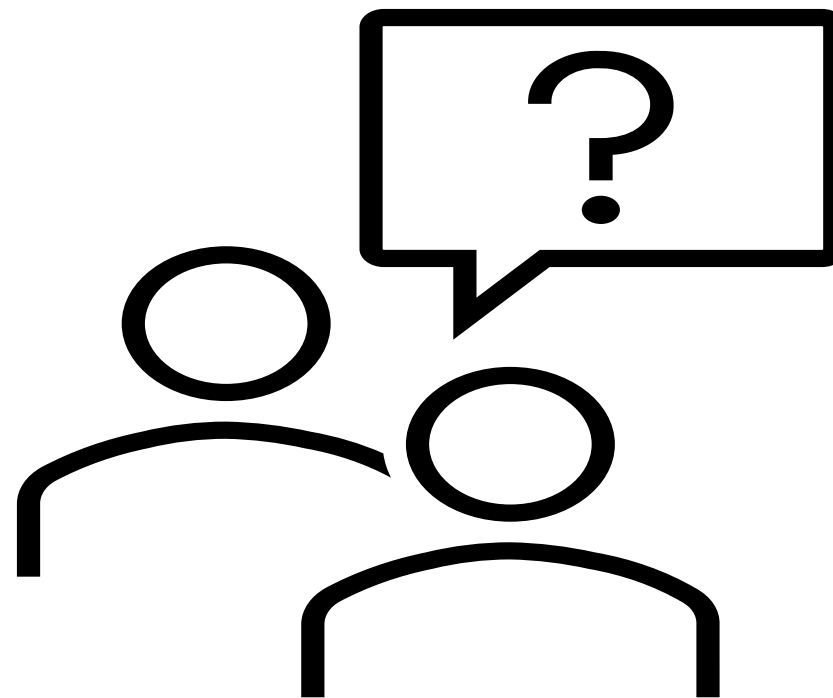
Risico's

De financiering van de Omgevingsdiensten is onderwerp van gesprek zowel landelijk als regionaal.

Vooruitlopend op het zogenaamde ravijnjaar 2026 is aan alle diensten gevraagd te kijken naar structurele bezuinigingen voor het begrotingsjaar 2026. Het afnemen van de middelen (waaronder ook indirecte inzet van bestaande medewerkers) is een serieus risico voor de realisatie van dit programma.

Hoewel de investering per project verschilt, geldt voor allen dat een investering aan de voorkant nodig is, om daadwerkelijk resultaat te behalen uit de samenwerking.

Vragen?

omgevingsdienst
Haaglanden

Omgevingsdienst
West-Holland

Innovatieprogram
ma

Omgevingsdienst Midden-Holland

Innovatieprogramma: waarom ook weer?

- Voorwaarde voor Robuustheid voor iedere dienst; innovatiebudget
- Deels per dienst, deels in samenwerking 5 OD's
- Meerwaarde van en voor samenwerking op juist dit onderwerp:
 - Eenheid van definitie
 - Gebruik maken van elkaars kennis, kunde en vaardigheden
 - Meer effect en/of op een efficiëntere manier te bereiken
- Doel: aantoonbare continuïteit bij gezamenlijke innovatie
- Fase: gezamenlijke start recent gemaakt.
- Resultaat wordt/is vastgelegd in canvas en plan van aanpak (volgt).

Canvas innovatieprogramma 5 OD's in Z-H

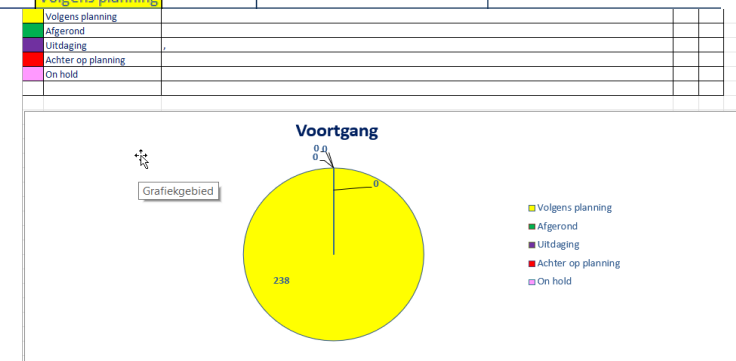
Hoe te starten?

- Groslijst van groslijsten per dienst, met:
 - Innovatie-ideeën, met User Story/korte omschrijving per onderwerp
 - Overzicht: wie, wat, waarom en wanneer
 - Inzicht in overlap: welke willen we alle vijf?

Groslijst, User Story Wie? Wat? Waarom? innovatieprogramma

Nr	Naam team m.b.t. innovatie inbreng	DCMR Rijnmond	omgevingsdienst WAAGLANDEN	Omgevingsdienst West-Holland	ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	VTHA	DDM	DDH	ODM	ZHZ	ODW	ODM	jan 2025	feb 2025	Voortgang	Als: (klant)	Wil ik: (beschrijving van datgene dat ontwikkeld moet worden)	Zodat ik: (beschrijving van de reden waarom dat ontwikkeld moet worden)
1	Toezicht milieu															Volgens planning			
2	?															Volgens planning			
3	Toezicht milieu															Volgens planning			
4	?															Volgens planning			
5	Vergunningen milieu															Volgens planning			
6	?															Volgens planning			
7	Vergunningen milieu															Volgens planning			
8	?															Volgens planning			
9	Vergunningen milieu															Volgens planning			
10	Informatiemanagement															Volgens planning			
11	Informatiemanagement															Volgens planning			
12	?															Volgens planning			
13	Vakspecialisten															Volgens planning			
14	?															Volgens planning			
15	Informatiemanagement															Volgens planning			
16	Servicebureau															Volgens planning			
17	Vakspecialisten															Volgens planning			
18	Toezicht milieu															Volgens planning			
19	Informatiemanagement															Volgens planning			
20	?															Volgens planning			
21	HR															Volgens planning			
22	Integraal advies															Volgens planning			
23	Integraal advies															Volgens planning			
24	Integraal advies															Volgens planning			
25	?															Volgens planning			
26	Bodem															Volgens planning			
27	?															Volgens planning			
28	Duurzaamheid															Volgens planning			
29	Duurzaamheid															Volgens planning			
30	?															Volgens planning			

Hoe te continueren?

- Voor selectie van projecten gebruik maken van principes van portfoliomanagement
- 2 à 5 projecten per jaar te selecteren
- Elk project uit te werken in canvas en projectplan

2-5 gezamenlijke innovatieprojecte n per jaar

- Opstellen canvas per gezamenlijke innovatie
- Uitwerken van canvas in gezamenlijk projectplan
- Toepassen van portfoliomanagement op 10 innovatieprojectplannen van de huidige groslijst
- Ondertekening geselecteerde innovatieprojectplannen door opdrachtgever

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025

Onderwerp:

Missie, visie en strategie OZHZ

Gevraagde beslissing:

Bespreken welke verdere aandachtspunten het AB kan meegeven aan het DB over de conceptteksten van de geactualiseerde missie, visie en strategie van OZHZ

Toelichting:

Eind 2023 vond de externe visitatie plaats bij OZHZ. Een van de aandachtspunten van de externe visitatiecommissie ging over het beeld van het bestuur over de toekomst van de dienst. Waar moet OZHZ bijvoorbeeld over 5 jaar staan, welke rol kan OZHZ spelen om zijn opdrachtgevers te helpen bij vraagstukken over de kwaliteit van de leefomgeving, wat kunnen de acties zijn om ambities van OZHZ te realiseren, enzovoort. Als uitwerking hiervan actualiseerde OZHZ zijn missie en visie, en koppelde daaraan een strategie met op hoofdlijnen de acties om de geactualiseerde visie te realiseren.

In een informeel overleg op 23 januari 2025 besprak het DB de bijgaande concept-bestuursnotitie van 7 januari 2025. Het DB is van mening dat deze concept-bestuursnotitie goede aanzetten bevat voor actualisering van de missie, visie en strategie van OZHZ. Wat het DB aan het stuk zou willen toevoegen of verduidelijken is opgenomen in de bijlage achter deze belegnotitie.

Het DB stond in zijn vergadering van 6 maart 2025 stil bij het vervolg van dit traject. Afsproken werd om de concept-bestuursnotitie ook in het AB van 20 maart 2025 te agenderen, met de vraag welke verdere aandachtspunten het AB kan meegeven aan het DB over de conceptteksten van de geactualiseerde missie, visie en strategie, derhalve in aanvulling op wat in de bijlage bij deze belegnotitie is opgenomen. Deze kunnen dan bij de verdere uitwerking van het stuk worden meegenomen.

Het geactualiseerde stuk wordt dan later in 2025 in het algemeen bestuur geagendeerd.

Ambtelijke voorbereiding:

Het onderwerp is niet ambtelijk voor besproken. Wel is in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) van 20 februari 2025 kort stilgestaan bij de aard van de bespreking in het DB.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

In het DB van 6 maart 2025 is de opmerking gemaakt dat de financiële kaders randvoorwaardelijk zijn om de visie te realiseren.

Verdere procedure:

Afhankelijk van de bespreking in het AB van 20 maart 2025 zal het DB een voorstel doen voor het vervolgtraject.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Overzicht van gewenste toevoegingen en verduidelijkingen van het DB op de concept-bestuursnotitie van 7 januari 2025

BIJLAGE

Overzicht van gewenste toevoegingen en verduidelijkingen van het DB op de concept-bestuursnotitie van 7 januari 2025

(zoals besproken op 23 januari 2025)

1. OZHZ werkt namens en in opdracht van gemeenten en provincie. Dit moet duidelijk in de tekst naar voren komen. OZHZ werkt als het ware als 'verlengstuk' van de eigen gemeentelijke en provinciale organisatie.
2. Stakeholders: het is belangrijk om aanvullend de belangrijkste stakeholders te noemen in het stuk. In dit geval: de inwoners en bedrijven voor wie we ons werk doen. Servicegerichtheid en klantgerichtheid zijn termen die hier terug mogen komen.
3. Vraag is wat OZHZ onderscheidt van de andere omgevingsdiensten? Wat ons onderscheidt van andere omgevingsdiensten is onze kennis van het werkgebied Zuid-Holland Zuid, en daarmee verbondenheid en nabijheid.
4. Onderscheid tussen wettelijke VTH-taken en beschikbare expertise / adviestaken. Er is een onderscheid tussen het uitvoeren van de wettelijke VTH-taken en de adviestaken. Het is aan OZHZ om de uitvoering van de wettelijke VTH-taken te borgen. Onderdeel daarvan is de inzet van expertise ten behoeve van het beoordelen van de aanvraag om vergunning of het toezicht en de handhaving. Bijvoorbeeld als het gaat om rapporten over geluid, lucht en externe veiligheid.

Gemeenten en provincie kunnen daarnaast op OZHZ rekenen voor goede adviezen en gebiedskennis. Dan kan het gaan om adviezen vanuit de hierboven genoemde expertises of bijvoorbeeld expertises op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en integraal advies. Die laatste vormen van advies zet OZHZ vaak in om gemeenten of provincie te helpen hun maatschappelijke opgaven te versnellen. OZHZ is de vanzelfsprekende leverancier van expertise/advies: "je doet jezelf als gemeente of provincie tekort als je OZHZ niet inschakelt." Er kan echter geen sprake zijn van gedwongen winkelnering. Overigens vindt OZHZ het wel wenselijk dat de deelnemers de expertise bij OZHZ afnemen, omdat dit enerzijds bijdraagt aan het voldoen aan de wettelijk verplichte robuustheidscriteria en anderzijds aan het behoud en versterken van lokale kennis.

5. Wat verstaan we eigenlijk onder 'advies'? We verduidelijken in de tekst wat we verstaan onder 'advies'. Het is bijv. niet zo dat OZHZ bedrijven adviseert, tenzij een

gemeente of de provincie daartoe nadrukkelijk opdracht geeft. De financiering zal dan altijd lopen via de betreffende deelnemer, en niet vanuit het bedrijf. Een voorbeeld kan zijn het Circulair Loket waaraan de omgevingsdiensten nu samen uitvoering gaan geven.

Wat wel eens wordt verward met het 'adviseren van bedrijven' is dat OZHZ (net als elke omgevingsdienst) bedrijven informeert over de geldende regelgeving en hoe deze kan worden nageleefd. Dit is onderdeel van de nalevingsstrategie (dimensie van spontane naleving: bij kennis en begrip van de regels is men eerder geneigd die na te leven). Het kan dan ook gaan over het bevorderen van het nemen van extra (bovenwettelijke) maatregelen.

6. Fysieke leefomgeving. Het gebruik van de toevoeging 'fysieke' aan 'leefomgeving' sluit aan bij wat er in de Omgevingswet staat: omgevingsvergunning, omgevingsvisie, omgevingsplan, enzovoort. We verduidelijken dat in het stuk. Dat betekent dus dat OZHZ geen uitvoeringsdienst in algemene zin is, maar een uitvoeringsdienst die zich primair richt op de fysieke leefomgeving.
7. Innovatie: het moet duidelijk zijn waarover dat gaat. Doet OZHZ dat zelf, samen met andere ODs of laten we het aan de markt over? In elk geval gaat het over innovatie binnen het takenpakket en de opdracht zoals de deelnemers die bij OZHZ hebben belegd. Zoals innovatie binnen de uitvoering van VTHA-taken door gebruik te gaan maken van drones, AI, enz.
8. OZHZ is onderdeel van het kennisnetwerk van 28 omgevingsdiensten. De deelnemers maken niet alleen gebruik van de kennis van OZHZ, maar ook van de kennisen.
9. Bij data verduidelijken we dat het gaat om datagedreven werken.
10. Bij 'op tijd aan tafel' verduidelijken we dat OZHZ zelf aan zet is om hiertoe het initiatief te nemen. We zorgen er zelf voor dat we tijdig kunnen aanschuiven bij de omgevingsstafels. Het DB ziet dit als vanzelfsprekend. In dat kader zou het goed zijn als OZHZ zijn expertises meer voor het voetlicht brengt bij de gemeenten. OZHZ kan een hoop, maar gemeenten en provincie moeten het wel weten.
11. Omgevingssensitiviteit is niet hetzelfde als politiek-bestuurlijke sensitiviteit. We benoemen ze allebei als kernwaarde.
12. Regionale taakuitvoering: we verduidelijken in de tekst dat dit gaat over de ambitie van OZHZ om o.a. de bouwtaken en omgevingsgerelateerde APV-taken uit te voeren voor alle gemeenten. Het blijft echter altijd aan de gemeente zelf om hierover een besluit te nemen, maar de ambitie van OZHZ kan zeker in het stuk blijven staan. Het takenpakket hoeft niet voor alle gemeenten gelijk te zijn, maar de wijze waarop OZHZ de taken uitvoert moet dat wel zijn.

Het is aan de gemeente om zelf kritisch te kijken naar de eigen taakuitvoering en de afweging te maken om deze wel of niet door OZHZ te laten uitvoeren. Hierbij kunnen meerdere argumenten een rol spelen zoals robuustheid, VTH-kwaliteitseisen, continuïteit, kostenefficiëntie, kwaliteit, integraliteit en de algehele visie van de gemeente op de wijze van organiseren van deze uitvoeringstaken. OZHZ mag zeker het initiatief nemen om hierover in gesprek te gaan met gemeenten.

13. Over de slogan SAMEN STERK voor onze LEEFOMGEVING: deze werd onderschreven. Dat het primair gaat om de fysieke leefomgeving maken we elders in het stuk duidelijk.
14. Tekstuele of taalkundige verduidelijkingen verwerken we in de herziene teksten. Bijv. dat OZHZ 'zorgt' voor een goede kwaliteit van de leefomgeving. Daarmee trekt OZHZ een te grote broek aan. Beter zou bijvoorbeeld zijn: "Met vakmanschap .. levert OZHZ oplossingen die de leefomgeving blijvend verbeteren".
15. Tot slot: we maakten de afspraak dat we het afwegingskader voor de door OZHZ uit te voeren taken tegelijkertijd met de missie, visie en strategie in het bestuur agenderen. De opmerking werd nog gemaakt dat ook de gemeenten voor zichzelf een afwegingskader moeten hebben wanneer ze OZHZ inschakelen. En dan dus eigenlijk ook beargumenteren wanneer ze het niet doen. Bij de adviestaken van OZHZ kan die afweging bijvoorbeeld onderdeel zijn van het inkoopbeleid van de gemeente. OZHZ kan dit periodiek actief onder de aandacht brengen bij inkopers en bij managers en projectleiders van de gemeente.

Bestuursnotitie

Datum 7 januari 2025
Onderwerp Missie, visie en strategie OZHZ, versie voor bespreking met de DB-leden op 23 januari 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Onze missie	2
3. Onze visie	3
4. Onze strategische prioriteiten	3
5. Tot slot, onze slogan	6

1. Inleiding

Omgevingsdiensten werken in een dynamische omgeving. Maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van circulariteit, klimaat, energiegebruik en natuur, technologische ontwikkelingen bij bedrijven, de woningbouwopgave en veranderingen in wet- en regelgeving maken dat het werk van de omgevingsdiensten en hun medewerkers steeds complexer wordt en ook steeds meer afhankelijk van goede data. OZHZ bereidt zich hierop voor, samen met zijn deelnemers, andere omgevingsdiensten, medeoverheden en maatschappelijke partners. Extra opgave voor de organisatie is bovendien het vinden en behouden van goede en ervaren medewerkers en, met het oog op 2026 en verder, het beheersbaar houden van de kosten onder gelijktijdige continuering van de kwaliteit van de dienstverlening.

Mede vanwege deze ontwikkelingen concludeerde de externe visitatiecommissie eind 2023 dat zij geen beeld had gekregen waar OZHZ over 5 jaar wil staan. Of dat OZHZ een aantal perspectieven of scenario's voor de toekomst heeft verkend. Het bestuur gaf toen aan de organisatie daar ook niet op te bevragen, maar dat dit misschien wel ten onrechte was. Naar het oordeel van de visitatiecommissie kan het ontwikkelen van dit soort perspectieven of scenario's bijdragen aan integraal werken en het vermogen van OZHZ vergroten om proactief op ontwikkelingen in te spelen. En samen met bestuur en deelnemers na te gaan wat er moet gebeuren om de gewenste toekomst dichterbij te brengen en daarin meer focus aan te brengen. De visitatiecommissie verwees daarbij ook naar het traject van de samenwerkende omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

OZHZ verwees vervolgens in het plan van aanpak (AB 28 maart 2024) naar het brede takenpakket dat de dienst uitvoert, wat het mogelijk maakt om vraagstukken van de opdrachtgevers integraal te benaderen en hen daarover goed te adviseren. Ambitie van OZHZ is om een brede omgevingsdienst te zijn voor alle opdrachtgevers, waarbij de gemeenten werden

opgeroepen te blijven nadenken hoe zij hun eigen omgevingstaken op dit moment hebben georganiseerd en of de uitvoering met voldoende kwaliteit en continuïteit kan plaatsvinden. Samenwerking op regionaal niveau brengt verdere schaalvoordelen die ten goede kunnen komen aan de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering, en daarmee aan de kwaliteit van de leefomgeving. Dit is ook een belangrijk thema binnen de bestuursopdracht over de 'Ombuigingen 2026'.

Gelet op het bovenstaande stelde OZHZ het voorliggende document op. Het bevat een actualisering van de bestaande missie en visie van de organisatie. Nieuw is dat we daaraan nu ook een strategie koppelen, waarin de strategische prioriteiten zijn benoemd om de visie te gaan realiseren. Een nieuwe slogan vat het geheel vervolgens samen:

- Samen sterk voor onze leefomgeving -

Missie, visie en strategische prioriteiten geven richting aan (strategische) beslissingen van directie en bestuur en helpen bij het volgen van een consistente koers voor de organisatie. Voor medewerkers biedt het houvast bij de inhoud van hun werk en hun rol ten opzichte van interne en externe stakeholders.

2. Onze missie

Een missie beschrijft kort wat de permanente opdracht aan de organisatie is. We hebben hieronder de bestaande missie van OZHZ geactualiseerd. Geen lijstje meer van de taken die we uitvoeren, maar meer gericht op de impact die OZHZ wil helpen realiseren.

Missie

Bij OZHZ werken we elke dag aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland Zuid.

Samen met de tien gemeenten en de provincie Zuid-Holland zorgen we voor een goede omgevingskwaliteit. We adviseren over de fysieke leefomgeving, verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven waar nodig. Met onze kennis en data over milieu, bouwen, natuur en regels helpen we om oplossingen te vinden voor uitdagingen zoals circulaire economie, duurzaamheid, klimaatverandering, woningbouw en natuurbeheer. We bieden onze medewerkers een werkomgeving waar ze zich kunnen ontwikkelen, betrokken zijn en kunnen innoveren. Zo dragen zij met hun expertise bij aan een leefbare en toekomstbestendige omgeving.

3. Onze visie

Een visie beschrijft kort wat OZHZ in de toekomst hoopt te bereiken en wat de dienst wil betekenen voor de samenleving. De bestaande visie van OZHZ bevatte deze elementen niet, en is daarom geactualiseerd.

Visie

Bij OZHZ willen we de onmisbare schakel zijn in het verbeteren van een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving in Zuid-Holland Zuid.

Gemeenten en de provincie kunnen altijd op ons rekenen voor deskundig advies bij het maken van beleid, plannen en regelgeving, en bij goede uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij zijn de organisatie die zorgt voor een hoge kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Onze kracht ligt in de regionale taakuitvoering, onze specialistische kennis en het gebruik van data. Met ons vakmanschap en innovatieve aanpak leveren we oplossingen die de leefomgeving blijvend verbeteren.

4. Onze strategische prioriteiten

De visie bevat een aantal elementen die verdere invulling geven aan de permanente opdracht aan de organisatie. De belangrijkste zijn:

- *Herbezinning op het takenpakket en ambities op de breedte van het takenpakket.*

OZHZ voert alleen taken uit die te maken hebben met de zorg voor de fysieke leefomgeving. Voor alle deelnemers voert OZHZ een breed en eenduidig takenpakket uit.

- *Tijdige afstemming en betrokkenheid.*

Gemeenten en provincie betrekken OZHZ (vroeg) tijdig bij het maken van beleid, plannen en regelgeving en maken gebruik van de beschikbare expertise en kennis van de lokale situatie.

- *Gebruik van data en innovatief vermogen.*

OZHZ reikt met zijn brede expertise en data integrale en innovatieve oplossingen aan voor vraagstukken en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Ook de VTH-taken worden hiertoe ingezet.

- *Verdere versterking van de samenwerking.*

OZHZ maakt afspraken met andere omgevingsdiensten en maatschappelijke partijen om de kwaliteit van de dienstverlening te behouden of verder te verbeteren.

- *Organisatie en medewerkers.*

Bij OZHZ werken de medewerkers in zelforganiserende teams volgens 4 kernwaarden. Werving, boeien en binden van medewerkers en het investeren in het vakmanschap blijven cruciaal.

Ambitie van OZHZ is om de visie in een periode van 5 jaar te realiseren. De strategie beschrijft op hoofdlijnen de koers van de organisatie om de visie te realiseren. Uitwerking van de strategie naar SMART doelen en plannen geschiedt via de reguliere P&C-cyclus.

De hoofdlijnen van de strategie zijn als volgt.

1. Herbezinning op het takenpakket en ambities op de breedte van het takenpakket

OZHZ gaat zich richten op een takenpakket dat ziet op de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat we de inhoudelijke en bedrijfsmatige kaders voor het uitvoeren van bestaande en nieuwe taken gaan verduidelijken. Hierbij is het streven om een zo uniform mogelijk takenpakket te creëren.

Om redenen van kwaliteit, continuïteit, integraliteit en efficiency is het tevens onze ambitie om stapsgewijs toe te werken naar een breed en eenduidig omgevingstakenpakket voor alle opdrachtgevers. Daar waar gemeenten bepaalde omgevingstaken nog niet bij OZHZ hebben ondergebracht zullen we daartoe, in goed overleg, voorstellen doen waarover zij dan kunnen besluiten. Door dit te doen kunnen we consistentie en efficiëntie in onze werkzaamheden bevorderen en beter inspelen op de behoeften van de regio Zuid-Holland Zuid. OZHZ gaat daarbij voor regionale uniformering van het uitvoeringsbeleid en van normstelling in de regelgeving en omgevingsplannen van de deelnemers. De nieuwe verplichting van de gemeenten om de milieukwaliteitsnormen in omgevingsplannen te monitoren is een taak die OZHZ kan uitvoeren als alle opdrachtgevers meedoen.

2. Tijdige afstemming en betrokkenheid

Het is van groot belang dat de gemaakte afspraken met de deelnemers over het benutten van onze expertise beter worden geborgd, waarbij OZHZ geldt als de primaire leverancier. Dat bevordert de robuustheid van de dienst en zorgt ervoor dat lokale en regionale kennis behouden blijft. Daarnaast is het organiseren van vroege betrokkenheid en inbreng van onze expertise bij beleid, planvorming en regelgeving essentieel om kwalitatief hoogwaardige en goed onderbouwde beslissingen te kunnen nemen. We zullen de gemaakte afspraken evalueren en waar nodig bijstellen of aanscherpen, en vervolgens bestuurlijk en ambtelijk met de deelnemers bespreken.

3. Gebruik van data en innovatief vermogen

Samen met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland ontwikkelen we een Innovatieagenda. Dit houdt in dat we landelijke en regionale ontwikkelingen analyseren en vertalen naar onze deelnemers om hen te ondersteunen bij beleidsontwikkeling en het realiseren van hun ambities. Ook bij de uitvoering van de Innovatieagenda werken we samen met de andere

omgevingsdiensten. We optimaliseren onze datahuishouding en -analyse, waardoor we beter in staat zijn om risico's en trends te herkennen en adequaat te reageren op veranderende omstandigheden. Ook onze expertise op het gebied van VTH gaan we actief inzetten bij zich snel ontwikkelende maatschappelijke thema's zoals energiebesparing, circulariteit en ecologie. Hierbij informeren we bedrijven over hun mogelijkheden en kansen. VTH gaan we verder professionaliseren door deze ook te richten op risico's en ketens en meer gebruik te maken van data. We versterken de samenwerking met handhavingpartners, onder andere bij de aanpak van ondermijning.

4. Verdere versterking van de samenwerking

We willen intensiever gaan samenwerken met andere omgevingsdiensten en een sterkere relatie opbouwen met partijen zoals opleidingsinstituten, brancheverenigingen en maatschappelijke organisaties. Door expertise over en weer beschikbaar te stellen en gezamenlijke initiatieven te nemen, kunnen we synergieën creëren en gezamenlijk betere resultaten en efficiency behalen. Naast de al genoemde Innovatieagenda implementeren we de komende jaren de ideeën van de vijf omgevingsdiensten om de samenwerking te versterken, zowel op inhoudelijke thema's als bij bedrijfsvoeringsonderwerpen.

5. Organisatie en medewerkers

Volgens onze sturingsfilosofie werken onze medewerkers vanuit 4 kernwaarden: oplossingsgericht werken, samenwerken, omgevings sensitiviteit en het geven en nemen van vertrouwen en verantwoordelijkheid. Deze vormen de basis van ons dagelijks werk en de cultuur in de organisatie. We denken dat continuering van de sturingsfilosofie, waarin ook het werken met zelforganiserende teams een belangrijk onderdeel is, helpt bij het realiseren van onze visie en de strategische doelen. Zelforganiserende teams met meer verantwoordelijkheid bevorderen een cultuur van betrokkenheid, samenwerking en proactiviteit, wat cruciaal is voor een flexibele en responsieve organisatie. Zij maken het mogelijk om sneller en effectiever in te spelen op veranderingen en uitdagingen in onze omgeving.

Naast vakmanschap werken we actief aan een sterke organisatiecultuur. We creëren een omgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd, ondersteund en betrokken voelen. Open communicatie, het vieren van successen en een cultuur van continue verbetering zijn daarbij essentieel. Regelmatige teamactiviteiten en feedbacksessies helpen om een hechtere en samenhangende organisatie te vormen.

Werven, boeien en binden van medewerkers blijven cruciaal. We investeren daarbij ook in een goede onboarding voor nieuwe medewerkers, zodat zij zich snel welkom en ondersteund voelen. Het zorgt er ook voor dat ze snel productief kunnen zijn. Mentorschapsprogramma's, waarin ervaren medewerkers hun expertise delen met minder ervaren collega's, hebben hierin een waardevolle rol. We investeren continu in het vakmanschap van onze medewerkers en hebben oog voor uitdagende taken, groei mogelijkheden, erkenning en een positieve werkomgeving om medewerkers betrokken te houden. Afspraken over loopbaanontwikkeling, competitieve salarissen, goede secundaire arbeidsvoorwaarden en een sterke bedrijfscultuur helpen om medewerkers voor langere tijd aan de dienst te verbinden.

5. Tot slot, onze slogan

Deze luidt:

Samen sterk voor onze leefomgeving

Want:

- **Samenwerking:**
Samenwerking is nodig om de belangrijkste omgevingsvraagstukken aan te kunnen. We leggen daarom actief verbinding met onze deelnemers, met andere omgevingsdiensten en met betrokken maatschappelijke partijen.
- **Sterk:**
OZHZ is een robuuste en sterke omgevingsdienst die de VTHA-taken excellent uitvoert, die de gevraagde expertise levert, innovatief is en beschikt over een goede datahuishouding. De wijze van financiering en opdrachtverlening stelt OZHZ in staat dit waar te maken. Binnen een sterke omgevingsdienst floreren de medewerkers.
- **Leefomgeving:**
OZHZ is de onmisbare regionale schakel bij het vormgeven van een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. We gaan met de deelnemers in gesprek over de aard van het ingebrachte takenpakket en toetsen deze aan onze missie en visie.

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025

Onderwerp:

Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het Jaarverslag 2024 Ontwikkelaanpak

Toelichting:

Samen meer Grip op Milieuschade (SGM)

Met het programma 'Samen meer grip op milieuschade' (SGM) ontwikkelt OZHZ de benodigde vaardigheden, kennis en werkwijze door om milieuschade te voorkomen. Vanaf januari 2025 is de nieuwe Nota VTH 2025-2028 van kracht. In 2024 maakten we een start met de implementatie. We maakten een verdere vertaling naar de jaarprogramma's, inclusief bijbehorende financiën. Daarnaast maakten we een begin met het opstellen van branche- en locatieplannen. Hiermee gaan we meer integraal en datagericht een branche of locatie benaderen.

We werkten ook aan de doorontwikkeling van ketentoezicht door zowel een interne inventarisatie als een externe oriëntatie uit te voeren. We onderzochten de effectiviteit en efficiëntie van de wachtdienst. We implementeerden belangrijke verbeteringen door een aangescherpte prioriteitstelling en beter gebruik van de beschikbare data. Verder inventariseerden we ZZS bij gemeentelijke bedrijven in verschillende branches en zetten we in op bewustwording bij ondernemers; om zo uitstoot naar de lucht, water en de bodem te beperken. Ook gaven we prioriteit aan de bewustwording van ondermijning; onder meer door een ondermijningsdag voor inspecteurs van OZHZ. We startten de ontwikkeling van een digitale onderzoekstool. Deze tool ondersteunt het signaleren van ondermijning. Tot slot maakten we een implementatieplan voor de inzet van drones bij bodemtoezicht van OZHZ.

Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling (TGO)

Het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleert het meer duurzaam bouwen en ondernemen. OZHZ helpt gemeenten bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken. We ontwikkelen ons steeds meer op het thema circulaire economie en schetsten de kaders van de circulaire agenda. Met deze agenda helpen we onze opdrachtgevers om (de eerste) stappen te zetten richting circulaire economie. Van belang is dat deze thema's een plek krijgen in de ruimtelijke planvorming.

Samen met de uitrol van de circulaire agenda versterkten we duurzaamheid als onderdeel van OZHZ-producten en adviezen. Als eerste omgevingsdienst ondertekenden wij het manifest Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Dit leidt tot een plan om de eigen bedrijfsvoering en inkoop verder te verduurzamen. De ervaringen kunnen we meenemen in de advisering richting partners. Ook organiseerden wij diverse kennissessies, onder meer op het gebied van circulariteit en water- en bodemsturing. Ook het thema bodem pakken we regionaal op. In aanloop naar de Omgevingswet kwamen we met de regiogemeenten tot de conclusie dat we een betere bescherming nodig hebben van de bodemkwaliteit. In 2024 herijkten we de regionale bodemregels. Deze worden onderdeel van het omgevingsplan. We adviseren gemeenten over de implementatie van water en bodem in omgevingsplannen. Vanuit het bodem- en watersysteem kijken we naar kansen om een gebied zo efficiënt

mogelijk in te richten. Maar ook om drinkwatergebieden en oppervlaktewater te beschermen. Samen met de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en Provincie maakten we een 4D scan. Deze quickscan brengt de kansen én mogelijke belemmeringen vanuit verschillende thema's als bodem en ondergrond, maar ook klimaatadaptie, energietransitie en biodiversiteit in beeld.

Werken met de Omgevingswet

Het programma 'Werken met de Omgevingswet' zorgt ervoor dat we optimaal kunnen werken met de Omgevingswet. In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Van meet af aan monitoren we de effecten en stemden we nieuwe vraagstukken regionaal af, bijvoorbeeld over technische aspecten. Zo richtten we het 'Eerste Hulp bij Omgevingswetteam' op voor inhoudelijke vragen en evalueerden we de adviestermijnen.

Met de gemeenten voerden we regelmatig gesprekken over de ervaringen met de Omgevingswet en het gebruik van de werkafspraken. Ook maakten we afspraken over de legesverordeningen met als insteek de verschillen tussen gemeenten zo klein mogelijk te houden. Op verzoek van de gemeenten startten we een regionale samenwerking voor harmonisatie van de milieuthema's in het Omgevingsplan. Ook organiseerden we een informatieavond voor bedrijven over milieubelastende activiteiten.

Beter Benutten van Data

Het programma Beter benutten van data ondersteunt de andere drie programma's in de volle breedte. Doelstelling is een hoger niveau van datakwaliteit, data-analyse, uitwisseling van data en de ontwikkeling van nieuwe informatieproducten.

In 2024 hebben we de benodigde organisatorische voorzieningen getroffen en een centrale unit voor Data en ICT opgezet, inclusief een datateam. De focus lag op het creëren van duidelijke en stevige regie op data en ICT door rollen, werkafspraken en eigenaarschap helder te definiëren. We hebben de nodige stappen gezet naar "datavolwassenheid" door een gestructureerde dataorganisatie op te zetten. De datakwaliteit wordt structureel gemonitord, en we hebben een infrastructuur ontwikkeld om deze kwaliteit te verbeteren. Waar nodig leveren we dashboards om mogelijke fouten, zoals een ontbrekend legesbedrag, te monitoren. Daardoor kunnen gebruikers ontbrekende data zelf identificeren en aanvullen. Daarnaast hebben we de benodigde (agile) werkprocessen ingericht om data-analyse uit te voeren, met name gericht op procesrapportage, en om informatieproducten zoals dashboards te ontwikkelen.

De opdracht in 2024 was om data meer waarde te laten toevoegen aan de producten en diensten van OZHZ en om werkprocessen efficiënter te organiseren. Met de RUN-BodemScore-dashboards en -kaarten kunnen we de werkinzet van VTH-taken beter plannen en bepalen waar controles nodig zijn. Met een projectendashboard kunnen we beter sturen op budget en capaciteit. We hebben ons gericht op: duidelijk eigenaarschap, data lineage (documentatie) en kwaliteit en het strategisch gebruik van data (waar maakt data het verschil). Data is een integraal onderdeel van de nieuwe organisatievisie.

Tot slot kent een groot aantal projecten van de overige programma's een data component. Verdere inkleuring vindt u in de digitale jaarverslagomgeving van desbetreffende programma's. In 2025 richten we ons op het ontwikkelen van een heldere product- en datavisie die aansluit bij de organisatiestrategie, en op het verder ontwikkelen van data-analyse.

Voorstel

Het DB stelt u voor het jaarverslag conform voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

Het jaarverslag is besproken in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) van 20 februari 2025. De AGO adviseerde positief en had geen opmerkingen op het jaarverslag.

De planperiode van de huidige vierjarige Ontwikkelaanpak loopt in 2025 af. OZHZ zal een evaluatie uitvoeren en de AGO-leden betrekken. OZHZ nodigt AGO-leden en andere collega's uit om op 10 april in een speciale sessie hierin mee te denken. PZH vraagt om op voorhand goed te kijken naar de raakvlakken met de Innovatieagenda, die nu wordt opgesteld door de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Voor het uitvoeren van de programma's was in 2024 een budget van € 1,27 miljoen beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij € 1,30 miljoen besteed (102%). De besteding is onderdeel van de eindafrekening van de jaarprogramma's.

Verdere procedure:

Nvt.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2024

Dit deden wij voor de regio

Programma's onder de ontwikkelaanpak:
innovatie & ontwikkeling

- Meer grip op milieuschade
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling
- Werken met de omgevingswet
- Beter benutten van data

Ontwikkelaanpak 2022-2025

Nieuwe technieken, kennis en wetgeving inzetten voor de leefomgeving. Een regiobrede programmatische aanpak.

1

PROGRAMMA 1

Samen meer grip op milieuschade

OZHZ versterkt de Vergunningen, Toezicht & Handhavings-aanpak.

Samenwerking, data-analyse en kennis vergroten:

- Betere informatiepositie en belangrijkste ketens en risico's in beeld
- Signalen in sterk netwerk doorgeven
- Werkproces voor integraal samenwerking & risicogestuurd toezicht
- Meer inzet op ketenaanpak en aanpak ondermijning

2

PROGRAMMA 2

Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

OZHZ helpt bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken.

Met OZHZ-expertises, groot netwerk en data de focus op:

- Duurzaamheid onderdeel van alle OZHZ-producten en adviezen
- Belemmeringen en kansen voor duurzame (woning) bouw en ondernemerschap beter in kaart
- Diverse databronnen combineren voor belemmeringen en kansen voor gebiedsinrichting

3

PROGRAMMA 3

Werken met de Omgevingswet

OZHZ werkt onder de Omgevingswet, monitort en doet ervaring op.

- Nazorg voor het aanpassen van systemen en processen voor onze vergunningen, toezicht en handhavings-taken.
- Afspraken met opdrachtgevers in de praktijk brengen
- Verder verdiepen van kennis en opdoen van ervaring.

4

PROGRAMMA 4

Beter benutten van data

OZHZ verhoogt de kwaliteit van het dagelijkse werk.

- Verbeteren datakwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Meer toepassen data-analyse
- Verbeteren bestaande informatieproducten en vraaggericht leveren nieuwe informatieproducten

Voorwoord

Met trots presenteer ik het jaarverslag 2024 van de ontwikkelaanpak. Samen met onze partners verbeteren en vernieuwen we voortdurend onze werkwijze en producten, met inzet van onze expertise, innovatieve technieken en data. Zo spelen we adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen, veranderende wetgeving en de behoeften van onze opdrachtgevers. Op deze manier werken we aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Zuid-Holland Zuid.

De meest ingrijpende verandering dit jaar was de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Samen met u deden we, goed voorbereid, de eerste ervaringen op. Met het programma 'Omgevingswet' brachten we deze eerdere ervaringen in kaart, evalueerden we werkafspraken en stimuleerden we de verdere doorontwikkeling van de VTH-taakuitvoering. Dit deden we onder meer via informatieavonden en netwerkdagen met gemeenten, ondernemers en Provincie Zuid-Holland. Een eerste evaluatie laat zien dat de overgang goed is verlopen. Tegelijkertijd spraken regiogemeenten een sterke behoefte uit aan verdere harmonisatie van de milieuregels in het omgevingsplan. Samenwerken blijft dus van onschatbare waarde om gezamenlijk vooruitgang te boeken.

Met het programma 'Samen meer grip op milieuschade' versterken we onze VTH-aanpak om milieuschade te voorkomen. We vernieuwden het uitvoeringskader voor de VTH-taken en integreerden dit in de jaarprogramma's. Daarnaast zetten we de eerste stappen in het opstellen van branche- en locatieplannen, zodat we branches en locaties meer integraal en datagericht kunnen benaderen. Ook maakten we de wachtdienst efficiënter door scherpere prioriteitstelling en beter gebruik van beschikbare data.

Met het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleren we duurzaam bouwen en ondernemen. Natuurlijk geven we zelf het goede voorbeeld. Als eerste omgevingsdienst ondertekenden wij het MVOI.¹ Duurzame bedrijfsvoering staat al hoog op de agenda, maar we zetten hierin verdere stappen. De leereffecten nemen we mee in onze advisering aan gemeenten en bedrijven.

Een rode draad door de programma's is beter benutten van de data. Ook hier hebben we aanzienlijke stappen gezet, met de ontwikkeling van diverse kaarten en dashboards en verbetering van het datafundament.

Ik wens u veel leesplezier!

Ronald Visser
Directeur

¹ Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI).

De belangrijkste cijfers

Voor het uitvoeren van de programma's was in 2024 een budget van **€ 1,27 miljoen** beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij **€ 1,30 miljoen** besteed (102,1%).

Samen meer grip op milieuschade (SGM)

Met het programma 'Samen meer grip op milieuschade' (SGM) werkt OZHZ aan de doorontwikkeling van de benodigde vaardigheden, kennis en werkwijze om milieuschade te voorkomen. In 2024 maakten we een start met de implementatie van de Nota VTH 2025-2028. Deze is per 2025 van kracht. We maakten een verdere vertaling naar de jaarprogramma's, inclusief bijbehorende financiën. Daarnaast maakten we een begin met het opstellen van branche- en locatieplannen. Hiermee gaan we meer integraal en datagericht een branche of locatie benaderen.

Voor ketentoezicht voerden we een interne inventarisatie uit als basis voor de verdere ontwikkeling. Ketentoezicht vereist ook een regio overstijgende samenwerking. Deze stap zetten we in 2025.

We onderzochten de effectiviteit en efficiëntie van de wachtdienst. We implementeerden vervolgens belangrijke verbeteringen door een aangescherpte prioriteitstelling en beter gebruik van de beschikbare data. Verder inventariseerden we Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) bij gemeentelijke bedrijven in verschillende branches en zetten we in op bewustwording bij ondernemers; om zo uitstoot naar de lucht, water en de bodem te beperken.

Ook gaven we prioriteit aan de bewustwording van ondermijning; onder meer door een ondermijningsdag voor inspecteurs van OZHZ. We startten de ontwikkeling van een digitale onderzoekstool. Deze tool ondersteunt het signaleren van ondermijning. Tot slot implementeerden en monitorde we de inzet van drones bij bodemtoezicht van OZHZ.

Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling (TGO)

Het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleert het meer duurzaam bouwen en ondernemen. OZHZ helpt gemeenten bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken. We ontwikkelen ons steeds meer op het thema circulaire economie en schetsten de kaders van de circulaire agenda. Met deze agenda helpen we onze opdrachtgevers om (de eerste) stappen te zetten richting circulaire economie. Van belang is dat deze thema's een plek krijgen in de ruimtelijke planvorming.

Samen met de uitrol van de circulaire agenda versterkten we duurzaamheid als onderdeel van OZHZ-producten en adviezen. Als eerste omgevingsdienst ondertekenden wij het manifest Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Dit leidt tot een plan om de eigen bedrijfsvoering en

inkoop verder te verduurzamen. De ervaringen kunnen we meenemen in de advisering richting partners.

Ook organiseerden wij diverse kennissessies, onder meer op het gebied van circulariteit en water- en bodemsturing. Ook het thema bodem pakken we regionaal op. In aanloop naar de Omgevingswet kwamen we met de regiogemeenten tot de conclusie dat we een betere bescherming nodig hebben van de bodemkwaliteit. In 2024 herijkten we de regionale bodemregels. Deze worden onderdeel van het omgevingsplan. We adviseren gemeenten over de implementatie van water en bodem in omgevingsplannen. Vanuit het bodem- en watersysteem kijken we naar kansen om een gebied zo efficiënt mogelijk in te richten. Maar ook om drinkwatergebieden en oppervlaktewater te beschermen. Samen met de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en Provincie maakten we een 4D scan. Deze quickscan brengt de kansen én mogelijke belemmeringen vanuit verschillende thema's als bodem en ondergrond, maar ook klimaatadaptie, energietransitie en biodiversiteit in beeld.

Werken met de Omgevingswet

Het programma 'Werken met de Omgevingswet' zorgt ervoor dat we optimaal kunnen werken met de Omgevingswet. In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Van meet af aan monitoren we de effecten en stemden we nieuwe vraagstukken regionaal af, bijvoorbeeld over technische aspecten. Zo richtten we het 'Eerste Hulp bij Omgevingswetteam' op voor inhoudelijke vragen en evalueerden we de adviestermijnen.

Met de gemeenten voerden we regelmatig gesprekken over de ervaringen met de Omgevingswet en het gebruik van de werkafspraken. Ook maakten we afspraken over de legesverordeningen met als insteek de verschillen tussen gemeenten zo klein mogelijk te houden. Op verzoek van de gemeenten startten we een regionale samenwerking voor harmonisatie van de milieuthema's in het Omgevingsplan. Ook organiseerden we een informatieavond voor bedrijven over milieubelastende activiteiten.

Beter Benutten van Data

Het programma Beter benutten van data ondersteunt de andere drie programma's in de volle breedte. Doelstelling is een hoger niveau van datakwaliteit, data-analyse, uitwisseling van data en de ontwikkeling van nieuwe informatieproducten.

In 2024 hebben we de benodigde organisatorische voorzieningen getroffen en een centrale unit voor Data en ICT opgezet, inclusief een datateam. De focus lag op het creëren van duidelijke en stevige regie op data en ICT door rollen, werkafspraken en eigenaarschap helder te definiëren. We hebben de nodige stappen gezet naar "datavolwassenheid" door een gestructureerde dataorganisatie op te zetten. De datakwaliteit wordt structureel gemonitord, en we hebben een infrastructuur ontwikkeld om deze kwaliteit te verbeteren.

Waar nodig leveren we dashboards om mogelijke fouten, zoals een ontbrekend legesbedrag, te monitoren. Daardoor kunnen gebruikers ontbrekende data zelf identificeren en aanvullen. Daarnaast hebben we de benodigde (agile) werkprocessen ingericht om data-analyse uit te voeren, met name gericht op procesrapportage, en om informatieproducten zoals dashboards te ontwikkelen.

De opdracht in 2024 was om data meer waarde te laten toevoegen aan de producten en diensten van OZHZ en om werkprocessen efficiënter te organiseren. Met de RUN-BodemScore-dashboards en -kaarten kunnen we de werkinzet van VTH-taken beter plannen en bepalen waar controles nodig zijn. Met een projectendashboard kunnen we beter sturen op budget en capaciteit. We hebben ons gericht op: duidelijk eigenaarschap, data lineage (documentatie) en kwaliteit en het strategisch gebruik van data (waar maakt data het verschil). Data is een integraal onderdeel van de nieuwe organisatievisie.

Tot slot kent een groot aantal projecten van de overige programma's een data component. Verdere inkleuring vindt u in de digitale jaarverslagomgeving van desbetreffende programma's.

Hieronder nog enkele hoofdpunten per programma, en de links naar de online pagina's met uitgebreide rapportages.

Samen meer grip op milieuschade

Elke inwoner van Nederland heeft baat bij een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Daarom willen we milieuschade voorkómen, in plaats van achteraf herstellen.

Niet voor niets inspecteren wij bedrijven en houden we toezicht in natuurgebieden. Maar soms is er meer nodig.

Met dit programma ontwikkelt OZHZ de benodigde vaardigheden, kennis én werkwijzen om milieuschade, zowel door crimineel gedrag als door het ontbreken van bewustzijn, te voorkomen. Hierbij is veel aandacht voor landelijke ontwikkelingen. Het samenwerken met andere partners kan hierbij leiden tot een betere aanpak van milieucriminaliteit. In 2024 werkten we vooral aan de doorontwikkeling van verschillende onderdelen van ons toezicht, om in 2025 toe te werken naar volledige inbedding en bewustwording in de organisatie.

Uiteindelijke doel aan het eind van 2025

Op een effectieve manier milieuschade opsporen én aanpakken. Het programma heeft vijf deeldoelen:

1. Betere informatiepositie en belangrijkste ketens en risico's in beeld;
2. Signalen in een sterk netwerk van partners benutten en doorgeven waar nodig;
3. Werkproces voor integrale samenwerking en risico gestuurd toezicht;
4. Meer inzet op ketenaanpak;
5. Meer inzet op aanpak ondermijning.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2024?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Milieuschade 2024 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling

De opwarming van de aarde manifesteert zich steeds nadrukkelijker wereldwijd, waarbij de menselijke invloed onomstotelijk vaststaat. Recent onderzoek van het IPCC toont aan dat we ons op een kritiek punt bevinden, waarbij snelle actie essentieel is voor zowel de energietransitie als klimaatadaptatie. In Nederland wordt de urgentie steeds duidelijker voelbaar. Denk aan de extreme weersomstandigheden van de afgelopen jaren, zoals de intense hittegolven en droogteperiodes en de toenemende juridische klimaatzaken. De Nederlandse regering heeft zich gecommitteerd aan ambitieuze klimaatdoelen, waaronder een 55% CO₂-reductie in 2030. Dat vraagt om ingrijpende maatregelen in alle sectoren van onze samenleving.

De roep om actie is luid, maar hoe richt je de fysieke leefomgeving toekomstgericht in? En wat kan OZHZ doen om provincie en gemeenten daarbij te ondersteunen?

Uiteindelijke doel aan het eind van 2025

OZHZ gaat toekomstgerichte gebiedsontwikkeling in onze regio gemakkelijker maken. We realiseren een geïntegreerde en duurzame aanpak voor klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit door samen te werken met gemeenten, waterschappen en andere betrokken partijen. We ontwikkelen en implementeren tools en methodieken, en versterken advies- en projectvaardigheden. Daarnaast helpen we gemeenten in het waarmaken van hun duurzame ambities, waardoor ze effectiever en efficiënter keuzes kunnen maken en kansen optimaal kunnen benutten.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2024?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Gebiedsontwikkeling 2024 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Omgevingswet

De Omgevingswet trad per 1 januari 2024 in werking. De basis moet goed geregeld zijn. In de kern: OZHZ blijft goede vergunningen verlenen, strikt toezicht houden én adequaat adviezen geven aan gemeenten en provincie.

Het programma in een notendop

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, lag de focus lag in 2024 op nazorg en monitoring. Het programma richtte zich in 2024 op de volgende onderdelen:

- Doorontwikkeling van de operationele VTH-taakuitvoering;
- Helpdesk voor OZHZ-medewerkers voor beantwoorden van vragen over de Omgevingswet;
- Met opdrachtgevers ervaringen met de Omgevingswet monitoren en het evalueren werkafspraken;
- Voorlichting aan bedrijven;
- Kennisontwikkeling én behoud;
- Voortzetten van het regiobrede project Zuid-Holland Zuid Omgevingswet.

Het monitoren en evalueren doen we samen de provincie Zuid-Holland, gemeenten en ketenpartners in de regio, zoals de GGD en de Veiligheidsregio.

Concrete voorbeelden en projecten uit 2024?

Scan de bijgaande QR- code met uw mobiele telefoon of kijk op [Omgevingswet 2024 - OZHZ | Jaarverslag/](#)

Beter Benutten van Data

Data willen én moeten we beter benutten: anders blijven kansen liggen. De Commissie Van Aartsen schreef er ook over in 2021. Waar liggen mogelijkheden voor OZHZ?

Met de huidige energiecrisis, druk op het klimaat én groeiende aandacht voor grote milieu-incidenten vragen de oplossingen van de toekomst steeds meer van onze data. Beheersing en doorontwikkelen van onze dataschat is steeds belangrijker en vraagt structurele aandacht. We willen de kwaliteit van ons huidige werk verder omhoog krijgen door data beter te benutten. Data snijdt dwars door elke afdeling heen en is nauw verweven met al onze dagelijkse werkzaamheden. Dit programma richt zich daarop en ondersteunt daarmee de andere drie programma's. De eerste fase richt zich op het leggen van een goed datafundament; de organisatie van de data en de datakwaliteit.

Uiteindelijke doel

OZHZ werkt aan de landelijke opgave om de informatiepositie in het VTH-stelsel te versterken. Dit doen we samen met andere omgevingsdiensten. Zo werken we aan datakwaliteit en -uitwisseling. We verzamelen data én zetten data van ketenpartners in. We registreren niet alleen, maar maken informatie betrouwbaar, relevant en actueel. Kortom: OZHZ heeft een sterke informatiepositie en de basisdata blijvend op orde.

Concrete voorbeelden en projecten uit 2024?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op

[Data 2024 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 20 maart 2025	
Onderwerp:	
	Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht
Gevraagde beslissing:	
	Vaststellen van het Jaarverslag 2024 Generiek Toezicht
Toelichting	
<p>Voor u ligt het jaarverslag over de uitvoering van het Generiek Toezicht in 2024. In het bijgevoegde pdf bestand vindt u een compact verslag over de kerncijfers van het uitgevoerde generiek toezicht in de gemeenten. Onder 'onze aanpak' ziet u bij een aantal projecten een link naar een online omgeving. In de online omgeving wordt meer informatie gegeven over de gehanteerde werkwijze en de behaalde resultaten van het betreffende project.</p> <p>Bij de bespreking van het stuk in het DB van 6 maart 2025 is de vraag gesteld of over een dossier desgevraagd meer informatie beschikbaar kan worden gesteld. Dit is zeker mogelijk indien de gevraagde gegevens zijn vastgelegd in de systemen. Gelet op de wens om meer op hoofdlijnen te rapporteren zijn er dan wel extra kosten aan verbonden.</p> <p>Het DB stelt u voor het jaarverslag conform voorstel vast te stellen.</p> <p>Wat is generiek toezicht?</p> <p>Voor de prioriteitsstelling van het toezicht wordt in de Nota Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) uitgegaan van de risicoklassen hoog, gemiddeld en laag.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij de hoogste categorie, met een risicoscore vanaf 4.0, vindt periodiek toezicht plaats. - Bij de laagste categorie (risicoscore lager dan 2.0) wordt alleen gecontroleerd in geval van klachten en meldingen (piepsysteem). - Bij de middencategorie vindt regiobreed, uniform en generiek toezicht plaats. Deze inzet wordt jaarlijks bepaald in een jaarprogramma generiek toezicht. <p>Toezicht bij de provinciale bedrijven vindt integraal periodiek plaats en is geen onderdeel van het jaarprogramma Generiek Toezicht. Het Jaarprogramma Generiek Toezicht voor 2024 is door het AB op 30 november 2023 vastgesteld.</p> <p>Waar wordt generiek toezicht uitgevoerd?</p> <p>Voor de Wabo-milieutaken hebben alle gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid zich per 2017 geconformeerd aan het RUN Wabo-milieu. De 17 projecten vanuit RUN Wabo-milieu binnen het jaarprogramma generiek toezicht zijn regiobreed in alle gemeenten uitgevoerd.</p> <p>De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden hebben zich, naast het RUN Wabo-milieu, ook geconformeerd aan een integrale prioritering, voor bestaande bouw en brandveilig gebruik. 4 extra projecten zijn uitgevoerd in deze drie gemeenten.</p> <p>Wat kunt u vinden in de online omgeving?</p>	

In de online omgeving kunt u het jaarverslag generiek toezicht 2024 downloaden en leest u over:

- Onze belangrijkste kerncijfers.
- Een korte toelichting over ons werk.
- Een aantal uitgelichte projecten weergegeven in de vorm van nieuwsbrieven, verhalen of achtergrondpagina's. De uitgelichte projecten in de online omgeving zijn in 2024 afgerond of er zijn noemenswaardige zaken bij doorlopende projecten geconstateerd die we graag met u willen delen.

Enkele resultaten uitgelicht

Graag attenderen wij u op onderstaande resultaten.

Ontwikkeling branchedashboard

We werken steeds meer informatiegestuurd. In 2022 ontwikkelden we een branchedashboard dat diverse informatiestromen naast elkaar legt. Met dit dashboard sporen we bedrijven op die een informatie en/of meldingsplicht hebben. We kwamen 12 bedrijven tegen in onze regio die nog niet bij ons bekend zijn. Volgend jaar gaan we verder met de doorontwikkeling van het branchedashboard om nog meer bedrijven op te kunnen sporen.

Toezicht nodig bij veehouderijen

In 2024 controleerden onze inspecteurs veehouderijen op bodembeschermende voorzieningen. Een project dat meerdere jaren duurt, omdat er in onze regio veel bedrijven zijn in deze branche. We controleerden ruim 80 bedrijven. Het nalevingspercentage ligt op 55%. Controles in deze branche zijn nodig. In 2025 geven we een vervolg aan dit project.

Veel overtredingen bij glastuinbouwers

In 2024 begonnen onze inspecteurs met het controleren van glastuinbouwers. Het Waterschap sloot ook aan bij deze controles. We controleerden 15 bedrijven en constateerden 23 overtredingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opslaan van gevaarlijke stoffen zonder voorziening, het ontbreken van lekbakken en het bij elkaar opslaan van zuren en basen. Maar ook het ontbreken van de keuring voor de stookinstallatie. Het Waterschap constateerde 5 overtredingen. We gaven 3 keer een signaal door aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Genoeg redenen om dit project in 2025 een vervolg te geven.

Resultaten controles

Vanuit het generieke toezicht zijn regiobreed 432 initiële controles en 159 hercontroles uitgevoerd. Daarnaast hebben wij 8 keer een last onder dwangsom opgelegd. Dit is inclusief de opvolging die noodzakelijk was vanuit gestarte handhavingstrajecten in 2023. Er is 10 keer een dwangsomcontrole uitgevoerd. Vanuit deze controles is 9 keer een dwangsom verbeurd. Uiteindelijk hebben wij 3 keer een invorderingsbeschikking opgesteld.

De gemiddelde naleving lag in 2024 op 63%. We zagen dat bij een aantal projecten opvolging (in 2025) noodzakelijk is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het project in de glastuinbouwbranche waar de naleving in 2024 op 36% lag.

Wilt u meer lezen over de inzet voor onze opdrachtgevers in 2024? Kijkt u dan op onze online jaarverslagomgeving: <https://www.ozhz.nl/regio/generiek-toezicht-2024/> of in het speciaal voor u samengestelde en bij deze belegnotitie gevoegde document.

Ambtelijke voorbereiding

Het concept jaarverslag generiek toezicht 2024 is op 20 februari 2025 in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) besproken. De AGO adviseerde positief op het

jaarverslag.
<p>De realisatie van de projecten voor bestaande bouw en brandveilig gebruik blijft achter vergeleken met realisatie op de Wabo-milieuprojecten. OZHZ lichtte toe dat dit samenhangt met de beschikbare capaciteit en het feit dat sommige onderwerpen, mede door de Omgevingswet, zijn doorgeschoven naar 2025. Zo wilde OZHZ aanvankelijk de veiligheid van evenementengebouwen onder de loep nemen, maar het Bbl blijkt nog geen concrete regelgeving te bevatten.</p> <p>Dordrecht stelt vragen over de wijze van verslaglegging. Het jaarverslag is compact. Een uitgebreider verslag staat op de online omgeving, maar hierop staan niet alle resultaten van de projecten. OZHZ maakt een selectie van wat op de online omgeving komt. Hierbij kijkt OZHZ onder meer naar de nieuws waarde en bestuurlijke relevantie.</p> <p>Naar aanleiding van het jaarverslag en de eerdere discussie over ombuigingen vraagt Molenlanden naar de status van het beleggen van de bouwtaken bij OZHZ door meer gemeenten. Vanuit OZHZ volgt er geen collectieve aanpak. Conform bestuurlijke afspraak volgt vanuit de gemeenten zelf het verzoek tot het opstellen van een business case als verkenning.</p>
Communicatie
Nvt.
Financiële consequenties
<p>De projecten vanuit RUN Wabo-milieu voor sectoraal milieu zijn regiobreed in alle gemeenten uitgevoerd. De inzet is evenredig over alle gemeenten in Zuid-Holland Zuid verdeeld en is binnen de ruimte van het voorschotbudget gefinancierd.</p> <p>De projecten vanuit RUN Wabo-breed voor het generiek toezicht op brandveilig gebruik en bestaande bouw zijn alleen uitgevoerd in de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden. De inzet op deze projecten is evenredig over deze 3 gemeenten verdeeld en wordt gefinancierd vanuit het voorschotbudget.</p>
Verdere procedure
Nvt.
Genomen besluit
Bijlage(n)
Jaarverslag generiek toezicht 2024

2024

Dit deden wij voor de hele regio

Jaarverslag generiek toezicht

Voorwoord

2024 was het jaar dat de Omgevingswet in werking trad. Dat vraagt om een andere aanpak. Het kostte tijd om de nieuwe systematiek ons eigen te maken en de veranderingen in kaart te brengen. Tegelijkertijd was het nog altijd een uitdaging om goede medewerkers te vinden, maar ook te behouden. Ik ben er des te meer trots op dat we erin geslaagd zijn om de afgesproken projecten uit te voeren.

Onze inspecteurs bezochten weer een groot aantal bedrijven. In de horeca, bij veehouderijen, in de glastuinbouw en bij bedrijven met natte koeltorens. Om een paar voorbeelden te noemen. In onze [online jaarverslagomgeving](#) leest u over de resultaten. Die houden we het hele jaar door actueel.

Ook ontwikkelden we het branchedashboard voor data van bedrijven in onze regio door. Zo spoorden we bedrijven op die hun milieubelastende activiteiten niet bij ons meldden. Dit draagt bij aan het efficiënter uitvoeren van ons toezichtswerk.

We controleerden dit jaar ook de glastuinbouw. Het Waterschap is bevoegd gezag voor directe lozingen op het (oppervlakte)water. We voeren controles daarom samen uit. Zo letten we bijvoorbeeld op of afvalstoffen volgens de richtlijnen in het water of op het riool geloosd worden. We constateerden een aantal overtredingen. Die worden aangepakt.

Tot slot een vooruitblik op 2025. Er lopen een aantal projecten door. Zoals onze controles in de horeca. Maar er starten ook nieuwe projecten om industriële bedrijven, transportbedrijven en tankstations te controleren.

Ik wens u veel leesplezier.

Ronald Visser
Directeur

Wat deed OZHZ?

Voor uw inwoners en ondernemers

Bekijk de online jaarverslagomgeving van het programma Generiek Toezicht. U leest daar het hele jaar door over de laatste toezichtsacties en nieuwste projecten. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. Van controles bij veehouderijen op bodembeschermende voorzieningen tot de succesvolle teeltwisselcheck. Van gezamenlijke ondernemingsacties tot aan de groeiende aandacht voor milieucriminaliteit. U leest interviews met inspecteurs en ziet wat OZHZ met toezicht bereikt (en wat niet).

Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op <https://www.ozhz.nl/regio/generiek-toezicht-2024/>

Onze aanpak

Waar het er het meest toe doet. Dát is het motto van Generiek Toezicht. De inspecteurs van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) controleren bedrijven uit verschillende branches. Zij pakken actuele onderwerpen op en controleren bedrijven waar veiligheids- en gezondheidsrisico's hoog zijn of overtredingen vaak voorkomen. Kortom: waar toezicht het meest nodig is.

Regiobreed programma

Generiek Toezicht is opgezet om regiobreed op dezelfde manier om te gaan met veiligheids- en gezondheidsrisico's voor onze inwoners. Dit doen we op basis van eerdere afspraken die OZHZ maakte met gemeenten. Dit legden we vast in de Nota Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN).

Informatie- en data-analyse

Vanuit informatie- en data-analyse brengen we risico's en de bereidheid tot naleving door de betrokken branches in kaart. Hiermee bepalen we waar én op welke wijze toezichtdruk nodig is. Het toezicht stemmen we projectmatig en samen met handhavingspartners af - en voeren we uit. Een voorbeeld: voor het project ketentoezicht gebruikten we een barrièremodel om de keten van koudemiddelen in kaart te brengen. Dit model laat zien welke stappen er in de keten zijn en waar risico's op overtredingen zijn. Vervolgens stelden we risico-indicatoren per stap vast. Dit zijn meetbare onderdelen van een bedrijf die aanwijzingen geven over de verhoogde risico's op overtredingen. De volgende stap in dit project is om de uitkomsten van dit model naast data van handhavingspartners te leggen. Volgend jaar voeren onze inspecteurs controles uit. Dit project loopt daarom nog door in 2025.

Een ander voorbeeld van hoe we informatiegestuurd werkten is het project 'actualiseren bedrijvenregister'. Hiervoor ontwikkelden we een branchedashboard waarmee we [bedrijven opspoorde](#) die een informatie en/of meldingsplicht hebben. We kwamen 12 bedrijven tegen die nog niet bij ons bekend zijn. Volgend jaar gaan we verder met de doorontwikkeling van het branchedashboard. We stellen meer uren beschikbaar voor het opsporen van bedrijven die een informatie en/of meldingsplicht bij ons hebben en nog niet bij ons bekend zijn.

Flexibiliteit is essentieel

Het jaarprogramma ligt deels vast, op andere onderdelen nog niet. Dit zorgt ervoor dat we kunnen insprijngen op de actualiteit. Maar ook nieuwe toezichtsmethoden, technieken en ontwikkelingen gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de landelijke aandacht voor ZZS. In 2023 startten we een nieuw project gericht op het beperken van de uitstoot van ZZS naar de lucht, het water en de bodem. Onze inspecteurs gingen, samen met de waterschappen, langs bij bedrijven in de metaalektrobranche. De Omgevingswet zorgde ervoor dat we op een andere manier met onze controles om moesten gaan. Projectleider [Sanne vertelt](#) erover.

Gedragbeïnvloeding

Bij stookinstallaties met een vermogen van meer dan 100 kW is een SCIOS-certificaat verplicht. Dit is belangrijk voor de veiligheid en het energieverbruik. Vanuit informatie- en data-analyse weten we de locaties met één of meerdere stookinstallaties in onze regio te vinden. Ook kunnen we zien of deze installatie gekeurd is of niet. Bij de locaties zonder keuring kozen we ervoor niet direct handhavend op te treden. We stuurden deze locaties een brief en verwerkten daarin gedragstechnieken. 60% van de ondervraagden reageerden op de brief én stuurden direct een certificaat. Uiteindelijk verstuurdten we maar 3 waarschuwingsbrieven. Effectief dus!

Natte koeltorens

In 2024 controleerde OZHZ 16 bedrijven met natte koeltorens. Om na te gaan of die - met het oog op legionellarisico voor de omgeving - goed worden beheerd. Bij 9 bedrijven zijn geen opmerkingen gemaakt. 7 bedrijven kregen een waarschuwing. Bij 3 bedrijven zijn hercontroles op korte termijn nodig. Namelijk over het zorgvuldig bijhouden van het verbruik aan biociden om het aantal bacteriën onder de duim te houden. Onze [projectleider Oskar](#) vertelt meer over deze controles.

Vervolgonderzoek risico's van zonnepanelen op daken

Door de energietransitie zien we steeds meer daken met zonnepanelen. [Panelen brengen risico's met zich mee](#). Daarom ontwikkelden we in 2022 een checklist voor eigenaren van daken met zonnepanelen. Door de check uit te voeren, voorkom je onveilige situaties. In 2023 vulde 43% van de respondenten de checklist in. Dit was niet genoeg. Daarom vroegen we om 2024 opnieuw aandacht voor de risico's van zonnepanelen. De respons op de checklist verbeterde; maar liefst 71% vulde 'm in.

Alle respondenten gaven aan dat het dak voor installatie is gecontroleerd op sterkte en stabiliteit. Bij de meeste daken waren aanpassingen noodzakelijk. Die zijn dan ook uitgevoerd. Respondenten zijn zich bewust van het feit dat hun dak extra belast is.

Aandachtspunt dat voorkomt uit de checklist is het beheer en onderhoud van de zonnepanelen. Dit onderwerp is minder goed in beeld bij respondenten. Wel is het zo dat verzekeraars steeds vaker een Scope 12 keuring eisen. Dit is een specifieke keuring voor installaties met zonnepanelen. Het resultaat van de checklist wijst uit dat meer dan de helft van de respondenten deze keuring heeft laten uitvoeren.

Waar of waarop is meer toezicht nodig?

In 2024 controleerden onze inspecteurs veehouderijen op bodembeschermende voorzieningen. Een project dat meerdere jaren duurt, omdat er in onze regio veel bedrijven zijn in deze branche. We controleerden ruim 80 bedrijven. Het nalevingspercentage ligt op 55%. Veel voorkomende overtredingen gaan over de bodemvoorziening van de tankplaats die niet aaneengesloten is. We nemen daarnaast het brandveilig gebruik van de stal ook mee in deze controles. We zien veel

stofvorming rondom elektrische installaties in de stal. Boeren ontvangen hierover van ons een aanschrijving.

Controles in deze branche zijn nodig. [Projectleider Maaike](#) vertelt erover.

In 2024 begonnen onze inspecteurs met het [controleren van glastuinbouwers](#). Het Waterschap sloot ook aan bij deze controles. We controleerden 15 bedrijven en constateerden 23 overtredingen. Een naleving van 36%. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opslaan van gevaarlijke stoffen zonder voorziening, het ontbreken van lekbakken en het bij elkaar opslaan van zuren en basen. Maar ook het ontbreken van de keuring voor de stookinstallatie. Het Waterschap constateerde 5 overtredingen. We gaven 3 keer een signaal door aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Genoeg redenen om dit project in 2025 een vervolg te geven.

Extern samenwerken

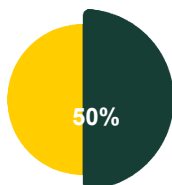
In 2024 voerden [onze inspecteurs met andere partijen integrale controles uit](#) in het kader van ondermijning. We werken nauw samen met gemeente, politie en andere partijen zoals de douane, het RIEC en de sociale dienst. Naast diverse milieuovertredingen, kwamen we situaties tegen als drugshandel, fraude en arbeidsuitbuiting. Als OZHZ hebben we een signaleringsfunctie: we herkennen signalen en weten waar we op moeten letten. Zo komen we erachter of het verhaal van een ondernemer klopt. In samenwerking met gemeenten signaleren we bedrijven waarvan we niet precies weten wat zij doen. Het idee daarachter is dat we meer zicht krijgen op bedrijven, signalen herkennen en bedrijven op het gebied van ondermijning op kunnen sporen.

Op 13 november 2024 controleerden wij met andere Zuid- Hollandse omgevingsdiensten en de Waterschappen glastuinbouwers vanwege [de teeltwissel](#). Tijdens de teeltwissel halen veel tuinders hun kassen leeg. Het risico hierbij is dat afgedragen gewassen en/of substraatmatten nutriëthoudend water bevatten met sporen van gewasbeschermingsmiddelen. Deze stoffen horen niet in de bodem of het oppervlaktewater thuis. Tijdens deze dag adviseerden we 2 tuinders preventieve maatregelen te nemen om risico's te beperken.

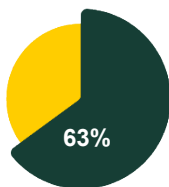
De belangrijkste cijfers

Milieu

Bouw- en brandveilig gebruik

Gerealiseerde uren:

(8318 begroot, 7414 voor milieu¹ en 904 voor bouw en brandveilig gebruik)

In 2024 speelden we in op nieuwe ontwikkelingen. Zoals de komst van de Omgevingswet. We zagen dat frequent toezicht loont, maar dat in bepaalde branches of bij specifieke activiteiten meer toezicht nodig is. Door gebruik te maken van data, spoorden we bedrijven die meldingsplichtig zijn op. We controleerden de metaalektrobranche op de uitstoot van ZZS en controleerden veehouderijen op bodembeschermende voorzieningen. We voerden samen met andere partijen integrale controles uit in het kader van ondermijning én onderzochten samen met het Waterschap de glastuinbouw.

Gemiddelde naleving

OZHZ-inspecteurs gaan met name langs bij de bedrijven en instellingen waar we overtredingen verwachten. Zo spoort OZHZ gericht overtreders op. Waar mogelijk benutten onze inspecteurs de beschikbare (externe) data, zoals de data in Amice, de Kamer van Koophandel en klachten over bedrijven in ons VTH-systeem.

¹ Betreft de uren voor de milieuprojecten exclusief:

- 2.600 uur voor de uitvoering van het project Informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik en het project Energielabel C (voor bouwgemeenten) voor kantoren. De uren en het aantal controles voor deze projecten worden verantwoord via de E-agenda.

- 1.460 uur voor het opslaan en toepassen van grondstromen. De uren en het aantal controles worden verantwoord in de afzonderlijke jaarverslagen van de gemeenten.

De uren voor strafrecht (900) zijn hierin meegenomen. Het aantal strafrechtelijke trajecten verantwoorden we in het jaarrapport Strafrechtelijke Handhaving 2024.

Een overzicht van de projecten

Thematisch toezicht milieu 2024

Project veilige werking van stookinstallaties

Project opslag en verwerking van lithium-ion batterijen

Project controleren van bedrijven in de glastuinbouwbranche

Project beheer en gebruik van eigen tankplaatsen

Project controleren van bedrijven in de automotive branche

Project beperken van emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Project controleren van lozingen buiten inrichtingen

Project beheer en gebruik van bodembeschermende voorzieningen bij veehouderijen

Project beheer en onderhoud natte koeltorens

Project ketentoezicht

Project ondermijning

Project strafrechtelijke aanpak van milieuovertredingen

Project voorkomen van overlast door horeca en detailhandel

Project veilige opslag en verkoop consumenten vuurwerk

Project informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik

Project bewerken van bouw- en sloopafval buiten een inrichting

Project opslaan en toepassen van grondstromen

Project actualiseren bedrijvenregister

Thematisch toezicht brandveilig gebruik en bestaande bouw 2024

Project energielabel C voor kantoren

Project onderzoeken van constructieve veiligheid bij publiek toegankelijke gebouwen

Project veiligheid van daken bij gebruik zonnepanelen en sneeuwval

Project onderhouden van gelijkwaardige oplossingen bij ontbreken brandcompartiment

Verslag bestuurlijke bijeenkomst circulariteit

Aanwezig	Freek de Gier (Alblasserdam), Tanja de Jonge (Dordrecht), Jan Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), Ralph Lafleur (Hendrik-Ido-Ambacht), Adriaan van der Wulp (Hoeksche Waard), Huibert Steen (Hoeksche Waard), Bram Visser (Molenlanden), Jan Lock (Molenlanden), Arjan Kosten (Papendrecht), Ton Spek (Sliedrecht), Jacqueline van Dongen (Zwijndrecht), Meindert Stolk (provincie Zuid-Holland), Bowine Wijffels (provincie Zuid-Holland), Jessica Broeders (provincie Zuid-Holland), Dorien Ensink (dagvoorzitter), Aart van der Wilt (OZH), Hannah Bruinink (OZH), Hanneke Luijting (OZH), Laura Melkert (OZH), Mojgan Irvani (OZH), Ronald Visser (OZH)
Afwezig	Mark de Boer (Gorinchem)
Bespreekdatum	24 januari 2025 van 14:00 – 17:00 uur
Locatie	Villa Augustus in Dordrecht
Onderwerp	Bestuurlijke bijeenkomst: circulaire krachtenbundeling in Zuid-Holland Zuid

Opening door Dorien Ensink – de dagvoorzitter

Dorien Ensink, de dagvoorzitter, heet iedereen welkom en vertelt wie allemaal in de zaal zitten. Als mededeling vooraf geeft ze aan dat er een fotograaf aanwezig is. En dat de naambadges gemaakt zijn van groeipapier en daarmee circulair zijn. De naambadges komen later in de middag nog terug via de zogenaamde ambitielijn (lees: een fysieke waslijn in de zaal).

Kort kennismaken met elkaar

De aanwezigen beantwoorden in twee- of drietallen de volgende vragen:

1. Wat zijn uw persoonlijke drijfveren om met circulariteit aan de slag te gaan en hoe zet u dit privé in?
2. Zet u zich in voor circulaire acties binnen het gemeentehuis? Zo ja, welke?

De antwoorden bespreken we plenair. Hierbij herhaalt de één wat de ander tegen hem of haar heeft gezegd. We horen antwoorden op privé die variëren van het niveau "ik heb geen tasje, want ik heb zelf een tasje bij", naar tweedehands inkopen, tot veel materialen hergebruiken bij het slopen van het huis. En bij de tweede vraag krijgen we voorbeelden te horen over koffiekopjes van koffiedik, afval scheiden op kantoor, en het ingevoerde recycletarief. Ook valt op dat aardig wat gemeentehuizen in de regio Zuid-Holland Zuid gerenoveerd / nieuw gebouwd (gaan) worden.

Welkom door Ronald Visser – directeur OZH

Ronald Visser opent met de woorden dat het heel mooi is om te zien hoe geamuseerd er al gesproken wordt. En dat gemeente Gorinchem helaas heeft afgemeld vanwege ziekte. Hij vertelt vervolgens hoe OZH kijkt naar het onderwerp circulariteit en de regionale krachtenbundeling, wat er al gebeurt met de andere omgevingsdiensten uit Zuid-Holland en Omgevingsdienst NL, en waar we het nou eigenlijk allemaal voor doen: we willen de circulaire economie verder brengen, omdat wij gunnen dat onze bedrijven en burgers werkzaam kunnen zijn en leven in een duurzame, veilige, en schone leefomgeving.

De urgentie van circulariteit door Meindert Stolk – gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland

Meindert Stolk deelt hoe hij naar het onderwerp circulariteit keek toen hij net begon met dit thema en hoe hij er nu naar kijkt. Het is een onderwerp dat hoe meer je ervan ziet, ervan leert en tegenkomt, hoe meer je overtuigd raakt hoe noodzakelijk het is dat we hier iets mee moeten doen. Als we echt willen werken aan een schone, duurzame, en gezonde leefomgeving, dan moeten we ook iets doen aan een andere manier van omgaan met grondstoffen. Van welke kant je het aanvliegt, geopolitiek of praktisch dat grondstoffen op een gegeven moment op raken bijvoorbeeld, je moet er iets mee. Ook geeft hij voorbeelden die hij ziet dat je echt verder komt als je gaat samenwerken, zoals met het 'platform Groene Hart circulair'. En Meindert vertelt over de (verbindende) rol van de provincie en wat er allemaal al speelt.

Dorien stelt de vraag: Hoe belangrijk vindt de provincie het dat we van willen samenwerken naar daadwerkelijk samenwerken gaan? Meindert reageert hierop dat je elkaar moet opzoeken en dat je elkaar hard nodig hebt. En hij deelt een grote uitdaging: als collega's denken dat circulair ergens belegd is, dat ze er zelf niks meer mee hoeven te doen. Andere collega's moeten bijvoorbeeld ook rekening houden in hun budgetten met circulariteit. Ook moeten we weg uit de sfeer: circulaire economie is oude meuk. Tot slot vertelt Meindert over de nieuwe strategie circulair van de provincie waarin sociaal een nieuw component is. Hoe zorgen we dat iedereen mee kan doen en zich betrokken voelt? In de energietransitie hebben we geleerd hoe belangrijk dat is.

Meindert zet vervolgens als eerste zijn handtekening voor de regionale krachtenbundeling.

Voorstel voor regionale krachtenbundeling door Hannah Bruinink – adviseur duurzaamheid OZHZ

Hannah presenteert hoe urgent het onderwerp circulariteit is. Ook vertelt ze, aan de hand van een praatplaat, over het voorstel van regionale krachtenbundeling in Zuid-Holland Zuid op circulariteit. Dit hebben de inhoudelijke collega's van de 10 gemeenten en provincie samen met OZHZ voorbereid. OZHZ wil deze regionale samenwerking graag verder aanjagen en coördineren (procesbegeleider). Hierop komt een aantal vragen en opmerkingen:

- We moeten realistisch ambitieus blijven en leren van de energietransitie: hoe krijg je de gemeenschappen mee?
- Gemeenten zijn erg gebaat bij het zichtbaar maken van de resultaten.
- Geef aandacht aan communicatie: het is belangrijk om een verhaal naar buiten te hebben over de lange termijn. Wat zijn we van plan te doen? De kosten gaan voor baten uit. En als je het niet doet, wat kost het dan?
- Wat weten we over de ideale omvang van samenwerkingen op circulariteit? En wat gebeurt in welke regio?
- Waar zitten kansrijke thema's voor samenwerking en waar laat je het los? En waar zit heel specifiek voor deze regio waar je het verschil kan maken? Het stukje prioriteit.
- Het onderwijs wordt genoemd van hetgeen nog mist. Met name het vertellen op basisscholen, want we moeten onze kinderen wel meenemen. Het moet het nieuwe normaal worden.
- Houd het programmatisch en praktisch: welke structuren hebben we al en maak daar gebruik van. Gebruik deze gemeenschappelijke samenwerking als vehicle om het thema circulair verder te brengen.

- Je komt ook dingen tegen waar je last van hebt – dus het delen met elkaar waar loop ik tegenaan is waardevol. Denk aan wet- en regelgeving. Dat kan je bundelen en als regio constateren en hierin samen opstaan richting provincie en/of rijk.
- We willen enthousiasme erin brengen en er niet alleen erover praten.

Vragen specifiek aan Meindert

Meindert verlaat de bijeenkomst eerder vanwege een ander overleg. Nog een aantal vragen en/of opmerking specifiek richting hem:

- Het zou mooi zijn als we iedere AB-vergadering 5 minuten reserveren om de stand van zaken rondom deze krachtenbundeling te bespreken. Meindert vraagt aan de groep of iemand bezwaar heeft hierop. Dat is niet het geval.
- We komen als wethouders al regelmatig bij elkaar. Hoe ziet hij beide overleggen naast elkaar bestaan? Meindert geeft hierbij aan dat hij niet gelooft in blauwdrukken van hoe je het moet doen met grote transities. Ga het maar gewoon uitproberen. En laat het naast elkaar bestaan.
- Is er in deze regio al een bijeenkomst geweest met de bedrijven? In het najaar bijvoorbeeld in Spijkenisse gebeurd over circulair bouwen.
- De provincie kan overzien wat er al gebeurt, wat nog niet en wie er al mee bezig zijn. Een voorbeeld wat genoemd wordt is de generatie zonnepanelen en windmolens die we straks krijgen: kan je die koppelen met de TU Delft? Communicatief meer bekend maken wat er al speelt: dat van elkaar weten is de eerste stap.

Het gesprek aangaan met elkaar

Na een korte pauze gaan we door met het dialoog aan de hand van twee vragen.

Vraag 1: "Wat heeft u nodig om van circulariteit een succes te maken?"

- Buiten de lijntjes kleuren en dat de overheid dat toelaat. Iedereen (provincie, gemeenten, omgevingsdiensten, etc.) moet het erover eens zijn dat bijvoorbeeld koffiedik geen afval is. Veel wetgeving is landelijk – het lijntje met het ministerie is er al wel.
- Massa. De markt vraagt naar massa, bijvoorbeeld met type soort woningbouw. En massa om productie te maken wat nodig is om rendabel te zijn. Massa zit ook in krachtenbundeling.
- Gewoon doen en er niet over blijven praten. Bouwers willen bijvoorbeeld echt wel.
- Een zelfde soort bijeenkomst met 25 – 30 bedrijven en ondernemersverenigingen om daar ook het gesprek mee te voeren. Breder trekken dan deze groep. Het zichtbaarder maken en stimuleren wat er al gebeurt en dat onder de aandacht brengen. Denk aan een bedrijf die hun nek uitsteekt in het zonnetje zetten tijdens de week van de circulaire economie. En wat hebben de bedrijven nodig waar gemeenten in kunnen faciliteren? Mooi ook als het vanuit de bedrijven komt en zij vertellen wat zij aan het doen zijn.
- Innovatietafels: ondernemers maken snelheid, de overheid niet. Gebruik deze tafel. Antwoord: die gebruiken we ook, we zijn een innovatietafel bouw aan het opzetten.
- Ketenpartners: kennis is niet statisch.
- Er komt ook steeds meer wet- en regelgeving, dus ook een signalerende functie. Aan de andere kant als je bedrijven wil stimuleren, moet dat niet dezelfde toezichthouder zijn. Je moet voorkomen dat de

ene zegt dat het mag, terwijl de ander zegt van niet. Hoe gaat OZHZ die rol invullen met de twee petten?

Vraag 2: "Wat gaat u (maandag) als eerste doen?"

Hierop kwamen verschillende reacties. Denk aan het agenderen van circulair bouwen bij de volgende interne bouwtafel, met de ambtenaren het gesprek aangaan en vragen wat zij nodig hebben, en een dagdeel meelopen met OZHZ.

Waarom krachtenbundeling? door Jacqueline van Dongen – wethouder gemeente Zwijndrecht

We luisteren naar Jacqueline die een toelichting geeft op waarom krachtenbundeling belangrijk is, over waarom OZHZ deze rol goed zou kunnen vervullen, en ze stelt een vraag aan Ronald over de financiën.

Waarom belangrijk?

- Schaalgrootte zonder dat je een grootte hebt waar je in verzandt.
- Mooie handreiking en logische schaal die we al hebben.
- Circulair is een thema waar iedereen op tobt en mee puzzelt. Mooi als je gezamenlijk eigenaar bent om ook de stappen vooruit te zetten.
- Je ziet vandaag ook: iedereen wil iets, bedrijven willen dingen en ik geloof er heel erg in als je transitie en bewegingen nodig hebt dat je ook een soort tussenruimte creëert waar je samenkomt en bespreekt wat er aan de orde is, de vinger er op leggen. We hebben in deze regio allemaal verschillende stijlen en karakters, maar met elkaar een heel leuk geheel. Fijne bestuursstijlen en dat vind ik heel prettig in deze regio.

Waarom OZHZ?

- Zij hebben het initiatief genomen.
- In deze fase lijkt het mij een natuurlijke gremium, laten we daar gebruik van maken.
- Met de energietransitie werken de twee rollen positief.
- Tijdsgesest vraag ook van ons: je hebt handhaving, maar daarvoor zit toezicht. Toezicht kan ook faciliteren en een aanjagende rol hebben. Collega's van de omgevingsdienst zijn daar goed in, vooral omdat zij ook goed weten wat er speelt.

Hoe zit het met de financiën?

- Voor 2025 gedekt met o.a. subsidie en ontwikkelaanpak.
- Voor 2026 nog wel uitdaging. De bijdrage voor de procesbegeleider zit tussen de 3000 en 5000 euro per gemeente.

De taak is om in 2025 te laten zien waar we mee aan de slag gaan en waar we in 2026 op doorpakken.

Handtekening zetten & afsluiting

We sluiten de middag af met het zetten van de handtekening per gemeente. Iedereen is akkoord!

2024

Rapport strafrechtelijke handhaving

Zuid-Holland Zuid

Strafrechtelijke handhaving 2024

Voor u ligt de rapportage over de inzet van strafrechtelijke handhaving in het jaar 2024. Dit is gedaan door de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZH.Z.)

Onze boa's zijn verdeeld onder de teams Groen (natuur) en Grijs (milieu).

Instrumenten strafrechtelijke handhaving

Binnen de strafrechtelijke handhaving kunnen onze boa's verschillende instrumenten inzetten:

1. Allereerst door het opmaken van een proces-verbaal dat wordt aangeleverd bij het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM). Het proces-verbaal en/of strafdossier wordt onder leiding van een Officier van Justitie opgemaakt en door het OM/FP afgehandeld. Het strafdossier is de schriftelijke weergave van het gevoerde strafrechtelijke onderzoek en bevat een chronologisch verloop met alle bijbehorende documenten.
2. De tweede mogelijkheid is door het aanleveren van een digitale combibon aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

Naar aanleiding van de overtreding(en) die zijn vastgelegd in het proces-verbaal of combibon kan door het OM een strafbeschikking worden uitgevaardigd. Een strafbeschikking is een geldstraf (boete) die wordt opgelegd zonder tussenkomst van de rechter.

3. Vanaf 1 januari 2024 is de Richtlijn bestuurlijke strafbeschikkingsbevoegdheid fysieke leefomgevingsfeiten in werking (BSBFL). De BSBFL kan worden opgelegd door bepaalde bestuursorganen, waaronder de directeur van een Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en is alleen van toepassing op milieufeiten. De directeur van OZH.Z heeft deze bevoegdheid gemandateerd aan de unitmanager van de Unit Groen Bodem Opsporing (GBO).

Boa registratiesysteem (BRS)

De boa's van OZH.Z registreren hun controles met strafrechtelijke handhaving (processen-verbaal en waarschuwingen) in het Boa Registratie Systeem (BRS) waardoor voldaan kan worden aan de Wet politiegegevens. Voor 2025 staat in de planning dat een externe privacy audit wordt uitgevoerd in het kader van de WPG en het Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren voor de OZH.Z.

Door het vertrek van een aantal collega's waren er bij team Grijs in 2024 slechts twee boa's. Zij werken voornamelijk samen met de milieurecherche van de Politie Eenheid Rotterdam en officieren van justitie. Ook voeren zij overleg met collega opsporingsambtenaren van anderen omgevingsdiensten (OD's) of bijzondere opsporingsdiensten, zoals: ILT-IOD of de FIOD-IOD. Om het BOA-team te versterken zijn een aantal collega's inmiddels opgeleid als BOA. Het team bestaat daardoor vanaf 2025 uit 4 BOA's.

In het kader van versterking van de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten functioneert er binnen de provincie Zuid-Holland sinds eind 2023 een pool van boa's. Vijf OD's kunnen hierdoor gezamenlijk dossiers oppakken en afhandelen. Dit versterkt de onderlinge samenwerking en de wederzijdse informatiepositie. De vijf directeuren hebben in overleg met de politie en het FP een convenant ondertekend. Ook is er een gezamenlijk prioriterings- en afwegingskader met het FP opgesteld waardoor doelgericht strafrechtelijk wordt opgetreden.

Team Groen

Van de 15 inspecteurs in Team Groen zijn 10 inspecteurs ook boa. Zij zetten voor de groene wetgeving strafrechtelijke instrumenten in binnen de gehele provincie Zuid-Holland. Hier houden zij onder andere toezicht op de naleving van de verschillende onderdelen van de Wet natuurbescherming, zoals de jacht, beheer- en schadebestrijding, gebiedsbescherming (Natura 2000), soortenbescherming en houtopstanden.

Geweldsmiddelen

Een aantal boa's van team Groen dragen geweldsmiddelen bij zich. Dat zijn inspecteurs die veel controles doen in Natura 2000-gebieden. Zij volgden uitgebreide trainingen om handboeien, een wapenstok en pepperspray mee te nemen op controle. De twee inspecteurs die zich met name bezighouden met toezicht op de 'jacht, stroperij en beheer- en schadebestrijding' dragen naast de geweldsmiddelen ook een vuurwapen bij hun controles in het veld. In verband met de uitbreiding van de capaciteit voor dit taakveld is ook voor een derde inspecteur een vuurwapen aangevraagd. Deze is echter geweigerd. Hierover loopt nu een gerechtelijke procedure.

De andere boa's die minder vaak in Natura 2000-gebieden te vinden zijn, dragen géén (gewelds)middelen. Wel plannen zij hun controles samen met collega's van de politie, Staatsbosbeheer of andere samenwerkingspartners, die wel geweldsmiddelen dragen.

2024 in cijfers

Team Grijs

In 2024 heeft het team 16 strafbeschikkingen milieu opgemaakt en via een SAM (Snelle Afdoening Milieuzaken) aangeleverd bij het FP.

Hieronder een overzicht van de overtredingen:

Hoofdgroep	Omschrijving	aantal
Wegverkeer	Niet de rijbaan gebruiken parkerend	1
Woningwet	Het niet hebben van een geldig inspectie certificaat voor een voorgeschreven brandmeldinstallatie	3
Leefomgeving Milieu	Lozen in een oppervlaktewaterlichaam van grondwater bij ontwatering	1
Leefomgeving Milieu	Niet voldoen aan de zorgplicht	1
Leefomgeving Milieu	Zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit	1
Leefomgeving Milieu	Geen afvalstoffenadministratie aanwezig	1
Leefomgeving Milieu	Overschrijding maximale geluidsniveau (horeca)	2
Milieu, Wabo	Verkeerde codes van afvalstoffen gebruiken bij registratie in LMA	1
Milieu, Wabo,	Oprichten van een inrichting zonder vergunning	1
Milieu, Wabo	Handelen in strijd met een voorschrift in de omgevingsvergunning	2
Milieu, Wabo	Ontbreken van vetafscheider en slibvangput	1
Milieu, Stoffen	Illegaal verwijderen van asbest	1
	totaal	16

Team Groen

De boa's van team groen houden alleen toezicht, met een collega boa van OZHZ óf met een boa van een handhavingspartner (Staatsbosbeheer, Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Dunea, boswachters gemeente Rotterdam en Den-Haag, RUD Zeeland en de politie) in diverse gebieden.

De overtredingen die tijdens de controles zijn opgemaakt, worden vastgelegd in het BRS. In 2024 heeft het team, al dan niet in samenwerking met een handhavingspartner 444 keer een proces verbaal aangezegd. Hiervan zijn door OZHZ 130 proces- verbaalen opgemaakt. Daarvan zijn 118 zaken via een digitale combibon aangeleverd bij het CJIB en 12 zaken bij het OM via een zogenaamd 'regulier verbaal'. De overige zaken zijn door de handhavingpartners bij het CJIB of OM aangeleverd.

Onderstaand een overzicht van de overtredingen in BRS:

Hoofdgroep		PV
APV	Loslopende hond	9
Natuur	Niet voldoen meldingsplicht Toegangsbeperking niet naleven Vogels doden of vangen Eieren vernielen Rustplaatsen vernielen Stroperij	16
Prov. Omgevingsver ordening	Zonder ontheffing flora en fauna onder zich hebben	1
Visserijwet	Niet voldoen voorwaarden vispas	82
W.v.Str.	Niet naleven toegangsbepalings	248
Waterverkeer	Toegestane snelheid overschrijden Geen gebruik dodemansknop Hinderlijk vaargedrag Niet naleven verbodsteken	45
Wegverkeer	(Snor)fietsen op voetpad Niet naleven parkeerverbod	42
Wet dieren	Gebruik van stroomband	1
totaal		444

In 2024 zijn in het BRS 1472 mutaties aangemaakt door inspecteurs van de OZHZ, al dan niet in combinatie met een andere handhavingspartner. Naast de 130 proces- verbalen is 363 keer mondeling of schriftelijk een waarschuwing gegeven voor een overtreding.

Bestuurlijke strafbeschikking in het kader van de samenwerking

Omdat boa's van gemeenten en natuurorganisaties geen BSBFL kunnen uitvaardigen, sloot OZHZ met een aantal van deze samenwerkingspartners een convenant voor het aanleveren van een BSBFL aan het CJIB. Met de boswachters van de gemeenten Den Haag en Rotterdam zijn samenwerkingsconvenanten gesloten. Ook met de boswachter van het Zuid-Hollands Landschap en Natuurmonumenten. De samenwerkingspartner is dan de instantie die de BSBFL heeft opgelegd. OZHZ is de instantie die de BSBFL heeft aangeleverd aan het CJIB. De boswachters van de gemeente Rotterdam hebben hier in 2024 éénmaal gebruik van gemaakt. Zij maakten een BSBFL op voor het brengen van schadelijke stoffen in het oppervlaktewater zónder vergunning.

Overzicht afhandeling proces-verbalen aangeleverd bij het CJIB

Van de 118 zaken die door OZHZ in 2024 bij het CJIB zijn aangeleverd, zijn er 103 na betaling afgehandeld. Degene die een strafbeschikking door het CJIB krijgt opgelegd, kan daartegen in verzet

gaan. Het CJIB zet deze strafbeschikking dan door naar het Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) en vervolgens wordt het proces-verbaal bij de opsporende instantie opgevraagd.

Dit verzet wordt ook vastgelegd in het systeem van het CJIB. Uit een toegestuurd overzicht van het CJIB blijkt dat op peildatum 1 november 2024, 15 keer verzet is ingediend.